

N E O Σ Σ Y N A Σ A P I Σ T H Σ

Α' "Εκδοση:
Έχδόσεις Ιεροῦ Κοινοβίου Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου,
Ορμύλια Χαλκιδικῆς, 2001.

ISBN 978-960-518-375-2

© 2011, γιὰ τὸ κείμενο ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ – ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

© 2011, γιὰ τὴν ἔκδοση ΙΕΡΟ ΚΟΙΝΟΒΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ –
ΟΡΜΥΛΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

«ΙΝΔΙΚΤΟΣ» ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Καλλιδρομίου 64, 114 73 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.88.38.007, e-mail: indiktos@indiktos.gr
Έξαδακτύλου 5, 546 35 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΗΛ.: 2310.23.10.83, FAX: 2310.26.23.99, www.indiktos.gr

ΝΕΟΣ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΥΠΟ
ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΟΥ

ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ:
ΙΕΡΟΝ ΚΟΙΝΟΒΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΗ & ΕΠΗΥΞΗΜΕΝΗ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΙΝΔΙΚΤΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ 2011

† Πρόσθια στον πατέρα της Αγίας Μαρίας Βασιλικῆς

Οσιώτατοι ὁ τε Ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Αἰμιλιανὸς καὶ οἱ λοιποὶ Πατέρες τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ιερᾶς Βασιλικῆς, Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν Οσιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Πληροφορηθέντες μετὰ πατρικῆς χαρᾶς ἐκ τοῦ ἀπὸ Ἰβ' Ἀπριλίου ἐ.ἔ. γράμματος τῆς Οσιότητος ὑμῶν τὴν μερίμνη μέλους τῆς ὑμετέρας ἀδελφότητος ἐτοιμασθεῖσαν ἔκδοσιν εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν τοῦ καὶ προσφρόνιως ἀποσταλέντος ἡμῖν, διοῦ μετὰ τῶν προηγηθέντων, τετάρτου τόμου τοῦ Συναξαριστοῦ, ὡς καὶ τὴν προγραμματιζομένην εἰς ἑλληνικὴν καὶ ἀγγλικὴν γλῶσσαν κυκλοφόρησιν τοῦ ἔργου, δι' οὗ θὰ καταστῇ εὐρύτερον γνωστόν, ἵδια τοῖς ἀλησηλώσσοις ἀδελφοῖς χριστιανοῖς, τὸ περικείμενον ἡμῖν νέφος ἀγίων, ἐπὶ προφανεῖ οἰκοδομῆ αὐτῶν εἰς Χριστόν, συγχαιρόμεν καὶ ἐπευλογοῦμεν ἀπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τὴν διακονίαν ταύτην τῆς Ιερᾶς ὑμῶν Μετανοίας, καθὼς καὶ τοὺς κοπιάσαντας ἐν προκειμένῳ ἀδελφούς, καὶ εὐχόμεθα ἐκ μέσης καρδίας ὅπως ὁ Κύριος χαρίζηται πᾶσιν ὑμῖν καὶ τοῖς ἐντευξομένοις εἰς τὴν ἔκδοσιν πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος Αὐτοῦ.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἀπονέμομεν τῇ Οσιότητι ὑμῶν ὀλόθυμον τὴν πατρικὴν καὶ Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν.

19η Ιουλίου 1996

Επίσημο διάσυρφ αριθμός είκοσι β.

Εἰκ. 1, Αγ. ΠΑΝΤΕΣ, Ιερὰ Μονὴ Σίμωνος Πέτρας, Ἀγιον Ὄρος (17^{ος} αι.).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

”Εχοντες πλήρη συνειδήσιν ότι: άνέκαθεν μετά τὴν Ἀγίαν Γραφὴν οἱ βίοι τῶν Ἀγίων ἀποτελοῦν τὴν καθημερινὴν τροφὴν ὅλων τῶν ὄρθιοδόξων πιστῶν, ἀπὸ τὸ 1987 ἡ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερὰ Μονὴ Σίμωνος Πέτρας ἀπεφάσισε νὰ ἔκδωσῃ, τὸ πρῶτον εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἀγγλικήν, μίαν σύγχρονον μετάφρασιν τοῦ Συναξαριστοῦ, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἀπανταχοῦ ὄρθιοδόξου ἱεραποστολῆς. Τὸ κοπιῶδες ἀλλὰ τόσον ἀναγκαῖον τοῦτο διακόνημα ἀνέλαβεν ὁ πανοσιλογιώτατος Ἱερομόναχος π. Μακάριος Σιμωνιοπετρίτης, γνώστης ξένων γλωσσῶν ἀλλὰ καὶ ἐντρυφητῆς τῶν ἀγιολογικῶν θεμάτων.

Ἐξ ἀρχῆς διεπιστάθη ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περιορισθῇ εἰς μίαν ἀπλὴν μετάφρασιν ἢ καὶ διασκευὴν τοῦ Συναξαρίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔστω καὶ αὐτοῦ τοῦ γνωστοῦ κυκλοφοροῦντος ἔργου τοῦ δοίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου. Προκειμένου τὸ ἀγιολόγιον τοῦτο νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ συγχρόνου, καὶ μάλιστα τοῦ δυτικοῦ ἀναγνώστου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἔτι πλέον οἰκουμενικὸν-παγκόσμιον χαρακτήρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπρεπε νὰ γίνη μία ἀναθεώρησις τῶν κειμένων βάσει τῶν αὐθεντικωτέρων ἀγιολογικῶν πηγῶν.

Αὕτη ἡ χρονοβόρος ἐργασία ἐπέτρεψεν ὅχι μόνον νὰ διορθωθοῦν ὥρισμένα λάθη, τὰ ὅποια σὺν τῷ χρόνῳ εἶχον παρεισφρύσει εἰς τὸν Συναξαριστήν, ἀλλὰ καὶ νὰ συμπληρωθοῦν πολλαὶ λακωνικαὶ βιογραφίαι, καὶ νὰ προστεθοῦν μνῆματα βυζαντινῶν Ἀγίων οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον εὗρει εἰσέτι τὴν θέσιν των εἰς τὰ κλασσικὰ Συναξάρια. Διὰ νὰ δοθῇ μάλιστα πανορθόδοξος χαρακτήρας εἰς τὴν συλλογὴν αὕτην, συμπεριελήφθησαν καὶ οἱ Ἀγιοι ὅλων τῶν κατὰ τόπους κανονικῶν ὄρθιοδόξων Ἐκκλησίων (Ρωσία, Σερβία, Ρουμανία, Γεωργία, Βουλγαρία, κ.λπ.), ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ προσφάτως ἀναγνωρισθέντες Ἀγιοι ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἱ ὅποιοι ἐπολλαπλασιάσθησαν ίδιαιτέρως μετά τὴν πτῶσιν τοῦ κομμουνιστικοῦ συστήματος.

Καθ' ὅδον, ἡ μεταφραστικὴ ἐργασία μετετράπη εἰς μίαν πρωτότυπον

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

σύνθεσιν ένδος πραγματικοῦ Νέου Συναξαριστοῦ, διόποιος φαίνεται ότι άποτελεῖ σήμερον τὴν πληρεστέραν καὶ πλέον ἐνημερωμένην ὄρθιόδοξον ἀγιολογικὴν συλλογὴν, ἐφ' ὅσον περιλαμβάνει ὅλους τοὺς ἀνεγνωρισμένους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν Ἀγίους ἕως τὸ ἔτος 2000.

Μὲ τὴν εὐλογίαν καὶ πατρικὴν προτροπὴν τοῦ σεβαστοῦ μας Γέροντος Ἀρχιμανδρίτου κ. Αἰμιλιανοῦ, καὶ τὴν παράκλησιν πολλῶν φιλαγίων ἀναγνωστῶν, οἱ δόποιοι εἶχον ἀναγράψει τὴν γαλλικὴν ἔκδοσιν, ἀνεθέσαμεν εἰς ἀδελφὰς μοναχὰς τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου μας τὴν μετάφρασιν τοῦ Νέου Συναξαριστοῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τὸ δόλον ἐγχείρημα ὑπερέβη τὴν ἀπλῆν μετάφρασιν καὶ ἐγένετο μία νέα ἐπεξεργασία τοῦ δόλου ἀγιολογικοῦ ὑλικοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ἀνετρέξαμεν εἰς τὰ πρωτότυπα κείμενα τῶν Βίων καὶ εἰς τὰς διαφόρους πηγὰς ποὺ εἶχαν χρησιμοποιηθῆ διὰ τὴν γαλλικὴν ἔκδοσιν, ὥστε νὰ δοθῇ εἰς τὰ κείμενα μία μορφὴ ὥχι μόνον ἀκριβεστέρα ἀλλὰ καὶ ἐγγυτέρα εἰς τὰς ἀπαίτησεις τοῦ Ἑλληνος ἀναγράστου. Ή δηλαδὴ ἐπεξεργασία ἔδωσε πολλὰς ἀφορμὰς διὰ διορθώσεις, προσθήκας καὶ ἑτέρας ἀναγκαίας μορφολογικάς τροποποιήσεις, καὶ ἀπετέλεσεν ἐν κίνητρον διὰ νέον ἐμπλουτισμὸν τοῦ ποταμοῦ τῶν ζώντων ὑδάτων τοῦ Συναξαριστοῦ.

'Εφ' ὅσον ζῆ καὶ πορεύεται ἡ Ἐκκλησία ως Σῶμα τοῦ Ζῶντος Χριστοῦ, εἰς τὸ πλῆθος τῶν μελῶν Τού, οἱ δόποιοι ἀποτελοῦν τὸ πλήρωμα τοῦ Νέου Ἀνθρώπου, τὸ μνημόνιόν Της, τὸ Συναξάριον, δὲν θὰ παύσῃ νὰ ἐμπλουτίζεται συνεχῶς καὶ νὰ εἶναι διὰ παντός, ἔτι καὶ ἔτι, διὰ τοὺς πιστοὺς μία πρόσκλησις πρὸς μίμησιν. Εἴθε δὲ ἀνὰ χεῖρας Νέος Συναξαριστῆς νὰ πληρώσῃ αὐτὴν τὴν παραδοσιακὴν ἀποστολὴν καὶ νὰ ἀποτελέσῃ μαρτυρίαν τῆς ἐν καινότητι τοῦ Πνεύματος πολιτείας, νὰ ἀποβῇ δὲ εἰς τοὺς συγχρόνους ἔραστὰς τοῦ Θεοῦ μία ἀφορμὴ διὰ νὰ γράψουν καὶ αὐτοί, μὲ τὰ καθημερινὰ θεῖά τους κατορθώματα, τὴν συνέχειαν τῆς πνευματικῆς χρονογραφίας τῆς ἀειθαλοῦς Ἐκκλησίας μας.

'Οφειλητικῶς ἐκφράζομεν τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστίας μας εἰς τὸν Πανοσιολογιώτατον Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἐλισαῖον, διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν εὐλογίαν τῆς ἀναλήψεως τῆς παρούσης ἔκδόσεως, τὸν ὑπέρ τοὺς ἀλλούς κοπιάσαντα Ἱερομόναχον π. Μακάριον, ὅστις ὑπῆρξεν διόπτρη τοῦ πρωτεργάτης καὶ ἀκάματος ἐμπνευστῆς τῆς δῆλης ἐργασίας, τὰς ἡμετέρας ἀδελφὰς μοναχάς, διὰ τὴν μέριμναν καὶ τὸν κόπον τῆς ἐτοιμασίας τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς ἀγαπητοὺς καὶ πολυτίμους συνεργάτας μας, οἵ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

δποῖοι φιλοτίμως συνέβαλον διὰ τὸ καλύτερον δυνατὸν ἐκδοτικὸν ἀποτέλεσμα. Ἡ πληθὺς τῶν Ἀγίων μας ἀς ἀποδώσῃ ἐνὶ ἑκάστῳ τὸν δίκαιον μισθόν.

Τῇ 10^η Ιουνίου 2001, Κυριακῇ τῶν Ἀγίων Πάντων

Ἡ Καθηγουμένη τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου Ὁρμυλίας

Νικοδήμη Μοναχή

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

• **Η** παροῦσα ἔκδοσις τοῦ Συναξαριστοῦ δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα κάποιων συλλογισμῶν καὶ ὑπολογισμῶν, ἀλλ’ ἐξῆλθε φυσικῶς ὡς τόκος ἐν ἐρήμῳ καὶ ὡς τέκνον ἀπρόσμενον.

Ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Μονὴ τῆς Σίμωνος Πέτρας, ἐπὶ βράχου ὑψηλοῦ καὶ ἀκροτόμου, μὲ τὰ σπηλαιώδη κελλία της καὶ τὴν ἀγρίσιαν καὶ δύσβατον περιοχήν της, εἶναι εὐθετος χῶρος διὰ μοναχικῆν ἀσκησιν καὶ ἡσυχαστικὰ παλαίσματα, ζωντανὴ πρόκλησις διὰ νὰ στρέφης τὰ βλέμματά σου εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἄλλ’ ὀλόκληρον τὸ Ἀγιον ὄρος, «τόπος Θεοῦ καὶ πύλη τοῦ οὐρανοῦ», εἶναι μὲν βάτος φλεγομένη ἐξ Ἱερῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ὑπερφυσικῶν ἀκουσμάτων καὶ βιωμάτων, μήτηρ ἀναριθμήτων τέκνων, ἐν οὐρανοῖς εὑφραινομένων Ἅγιων εἶναι, ὅμως, καὶ εἰς κατ’ ἐξοχὴν χῶρος πανορθοδόξου μαρτυρίας, ὅπου πᾶσα φυλὴ καὶ γλωσσα εὑρίσκει ἔτοιμον τόπον καὶ πᾶσα πνοὴ τῇ ζωτικῇ δυνάμει τοῦ Ἅγιου Πνεύματος ὑμνεῖ καὶ ὑπερυψοῖ τὸν Κύριον, τὸν ἔνα καὶ μόνον Θεόν. Ἐξ ὅλης τῆς ὑφηλίου μοναχοί, «ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ» καὶ ἀμαρτωλοί, εἰσοδεύοντες τὴν πύλην τῆς μετανοίας, εἰσοδιάζονται εἰς τὸν ἐπίγειόν τε καὶ τὸν ἐπουράνιον κληρον τῆς Θεοτόκου, μέτοχοι γινόμενοι αἰώνιου δόξης καὶ θεωροὶ τῆς ἀνω ζωῆς, τῆς μιᾶς Βασιλείας καὶ Κυριότητος.

Καθ’ ἡμέραν, λοιπόν, ζεούσῃ καρδίᾳ καταφθάνουν εἰς τὸ ὄρος -καὶ αὐτὸ γίνεται ἀπ’ αἰώνων- ἐκ παντὸς γένους προσκυνηταὶ διψῶντες ἀνάπαισιν, ἀναζητοῦντες νάματα παραδοσιακά, πηγὴν αὐθεντικήν, μαρτυρίαν μίαν, αὐτὴν τῆς Ἅγιας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης καθιδρυμένης. Καὶ ἐρχόμενοι, μακρὰν τῶν μεριμνῶν καὶ τῶν περισπασμῶν, μέσα εἰς ὅλιγας ἡ περισσοτέρας ἡμέρας καὶ νύκτας, αἰσθάνονται ἀδιακόπως νὰ χορεύουν μετὰ τῶν μοναχῶν, τῶν τέκνων τῆς Θεομήτορος, καὶ, ὅχι μόνον μετ’ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ πάντων τῶν ἐν οὐρανοῖς Ἅγιων.

«Πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων», νέοι σφριγῶντες καὶ γέροντες ἔτοιμοι διὰ τὸν τελευταῖον μεταστάσιμον χαιρετισμόν, προσκαρτεροῦντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ὄρατοι καὶ ὀράτοι ὥγγελοι «ἀπὸ παντὸς ἔθνους» καὶ «ἀπὸ τὸν οὐρανόν», γίνονται ἔνας χορός, μία σύναξις, μία δύναμις, μία μαρτυρία καὶ Βεβαιώτης τοῦ ἑνὸς θεονθρωπίνου σώματος τοῦ Χριστοῦ. Βλέπεις τὴν ζύμην, τὸ Πνεῦμα, τὸ ὅποιον ζυμώνει ὅλον τὸ φύραμα μὲ ἔναν ἀσύμφυρτον συμφυρόμόν, γενούμενος τὴν ἀπαρχήν καὶ τὸ πλήρωμα τῆς αἰώνιου Βασιλείας.

Ἄλλα μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιραν, ἀκοῦς εὐχρινῶς τὴν φωνὴν τοῦ Ἀποστόλου: «Ἐνώπιον τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν». Ἀπὸ ἐκεῖ ἀναμένομεν τὸν Χριστὸν νὰ ἔλθῃ ἐπὶ νεφελῶν. Ἐκεῖ ὅμως εἶναι καὶ οἱ οἰκεῖοι καὶ οἱ συμπολῖται μας, οἱ Ἀγιοι, οἱ ὅποιοι προσμένοντες ἡμᾶς δὲν σιωποῦν, οὐδὲ ὀλόρανοῦν, ἀλλὰ ἐνεργοῦν, συνδράμουν, στηρίζουν τὴν ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίαν, βοηθοῦν συνεχῶς ἀοράτοις τρόποις τοὺς ἀνθρώπους, δι’ ἐπισκέψεων, παρηγορῶν, ὀπτασιῶν, ὁραμάτων, θαυμάτων. Ἀποτελοῦν τὴν καθημερινὴν «συντροφιὰ» τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι ἐν ἀγαλλιάσει ἐνισχύονται, ἐνδυναμοῦνται, προκόπτουν εἰς βιώματα καὶ χαρίσματα καὶ διὰ νοῦς αὐτῶν ἐποπτεύει καὶ περιθέει βατά καὶ ἀβατά ἐντὸς μᾶς ὑπερκοσμίου διαστάσεως. Ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως λέγει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, εἰ καὶ ἐνδημεῖ ἐν τῷ κόσμῳ, «τὰ ὑπέρ γῆν φαντάζεται καὶ θεωρεῖ, πολλάκις δὲ καὶ τοῖς ἔξω τῶν γηῖνων σωμάτων ἀγίοις καὶ ἀγγέλοις συναντᾷ, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀφικνεῖται τῇ τοῦ νοῦ θαρροῦσα καθαρότητι».

“Ολα αὐτὰ εἶναι προσίμα καὶ προετοιμασίαι διὰ τὴν ἴδικήν μας ὁριστικὴν μετ’ αὐτῶν συμβίωσιν καὶ τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ παραμονήν, ὀφοῦ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἔν, ἡ κεφαλὴ μία καὶ τὰ μέλη ἐν τῷ ἐνὶ σώματι ὅμοι ἐν Χριστῷ. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἀγνοία καὶ ἡ λήθη τῶν Ἀγίων εἶναι τι παράδοξον καὶ ἀφύσικον, φυσικὴ δὲ ἀνάγκη ζωῆς ἡ γνῶσις, ἡ κοινωνία καὶ ἡ οἰκειότης τῶν Ἀγίων. Τὴν ἴδιαν συνειδήσιν ἔχουν ἡ ἀποκτοῦν καὶ οἱ προσκυνηταὶ τοῦ Ἀγίου Ὁρούς, ἐξ ὧν πλεῖστοι ἔρχονται ἥδη προητοιμασμένοι δι’ αὐτὴν τὴν ἐμπειρίαν.

‘Αλλ’ ὅμως αὐτοί, συγχατ-πυκνά, μὲ τὸ αἰσθημα μιᾶς ἐλλείψεως, ἑνὸς κενοῦ, προέβαλλον, ὡς βαθὺ αἴτημα τῆς ψυχῆς των, τὴν ἀνάγκην ἑνὸς ὀρθοδόξου Συναξαριστοῦ εἰς τὴν ἑαυτῶν γλῶσσαν, ὡς ἐπισυσίου ἀρτου, δεδομένου, μάλιστα, δτι διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἡ ἀνάγνωσις τῶν βίων τῶν Ἀγίων ὑπῆρξεν ἡ κυρία πηγὴ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀγωγῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μαζὶ μὲ τὴν λατρείαν καὶ τὰς ιερὰς εἰκόνας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Ἐξ αὐτοῦ ὁρμηθέντες ἀνεθέσαμεν εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς Μονῆς μας Μοναχὸν Μακάριον τὴν σύνταξιν ἐνὸς Συναξαριστοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν διὰ τοὺς ἐν διασπορᾷ ὁρθοδόξους φίλους τοῦ Ἅγιου Ὁρούς, ποὺ μᾶς παρεκάλουν, ἐπίσης ὅμως καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐν Ἀφρικῇ Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς, ποὺ ὡσαύτως μᾶς παρεκίνουν θερμῶς.

Καὶ ἡτοῦ φυσικὸν αὐτό. Διότι οἱ βίοι τῶν Ἅγίων δὲν εἶναι μία ίστορικὴ ἀναδρομὴ εἰς τὰς πηγὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ μελέτη αὐτῶν δὲν εἶναι μία ψιλὴ γνωριμία· εἶναι μία συμμετοχή μας εἰς τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ, παρόντος καθισταμένου, ἐκάστοτε φίλου τοῦ Θεοῦ, καθὼς ἡ θεία χάρις τὸν μετεμόρφωσε. Καὶ ὁ Συναξαριστὴς εἶναι περιήγησις Ἅγίων, γνῶσις μυστική, πρόσθεσις ἐμπειρίας ζωῆς ἐν καινότητι, ἐπίβασις ἀγιότητος. Τελικῶς μᾶς εἶναι μία μυσταγωγία καὶ μία διάβασις πρὸς τὸ πρωτότυπον, πρὸς δὲ διαβαίνει καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησίς μας. Μεταμορφοῦται οὕτως ἡ ζωὴ μας εἰς μίαν ἑτέραν πολιτείαν. "Οὐτως μελετῶντες τὸν Συναξαριστήν, νοητῶς ἐμβατεύομεν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἀφ' ὅτου δὲ Θεὸς σάρξ γενόμενος ἀνέλαβε τοὺς δικαίους, ἥνοιξε τὸν Παράδεισον καὶ, κατὰ τὸν προφήτην Δανιὴλ, «τὴν Βασιλείαν κατέσχον οἱ Ἅγιοι».

«Ἀπόστολοι, μάρτυρες καὶ προφῆται, Ἱεράρχαι, ὅσιοι καὶ δίκαιοι σὺν γυναιξὶ ἀγίαις» γίνονται τὸ μυστικὸν ὄραμά μας. Αὐτοὺς τιμοῦν πᾶσαι οἱ πόλεις καὶ χῶραι, οὗτοι εἶναι «τῶν Ἐκκλησιῶν ἡ εὐπρέπεια», δι' αὐτοὺς ἀγάλλεται πᾶσα ἡ κτίσις, ὅπως ψάλλουν τὰ λειτουργικά μας κείμενα.

Ταπεινῶς εὐχόμεθα, τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ πρεσβείας τῶν ἐν τῷ Ἅγιωνύμῳ Ὁρει βιωσάντων Θεοφόρων Πατέρων καὶ τῶν ἐν ἀσκήσει ἀπανταχοῦ λαμψάντων Ὁσίων Πατέρων, τῶν ἑορταζόντων σήμερον, Σαββάτῳ τῆς Τυρινῆς, ὁ Συναξαριστὴς οὗτος νὰ δώσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγνωστῶν ὃσμὴν Παραδείσου καὶ νὰ ἐγείρῃ εὐχαριστίας τῷ Θεῷ.

·Ο Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας

·Αρχιμανδρίτης Αἰμιλιανός

Εἰκ. 2, Μηνολόγιον Ἐτους (Λεπτομέρεια διπτύχου), Ιερός Μονή Αγ. Αἰκατερίνης, Σινά (11^{ος} αι.).

Εἰκ. 3, Μηνολόγιον Ἐτους (Λεπτομέρεια διπτύχου), Ιερὰ Μονὴ Ἅγ. Αἰκατερίνης, Σινά (11ος αι.).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«ΑΙΝΕΙΤΕ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΓΙΟΙΣ ΑΥΤΟΥ»

(Ψαλμ. 150, 1)

• **Α**ρπαγεὶς ἐν πνεύματι ἐνώπιον τοῦ ἑτοιμασμένου γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἀκρίσεως θρόνου τοῦ Θεοῦ, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγει: «Καὶ ἥκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἵσχυρῶν, λεγόντων ἀλληλούϊα· ὅτι ἐβασιλεύει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. χάριωμεν καὶ ὀγαλλιώμεθα καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἥλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύστιν λαμπρὸν καθαρόν· τὸ γάρ βύστιν τὰ δικαιώματα τῶν ἀγίων ἐστί» (Ἄποκ. 19, 6-8). Αὐτὸ δὲν θὰ συμβῇ μόνον τὴν αὐγὴν τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. "Ἡδη ἀπὸ τώρα ἡ ἀγία Ἐκκλησία, ἡ Νύμφη τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἐνδεδυμένη μὲ πορφύρᾳ καὶ βύσσῳ, ποὺ τὴν ἔξυφαν τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων, τὰ δάκρυα τῶν ἀσκητῶν, ἡ σωφροσύνη τῶν παρθένων, τὸ κήρυγμα τῶν ἀποστόλων, τὰ συγγράμματα τῶν διδασκάλων, ἡ ἐλεημοσύνη τῶν δικαίων..., ὅλες οἱ ἀρετὲς καὶ ὅλα τὰ χαρίσματα, ποὺ τὸ Ἀγιον Πνεῦμα ἔκανε νὰ ἀναλάμψουν στοὺς ἀγίους σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ σὲ κάθε τόπο. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἀπαριθμήσῃ αὐτὸ τὸ «νέφος τῶν μαρτύρων» (Ἐβρ. 12, 1) ποὺ μᾶς περιβάλλει; Ποιὸς μπορεῖ νὰ κατονομάσῃ κάθε ἔναν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ζῶντες, ποὺ μαζὶ μὲ τὸν Χριστόν, διὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῷ Χριστῷ νίκησαν τὸν θάνατο καὶ πλησίασαν αὐτὸν τὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ, τοὺς υἱὸὺς κατὰ χάριν, στοὺς ὁποίους ἀγάλλεται (βλ. Ἡσ. 41, 17) καὶ ἀναπαύεται ὁ Θεός (βλ. Ἡσ. 57, 15);

"Ἐγιναν συμπολῖτες τῶν ἀγγέλων καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ Αὐτὸς σὸν ἥλιος ἀντανακλᾶται ἐπάνω τους ἐμφανιζόμενος μέσῳ αὐτῶν ἀπειρες φορές, μὲ μοναδικὸ τρόπο κάθε φορά. Οἱ ἄγιοι, ποὺ κατοικοῦν ἥδη στὴν ἀνω Ἱερουσαλήμ, στὴν «χώρα τῶν ζώντων», στὴν πόλι τοῦ Βασιλέως τοῦ μεγάλου, ἀποτελοῦν τὰ ἀναρίθμητα ἀστρα τοῦ νοητοῦ στερεώματος,

τοῦ ὁποίου ἥλιος εἶναι ὁ Χριστός, «ἥλιος δικαιοσύνης» (*Μαλ.* 4, 2). «Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός», ψάλλει ὁ προφητάναξ Δαβὶδ, «έξαριθμήσομαι αὐτούς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται» (*Ψαλμ.* 138, 17-18). Οἱ μαριάδες τῶν ἀγίων, ποὺ μνημονεύονται σὲ ὅλα τὰ συναξάρια καὶ τὰ μαρτυρολόγια Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, δὲν ἀντιπροσωπεύουν παρὰ ἓνα μικρὸ μέρος αὐτῆς τῆς μεγάλης συναγωγῆς (*Ψαλμ.* 39, 10· 81, 1). Εἶναι οἱ γνωστοὶ ἀγιοι ποὺ τιμᾶμε στὶς λατρευτικὲς συνάξεις. Πόσο πλῆθος ὅμως συγκροτοῦν οἱ ἀφανεῖς ἀγιοι, ποὺ ἔκρυψαν τὸν Θεὸν στὸ μυστικὸ θυσιαστήριο τῆς καρδιᾶς τους, παραμένοντας ἀγνωστοι, προστατευόμενοι ἀπὸ τὴν μάταια δόξα τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖ ὅπου ὁ Θεὸς τοὺς τοποθέτησε! Σὲ κάθε ἐποχή, σὲ κάθε περιοχή, κάθε καταστάσεως ἀνθρωποι, πατριάρχες, προφῆτες, ἀπόστολοι, μάρτυρες, ὁμολογηταί, ἐπίσκοποι, ἵερεῖς, διάκονοι, μοναχοὶ καὶ παρθένοι, ἀνδρες καὶ γυναῖκες, μικρὰ παιδιά καὶ κυρτωμένοι γέροντες, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, πρήγκιπες, πόρνες καὶ ληστές... ὅλοι ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μὲ τὶς δοκιμασίες ποὺ ἔθελούσια ὑπέμειναν ἔκαναν νὰ ἀναθάλλουν στὴν θυητὴ μας φύσι τὰ ποικίλα ἀνθη τῆς χάριτος τοῦ Ἅγιου Πνεύματος. «὾ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἀλλω δὲ λόγος γράμματος κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, ἐτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι, ἀλλω δὲ χαρίσματα ιαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι, ἀλλω δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων (...) ἀλλω δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἐτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἀλλω δὲ ἐρμηνεία γλωσσῶν πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἴδιᾳ ἔκάστω καθὼς βούλεται» (*Α' Κορ.* 12, 8-11).

Μὲ τὴν ἐνσάρκωσί του, προσλαμβάνοντας ἐνυποστάτως τὴν ἔκπτωτη φύσι τῶν ἀνθρώπων, ὁ Κύριος μᾶς ἀνοιξε τὸν οὐρανὸν καὶ μᾶς κάλεσε νὰ τὸν ἀνεβοῦμε ἀκολουθῶντας τον, ἀφοῦ φανερώσομε τὴν δόξα τῆς θεότητός του στὴν ζωὴ μας καὶ στὶς συνθῆκες ποὺ ὁ Κύριος εὐδόκησε νὰ ζήσωμε. «Ολοὶ οἱ πιστοὶ ἔχουν κληθῆ ἐν τῷ Χριστῷ καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ στὴν ἀγιότητα: «Ἄγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἀγιός εἰμι» ἐντέλλεται ὁ Κύριος ἦδη στὸν Μωσαϊκὸ Νόμο (*Λευιτ.* 11, 44· *Α' Πέτρο.* 1, 16). Κάθε πιστός, ἀναγεννημένος διὰ τοῦ βαπτίσματος στὴν καὶ ζωὴ τοῦ Πνεύματος, ἔχει κληθῆ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸ τοῦ Ἄδαμ, νὰ κάνῃ δηλαδὴ νὰ βασιλεύσῃ στὸν κόσμο αὐτὸ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. Νά, λοιπόν, γιατί δὲν ὑπάρχει οὕτε ἓνα μέρος τῆς γῆς ποὺ δὲν ἔχει ἀρδευθῆ μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων, ποὺ δὲν λούσθηκε μὲ τὰ δάκρυα τῶν μοναχῶν καὶ στὸ ὅποιο δὲν ἀντήχησε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ σὲ κάθε τόπο

ἀνέρχονται οἱ προσευχὲς τῶν ἀγίων ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου. Διότι κατὰ τὴν μαρτυρία τῶν παλαιῶν Πατέρων, διὰ τῶν εὐχῶν τῶν χριστιανῶν ὁ κόσμος ὑπάρχει¹.

Ο κόσμος ἔξαγιάζεται, σωζεται, ἔξαγοράζεται διὰ τῆς παρουσίας τῶν ἀγίων, οἱ ὅποιοι, σὰν τὴν ζύμη πὸν ζυμώνει ὅλο τὸ φύραμα (βλ. *Ματθ.* 13, 33), προετοιμάζουν τὴν ἀνθρωπότητα γιὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου, ὅταν θὰ ἔλθῃ «ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ» (*Ματθ.* 25, 31) καὶ τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς θεότητός του θὰ καταυγάσῃ τὸ σῶμα του, τὴν Ἐκκλησία. Τότε θὰ ὀλοκληρωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγίων ποὺ πρέπει νὰ ἐμφανισθοῦν στὴν γῆ καὶ τῶν ὅποιων τὰ ὄντα -ποὺ ὁ Θεὸς μόνον γνωρίζει- εἶναι γραμμένα «ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου» (*Ἄποκ.* 21, 27). Τότε «ὅ ἀνω κόσμος θὰ συμπληρωθῇ»² καὶ οἱ ἄγιοι ὅλων τῶν ἐποχῶν θὰ συναχθοῦν στὸ ἔνα σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἔνωσίς του μὲ τὴν Νύμφη Ἐκκλησία θὰ εἶναι τότε τελεία καὶ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις θὰ εἶναι εἰς τοὺς αἰῶνας τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐπουράνιος Ιερουσαλήμ. (βλ. *Ἄποκ.*, κεφ. 21). Ο Χριστός, ποὺ τώρα κέρχυπται «ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ», θὰ λάμψῃ μέσω τῶν ἀγίων μὲ ὅλη τὴν λαμπρότητα τῆς δόξης, ποὺ προαιωνίως ἔχει μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸ Ἀγιον Πνεῦμα. «Ἴνα πάντες ἐν ὕσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κάγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὕσιν» (*Ιω.* 17, 21), λέγει ὁ Χριστὸς στὴν ἀρχιερατική του προσευχή.

Ο οἶκος τοῦ Θεοῦ ἀκόμη οἰκοδομεῖται. Ο Κύριος μακροθυμεῖ καὶ ἀναβάλλει τὸν καιρὸν, ὥστε ὅλοι οἱ ἄγιοι νὰ συμπεριληφθοῦν «ώς λίθοι ζῶντες» (*Α' Πέτρο.* 2, 5) στὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ καθένας συναρμοζόμενος μὲ τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθο Χριστό, κατὰ τὴν χάριν καὶ τὰ χαρίσματα ποὺ τοῦ ἔχουν δοθῆ. Οἱ ἄγιοι εἶναι ταυτοχρόνως ἔνας καὶ πολλοί, καὶ ὁ καθένας κατὰ τρόπον μοναδικὸ συμμετέχει στὴν οἰκοδομὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ὡς «μέλος ἐκ μέρους» (βλ. *Α' Κορ.* 12, 27). Ομοιοι μὲ διαμάντια καὶ πολυτίμους λίθους κοσμοῦν τὸ ἔνδυμα τῆς Νύμφης, ἡ ὅποια ὡς βασιλισσα παρίσταται ἐκ δεξιῶν τοῦ Κυρίου «ἐν ἴματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη» (*Ψαλμ.* 44, 10) καὶ ἐκπέμπουν παντοῦ τὶς ἱριδωτὲς ἀκτῖνες τοῦ τρισηλίου φωτός. Γιὰ νὰ ἀντανακλοῦν ὅμως τὸ φῶς, πρέπει πρῶτα νὰ λαξευθοῦν, νὰ σμιλευθοῦν, νὰ ἀποδεσμευθοῦν ἀπὸ τὴν

1. Ἐπιστολὴ πρὸς Διόγνητον 6, PG 2, 1176C.

2. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 38, 2, PG 36, 313B.

ὅλη καὶ τὸν ρύπο μὲ τὴν σμιλῆ τοῦ πόνου, τῶν διωγμῶν καὶ τῶν θλίψεων· νὰ διελθουν, σὰν τὸν ἀκατέργαστο χρυσό, ἀπὸ τὴν κάμινο τῶν πειρασμῶν, γιὰ νὰ καθαρισθοῦν καὶ νὰ χρησιμεύσουν σὰν διαμαντόπετρες στὴν στολὴ τῆς Νύμφης Ἐκκλησίας.

Οἱ ἄγιοι λάμπουν ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ, γίνονται! θεοὶ κατὰ χάριν, καθ' ὅσον βαπτισθέντες εἰς Χριστὸν ἐνεδύθησαν τὸν Χριστόν (βλ. Γαλ. 3, 27). Κατὰ τὸ μέτρο ποὺ ὁ καθένας μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν ἔβαστας τὸν σταυρὸν του, γιὰ νὰ σταυρώσῃ ἐπάνω του τὸν παλαιὸ ἀνθρωπὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν παθῶν, μπόρεσε νὰ μετάσχῃ στὴν δόξα τῆς ἀναστάσεως. Κοινωνοὶ τοῦ σωτηρίου πάθους διὰ τοῦ μαρτυρίου, διὰ τῆς ἀσκήσεως, διὰ τῶν δακρύων, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ὅλων τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν, οἱ ἄγιοι μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν ἐνίκησαν τὸν θάνατο. Εἶναι ζῶντες ἐν Θεῷ, διότι ὁ Χριστὸς ἐσκήνωσεν ἐν αὐτοῖς. «Χριστῷ συνεσταύρωμαί», μᾶς διακηρύττουν, «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2, 19-20). Ο Χριστὸς ἀνελήφθη στοὺς οὐρανούς, ἀλλὰ δὲν ἐγκατέλειψε τὴν ἐπὶ γῆς Ἐκκλησία. Ο Χριστὸς ἀνελήφθη στοὺς οὐρανούς, ἀλλὰ μᾶς ἀπέστειλε τὸ Ἀγιον Πνεῦμα, ποὺ καθιστᾶ τοὺς ἄγιους χριστοειδεῖς καὶ θεοὺς κατὰ χάριν. Τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου καὶ τὸ θεανθρώπινο πρόσωπό του ἐπαναλαμβάνονται καὶ ἐπιμηκύνονται μέσα στὴν ιστορία διὰ τῆς ζωῆς τῶν ἀγίων, μὲ τὴν ἐνέργεια τοῦ Ἅγιου Πνεύματος.

Ὄρισμένοι ἀνθρωποί, τῶν ὄποιων τὸ πνεῦμα καὶ ἡ καρδιὰ παραμένουν ἀναίσθητα στὴν πνευματικὴ ζωὴ, βρίσκουν ἀνιαροὺς τοὺς βίους τῶν ἀγίων. «Πάντα τὰ ἴδια», λέγουν «ἄγιοι μάρτυρες, ὅμολογηταί, ἀσκηταί, παρθένοι καὶ ἴδιωτες ἄγιοι, ποὺ ἔζησαν τὸν α' αἰῶνα ἢ χθὲς στὴν Ἀσία, Παλαιστίνη, Αἴγυπτο, Ἰταλία, Ἀφρικὴ ἢ στὴν Ἀμερική». Πράγματι πάντα ἐπαναλαμβάνονται τὰ ἴδια. «Ολοὶ μὲ καρδιὰ φλεγόμενη ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Κυρίου ἔγιναν μέτοχοι τῆς θυσίας του, προσφέροντας τὸν ἑαυτό τους στὸν θάνατο, γιὰ νὰ γίνουν μέτοχοι τῆς ἀναστάσεώς του. «Ολοὶ βαπτίσθηκαν στὸν θάνατο του εἴτε μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ ὄδατος, εἴτε μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ αἵματος, εἴτε μὲ τὸ βάπτισμα τῶν δακρύων, ὥστε ἡ καινὴ ζωὴ τοῦ Πνεύματος νὰ εἰσδύσῃ μέσα τους καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅποια φανερώθηκε διὰ μέσου τοῦ προσώπου τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Χριστοῦ (βλ. Β' Κορ. 4, 6), νὰ σκηνώσῃ στὶς καρδιές τους καὶ νὰ ἐκχυθῇ στὸ σῶμα τους.

Οἱ ἄγιοι ζοῦν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ζῇ ἐν αὐτοῖς. Στοὺς ἄγιους ἐπαναλαμβάνεται ἀκατάπαυστα, μέχρι συντελείας τοῦ κόσμου, τὸ μοναδικὸ μυστήριο τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἀναστάσεώς του, τῆς

ένανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Συχνὰ οἱ ἄγιοι ποὺ εἰκονίζονται στὶς τοιχογραφίες -ἰδιαίτερα οἱ στρατιωτικοὶ ἄγιοι ποὺ εἶναι ἀγιογραφημένοι στὶς τράπεζες ὥρισμάνων ἱερῶν μονῶν τοῦ Ἅγιου Ὄρους-, ἐνῶ ἔχουν διαφορετικὴ στάσι, ἐνδυμασία καὶ χαρακτηριστικά, ἐν τούτοις δλοὶ ἔχουν σχεδὸν τὸ ἴδιο πρόσωπο μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Τέτοιοι εἶναι οἱ ἄγιοι: ὅμοιοι ἐν Χριστῷ, μὲ τελείως ὅμως προσωπικοὺς χαρακτῆρες καὶ συνθῆκες, στὶς ὁποῖες παρουσίασαν καὶ ἐπανέλαβαν τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ σὲ ὥρισμένον τόπο καὶ σὲ συγκεκριμένη ἐποχή. Ἐν τούτοις, ἡ μίμησις αὐτὴ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι μία ἀνιαρὴ ἐπανάληψις: πάντα νέα, πάντα γνήσια, πάντα προσωπικὴ καὶ σύμφωνη πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ κάθε ἄγιου συμβάλλει κατὰ τρόπον ἀπολύτως μοναδικὸ στὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρωτοτόκων. Ὁ Κύριος ἀνοίξε τὸν δρόμο, ἔσωσε τὴν πεπτωκυῖα ἀνθρώπινη φύσι, θανατώνοντας τὸν θάνατο ἐν τῷ σώματί του, ἀλλὰ στὸν κάθε πιστὸ ἀπόκειται νὰ συμμετάσχῃ ἐλεύθερα στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας· «Ἄνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλύψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ μου», γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστιν ἡ ἐκκλησία» (Κολ. 1, 24). Ὁ ἀπόστολικὸς αὐτὸς λόγος δὲν σημαίνει ὅτι εἶναι ἐλλιπὲς τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ’ ὅτι ὁ κάθε πιστὸς ὀφεῖλει ἔκουσινες καὶ προσωπικῶς νὰ γίνη κοινωνὸς τοῦ πάθους τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ ἔχῃ δικαιώματα «εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἀγίων ἐν τῷ φωτὶ» τοῦ Θεοῦ (Κολ. 1, 12).

Ἐνούμενοι πνευματικὰ μὲ τὸν Χριστὸ διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς χάριτος οἱ ἄγιοι πράττουν τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, διότι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ζῆ ἐντὸς αὐτῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ἐπιτελεῖ τὰ θαύματα, μεταστρέφει τοὺς ἑθνικούς, διδάσκει τὰ μυστήρια τῆς πίστεως, συμφιλιώνει τοὺς ἐχθρούς, ἐνδυναμώνει τοὺς μάρτυρες νὰ ἀντιμετωπίσουν μὲ χαρὰ τὰ φοβερώτερα βασανιστήρια, ἔτσι ὥστε τὸ Εὐαγγέλιο, μεταβαλλόμενο ὑπὸ τῶν ἀγίων σὲ ζωή, συνεχίζει ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ νὰ γράφεται ἀδιάκοπα διὰ τῶν εὐαγγελικῶν τους ἔργων³. Νά, γιατί οἱ ἄγιοι, οἱ ἐγγὺς καὶ οἱ μακράν, οἱ παλαιοὶ καὶ οἱ νέοι, γίνονται ἀπλανεῖς ὀδηγοί μας, γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὸν Χριστὸ ποὺ κατοικεῖ ἐντός τους. «Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κάγω Χριστοῦ» (Α' Κορ. 11, 1), μᾶς λέγουν μαζί μὲ τὸν

3. Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, «Σὺν πᾶσι τοῖς ἀγίοις – πρόλογος εἰς τὸν Βίον τῶν Ἀγίων», στὸ Ἀνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος, Ἀθῆναι 1966, σσ. 83, 84, 86.

ἀπόστολο Παῦλο. Γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ ἀποτυπώσωμε ἐπάνω μας τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, πρέπει συγχὰ νὰ ἀτενίζωμε πρὸς τοὺς ἀγίους, οὕτως ὅστε νὰ ἔχωμε ἴστορικά, ζωντανὰ καὶ ἐμπρακτα παραδείγματα νὰ μηθοῦμε. Ὁ καλλιτέχνης, ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ζωγραφίσῃ τὸ πορτραῖτο ἐνὸς προσώπου ἀπόντος σωματικῶς, χρησιμοποιεῖ φωτογραφίες, τὶς παρατηρεῖ προσεκτικὰ καὶ τὶς συγχρίνει, γιὰ νὰ ἐμπνευσθῇ ἀπὸ αὐτὲς καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πιστότερη ἀντιγραφή. Ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ἀτενίζοντας πρὸς τοὺς ἀγίους, διαβάζοντας καὶ συγχρίνοντας τοὺς βίους τους, θὰ μάθωμε μὲ ποιὸν τρόπο μποροῦμε νὰ ζοῦμε ἐν Χριστῷ.

Λέγουν δύμως μερικοί: «Πῶς θὰ μιμηθοῦμε τοὺς μάρτυρες, ποὺ ὑπέφεραν φοβερὰ βασανιστήρια, ἀφοῦ στὴν ἐποχή μας δὲν ὑπάρχουν διωγμοί; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκολουθήσωμε τὸν δρόμο τῶν ἀσκητῶν, ποὺ ἀνεχώρησαν στὰ βάθη τῶν ἔρημων γιὰ νὰ ὑποβάλουν τὸ σῶμα τους σὲ σκληραγωγία, ἀφοῦ στὴν ἐποχή μας κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑποφέρῃ;» Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ γεωγραφικές, ἴστορικές, κοινωνικὲς κ.λπ. συνθῆκες, στὶς δόποις ζοῦμε, εἶναι πολὺ διαφορετικὲς ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἔζησαν τὰ πλήθη τῶν ἀγίων, τῶν δόποιων διαβάζομε τὸν βίο. Ἀποτελεῖ δύμως αὐτὸ λόγο, γιὰ νὰ ισχυρισθοῦμε ὅτι ἡ ἀγιότης δὲν εἶναι ἐφικτὴ σήμερα καὶ νὰ παραδοθοῦμε στὴν δλιγωρία ἡ νὰ περιορίσωμε τὸ Εὐαγγέλιο σὲ μιὰ ἀπλὴ ἡθική; Ὁ Κύριος δὲν εἶπε ὅτι «ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν» (*Ματθ. 11, 12*); Ὁ λόγος τοῦ σταυροῦ δὲν «έμωραν τὴν σοφία τοῦ κόσμου» (*Α' Κορ. 1, 20*); Μὲ τέτοια ἐπιχειρήματα, ὅσο εὐλογα καὶ ἀν φαίνονται, δὲν κινδυνεύει νὰ «κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ» (*Α' Κορ. 1, 17*) ἐξ αἰτίας τῆς δικῆς μας ραθυμίας καὶ τῶν παθῶν μας; Τὰ κατορθώματα τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ἀσκητῶν εἶναι ἴστορικὲς πραγματικότητες, εἶναι ἡ δόξα καὶ ὁ στολισμὸς τῆς Ἐκκλησίας. Μᾶς φαίνονται δύμως ἀνέφικτα καὶ μεγαλοποιημένα, ἐπειδὴ μᾶς λείπει πίστις καὶ ἀγάπη στὸν Θεό. Εὔκολα ἀκοῦμε τὴν διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου, παρακολουθοῦμε τὴν θεία λειτουργία, προσευχόμαστε στὸ «ταμιεῖον» μας. «Ομως πιστεύομε ἀληθινὰ ὅτι «οὐκ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾽ ἐν δυνάμει» (*Α' Κορ. 4, 20*) καὶ ὅτι μὲ τὴν θεία χάρι ἡ θυητή μας φύσις μπορεῖ νὰ ὑψωθῇ καὶ νὰ πράξῃ τὰ ἔργα ποὺ φαίνονται ἀκατόρθωτα σὲ ὅσους εἶναι δέσμιοι τοῦ κόσμου τούτου; Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἀθλῶν τῶν ἀγίων μόνον τοὺς ὑψηλόφρονες, ποὺ ἐμπιστεύονται στὴν προσωπική τους δύναμι, μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ σὲ ἀποθάρρυνσι. Γιὰ τοὺς ταπεινοὺς δύμως εἶναι μιὰ πρόσφορος εὐκαιρία νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν ἀδυναμία τους, νὰ

κλαύσουν γιὰ τὴν ἔλλειψι ἀποφασιστικότητος καὶ νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ⁴.

Διαβάζοντας τοὺς βίους τῶν ἀγίων ψάλλομε μᾶζι μὲ τὸν Δαβὶδ· «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ· ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ» (Ψαλμ. 67, 36). Ὁπως καὶ οἱ ἄγιοι, δὲν ἔχομε παρὰ μόνον τὴν ἀσθένειά μας νὰ προσφέρωμε στὸν Κύριο. Αὐτὸς ἀγωνίζεται ὑπὲρ ἡμῶν καὶ μᾶς χαρίζει τὴν νίκη. «Ὁπως αὐτοί, οἱ φιλόκοσμοι», μᾶς λέγει ὁ ἄγιος Χρυσόστομος, «οἱ ὅποιοι μὲ μεγάλη σπουδὴ καὶ φροντίδα κάνουν τὶς οἰκίες τους λαμπρὲς καὶ τὶς καταστολῆς μὲ τοιχογραφίες καὶ πολύτιμα ἀντικείμενα, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, οἱ υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως, διαβάζοντας τοὺς βίους τῶν ἀγίων, ἀς ζωγραφίσωμε μὲ τὸν λογισμό, σὰν μὲ κάποιο ἐπιδέξιο χέρι στοὺς τοίχους τῆς διανοίας μας, τοὺς ἀθλους, τὰ μαρτύρια καὶ τὰ κατορθώματα τῶν ἀγίων, ὥστε μὲ τὴν ποικιλία τῆς παραστάσεως νὰ κατασκευάσωμε λαμπρὴ καὶ τὴν δική μας οἰκία καὶ νὰ τὴν κάνωμε εὐτρεπισμένο καταγώγιο γιὰ τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν»⁵.

Διαβάζοντας προσεκτικὰ τοὺς βίους τῶν ἀγίων, ζῶντας «σὺν πᾶσι τοῖς ἀγίοις» (Ἐφ. 3, 18), περιπατῶντας κάθε ἡμέρα στὸν πνευματικὸ λειμῶνα τοῦ Συνναξαριστοῦ, θὰ ἀνακαλύψωμε σιγὰ-σιγὰ ὥρισμένους ἀγίους, οἱ ὅποιοι θὰ ἐλκύσουν περισσότερο τὴν συμπάθειά μας, τὴν συγκίνησί μας, τὴν ἀγάπην μας. Θὰ γίνουν οἱ στενοί μας φίλοι, στοὺς ὅποιους θὰ ἐμπιστευώμαστε τὶς χαρὲς καὶ τὶς λύπες μας, καὶ τῶν ὅποιων θὰ ζητοῦμε ἴδια-αἵτερα τὴν βοήθεια διὰ τῶν εὐχῶν τους. Συχρὸν θὰ διαβάζωμε τὸν βίο τους, θὰ ψάλλωμε τὴν ἀκολουθία τους καὶ θὰ προσκυνοῦμε τὴν εἰκόνα τους. Οἱ προσωπικοὶ αὐτοὶ φίλοι θὰ γίνουν γιὰ μᾶς οἱ ἐμπιστοὶ ὁδηγοὶ στὴν στενὴ ὁδὸ ποὺ ὁδηγεῖ στὸν Χριστό, ἀλλὰ καὶ μιὰ ισχυρὴ παραμυθία. Δὲν εἴμαστε μόνοι σ' αὐτὸν τὸν δρόμο καὶ τὸν ὄγωνα· μᾶς συμπαραστέκονται ή Παναγία, ὁ φύλαξ ἀγγελος τῆς ψυχῆς μας, ὁ ἄγιος τοῦ ὅποιου φέρομε

4. «Εἶναι παράλογος ὅποιος πέφτει σὲ ἀπόγνωσι, ἀκούγοντας τὰ ὑπερφυσικὰ κατορθώματα τῶν Ἅγιων. Αὐτὰ ἀντιθέτως τὸν ἐκπαιδεύουν ἄριστα σ' ἕνα ἀπὸ τὰ δύο: "Ἡ τὸν παρακινοῦν μὲ τὴν ὁσιακὴ ἀνδρεία τους πρὸς μύμησι" ἢ πρὸς μεγάλη αὐτοκατάκρισι καὶ ἀναγνώρισι τῆς ἀδυναμίας του μὲ τὴν τρεῖς φορὲς ὁσιακὴ ταπείνωσι» (Ιωάννου τοῦ Σιναϊτοῦ, *Κλῆμαξ*, ἐκδ. Ι. Μ. Παρακλήτου, Ὁρωπὸς Ἀττικῆς 1978, σελ. 310). Βλ. ἐπίσης Ἅγιων Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου, *Ἐρωταποκρίσεις*, «Φιλοκαλία» 10 Γ', Πατερικὲς ἐκδόσεις «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», Θεσσαλονίκη 1989, σσ. 143, 295.

5. Έγκώμιον εἰς πάντας τοὺς ἀγίους, τὸν δὲ ὅλῳ τῷ κόσμῳ μαρτυρήσαντας, PG50, 712.

τὸ ὄνομα καὶ οἱ φίλοι μας αὐτοί, ποὺ ἐμεῖς ἐκλέξαμε μέσα ἀπὸ τὴν μεγάλη συναγωγὴ τῶν μαρτύρων τοῦ Ἀρνίου. "Οταν πέφτωμε ἐξ αἰτίας τῶν ἀμαρτιῶν μας, μᾶς σηκώνουν ὅταν ἀπελπίζωμαστε, μᾶς ὑπενθυμίζουν ὅτι πρὶν ἀπὸ μᾶς, καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅσο ἐμεῖς, ἐκεῖνοι ὑπέφεραν γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τώρα ἀπολαμβάνουν τὴν ἀτελεύτητη χαρά. "Ετσι, στὸν δύσβατο καὶ τραχὺ δρόμο αὐτῆς τῆς ζωῆς, οἱ φίλοι μας ἄγιοι μᾶς βοηθοῦν νὰ δοῦμε λίγο ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀναστάσεως. "Ἄς ἀναζητήσωμε λοιπὸν στοὺς βίους τῶν ἀγίων αὐτοὺς τοὺς στενούς μας φίλους καὶ «σὺ πᾶσι τοῖς ἀγίοις» ἀς πορευώμαστε πρὸς τὸν Χριστόν.

Μία ἡμέρα ἔνας ἀπλὸς καὶ ταπεινὸς ἄγιορείτης μοναχός, ἔνας ἀπὸ αὐτοὺς στοὺς δρόποις ὁ Χριστὸς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ κληρονομήσουν τὴν γῆ (βλ. Ματθ. 5, 5), δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀκριβῆ ἡμερομηνία καὶ ἔκανε τὴν ἀκολουθία του μὲ κομποσχοῖν. "Οταν ἔφθασε στὴν εὐχή: «"Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν», διερωτήθηκε ποιὸς νὰ εἴναι ὁ ἑορταζόμενος ἄγιος τῆς ἡμέρας. Ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἐμφανίσθηκε μπροστά του ὁ «ἄγνωστος» ἄγιος καὶ τοῦ εἶπε: «Γέροντα, εἴμαι ὁ Λουκιλλιανός». Ο μοναχὸς δὲν ἀκούσε καλὰ καὶ ρώτησε: «Πῶς; Λουκιανός;» «"Οχι!», ἀπήντησε ὁ ἄγνωστος, «είμαι ὁ Λουκιλλιανός». Καὶ ἔξαφανίσθηκε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο μὲ τὸν δρόποιν εἶχε ἐμφανισθῆ. Τότε ὁ μοναχὸς ἀναζήτησε τὸ ὄνομα στὰ ἐκκλησιαστικά του βιβλία καὶ βρήκε ὅτι ἦταν 3 Ιουνίου, ἡμέρα κατὰ τὴν δρόποια ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ ἀγίου Λουκιλλιανοῦ. Τὸ μικρὸ αὐτὸ περιστατικὸ δείχνει πολὺ καθαρὰ τὴν οἰκειότητα ποὺ μποροῦμε νὰ ἔχωμε μὲ τοὺς ἀγίους καὶ πόσο κοντά μας βρίσκονται. Παρεμβαίνουν στὴν καθημερινή μας ζωή, εἰσακούουν τὶς προσευχές μας, μᾶς ἐνισχύουν στὸν ἀγῶνα μας, διορθώνουν τὰ λάθη μας, μᾶς δείχνουν μὲ τοὺς ποικιλούς τρόπους τῆς παρουσίας τους ὅτι ἡ ζωή μας δὲν εἴναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ὅτι ζοῦμε ὡς πάροικοι καὶ παρεπιδημοι, μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς.

Μὲ τρεῖς τρόπους μποροῦμε μὲ τοὺς ἀγίους στὴν καθημερινή μας ζωή: ψάλλοντας τὰ τροπάρια καὶ τὴν ἐκκλησιαστική τους ἀκολουθία, προσκυνῶντας τὴν εἰκόνα τους καὶ διαβάζοντας τὸν βίο τους ἀπὸ τὸν Συναξαριστή. Ἐὰν εἴναι δύσκολο σὲ δσούς ζοῦν στὸν κόσμο νὰ ἐκκλησιάζωνται καθημερινὰ καὶ νὰ ψάλλουν τὴν ἀκολουθία τῶν ἀγίων, δῆλοι οἱ πιστοὶ ὅμως μποροῦν μόνοι τους ἡ οἰκογενειακῶς νὰ ψάλλουν στὰ σπίτια τους τὰ τροπάρια τῶν ἀγίων τῆς ἡμέρας, δῆλοι μποροῦν νὰ προσκυνοῦν τὴν εἰκόνα τους, δῆλοι μποροῦν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἡμέρας νὰ ἐπικαλοῦνται τὴν μεσιτεία τους λέγοντας: «"Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ

έμοι»· δόλοι μποροῦν νὰ ἀφιερώσουν λίγα λεπτά, γιὰ νὰ διαβάσουν ἢ νὰ ξαναδιαβάσουν τὸν βίο τους ἀπὸ τὸν Συνναξαριστή. "Ομως, ἡ καθημερινὴ ἀνάγνωσις τῶν συντόμων αὐτῶν βίων τῶν ἀγίων δὲν θὰ εἶναι ὡφέλιμη, ἀν δὲν γίνεται μὲ τὴν ἴδια ψυχικὴ διάθεσι μὲ τὴν ὅποια προσκυνοῦμε μία εἰκόνα. Τὸ πᾶν ἔξαρταται ἀπὸ τὴν ἀπλότητα τῆς καρδιᾶς μας.

"Ετσι, ὅπου καὶ ἀν βρισκόμαστε, ὅποια καὶ ὃν εἶναι τὰ μέτρα τῆς πνευματικῆς μας καταστάσεως ἢ ἡ ἐπιθυμία μας νὰ ἀφιερώσωμε τὴν ζωὴν μας στὸν Θεό, μέσα στὸν Συνναξαριστή θὰ βροῦμε μιὰ ἀνακαίνισι τῶν δυνάμεων μας καὶ μιὰ πρόγευσι τῆς αἰωνίου ζωῆς, ὅπου δόλοι οἱ ἀγιοι χορεύουν μαζὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους κύκλῳ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, ψάλλοντας:

«Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος Κύριος ὁ Θεὸς
ὁ παντοκράτωρ,
ὁ ἦν καὶ ὁ ὦν καὶ ὁ ἐρχόμενος»

(Ἀποκ. 4, 8).

1. ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙΟΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν οἱ χριστιανοὶ ἦσαν δραγανωμένοι σὲ μικρὲς τοπικὲς κοινότητες, ἡ λειτουργικὴ ζωὴ περιοριζόταν στὴν ἑβδομαδιαίᾳ λειτουργίᾳ τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου, τὴν Κυριακήν. Ἐτελεῖτο στὴν οἰκία κάποιου χριστιανοῦ τῆς κοινότητος καὶ κοινωνοῦσαν δόλοι τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ἐξ αἰτίας τῶν διωγμῶν καθημερινῶς ἀνεδεικνύοντο μάρτυρες, καὶ αὐτόπτες ἡ σύγχρονοι τούλαχιστον συγγραφεῖς μὲ μεγάλη προσοχὴ κατέγραφαν δλες τὶς λεπτομέρειες ἀπὸ τὴν σύλληψι τοῦ μάρτυρος ὡς τὴν τελείωσί του, χρησιμοποιῶντας καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δίκης ἀπὸ τὰ κρατικὰ ἀρχεῖα. Τὰ ἐκτενῆ αὐτὰ κείμενα ὀνομάσθηκαν *Μαρτύρια*. Συγχρόνως, κάθε ἐκκλησιαστικὴ περιφέρεια ἀνέγραφε σὲ εἰδικοὺς καταλόγους τὰ ὄνοματα καὶ τὴν ἡμέρα τῆς μνήμης τῶν μαρτύρων ποὺ τιμοῦσε καὶ ποὺ συνήθως εἶχαν μαρτυρήσει στὴν περιοχή της. Οἱ συντομώτατοι ἀρχικὰ αὐτοὶ κατάλογοι τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, στοὺς ὅποιους ἀποτυπωνόταν ἡ παλαιοτέρα λειτουργικὴ πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας, ἀπετέλεσαν τοὺς πρώτους πυρήνες τῶν ἀρχαίων μαρτυρολογίων.

”Οταν ἀρχισαν νὰ έορτάζωνται οἱ μάρτυρες, τὸ κέντρο τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων μεταφέρθηκε ἀπὸ τὶς «κατ’ οἶκον ἐκκλησίες» στοὺς τάφους τῶν μαρτύρων, στὰ κοιμητήρια. Ἐκεῖ, ἐπάνω στὸν τάφο καὶ γύρω ἀπὸ αὐτόν, διόλκηρη ἡ κοινότης ἔορταζε μὲ χαρακτῆρα πανηγυρικῆς τελετῆς τὴν «γενέθλιο ἡμέρα» τοῦ μάρτυρος, δηλαδὴ τὴν ἐπέτειο τοῦ μαρτυρικοῦ του θανάτου, διότι κατ’ αὐτὴν ὁ ἄγιος γεννήθηκε στὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Συνήθως ὁ ἐπίσκοπος τοῦ τόπου ἡ κάποιας πλησιόχωρης κοινότητος ἐκφωνοῦσε τὸν ἐγκωμιαστικὸ λόγο στὸν ἔορταζόμενο ἄγιο ἢ ἀνεγίνωσκε τὸ *Μαρτύριον* του.

Σὺν τῷ χρόνῳ ἡ τιμὴ ὠρισμένων ἀγίων ἐπεκτάθηκε πέραν τῶν ὅρίων τῆς Ἐκκλησίας στὴν ὅποιαν ἀνῆκαν, κυρίως ἐξ αἰτίας τῶν θαυμάτων ποὺ ἐπιτελοῦσαν μέσω τῶν τιμίων λειψάνων τους. Αὐτὰ προσελκυαν προσκυνητὰς καὶ ἔγιναν αἰτία καὶ οἱ ἀλλες Ἐκκλησίες νὰ τιμοῦν τὸν ἄγιο, γιὰ νὰ ἀπολαύουν τῆς προστασίας του· κατ’ ἔξοχὴν δὲ ἐκεῖνες οἱ Ἐκκλησίες, οἱ ὅποιες εἴχαν ἀποκτήσει ὠρισμένα τεμάχια τῶν Ἱερῶν τους λειψάνων. ”Ετσι, ἐμφανίζονται ἐνιαῖα μαρτυρολόγια, κοινὰ γιὰ τὶς μεγάλες ἐκκλησιαστικὲς περιφέρειες, ποὺ δὲν κατήργησαν τὰ τοπικὰ μαρτυρολόγια, ἀλλὰ βαθμηδὸν τὰ ἀπερρόφησαν. Μὲ τοὺς ἀγῶνες κατὰ τῶν αἱρέσεων ἀνεδείχθη νέο πλῆθος μαρτύρων καὶ ὅμολογητῶν τῆς πίστεως, καὶ στὰ μαρτυρολόγια προσετέθησαν ἐπὶ πλέον οἱ ἔορτὲς τῶν ἀγίων ἐπισκόπων, Ἱερέων, μοναχῶν καὶ ἀπλῶν ἀκόμη λαϊκῶν, ποὺ πρόσφεραν τὴν ζωή τους γιὰ τὴν ἀλήθεια τοῦ δόγματος. Οἱ μεγαλύτερες κοινότητες ἔκτιζαν ἐπάνω στὸν τάφους τῶν μαρτύρων μεγάλους ναοὺς σὲ σχῆμα βασιλικῆς, στὸν ὅποιους ἐπεκράτησε ἡ συνήθεια νὰ ἐκκλησιάζωνται οἱ πιστοὶ ὅχι μόνον κατὰ τὸ «γενέθλιον» τοῦ μάρτυρος, ἀλλὰ καὶ στὶς τακτικὲς λατρευτικὲς συνάξεις, τὶς ἐβδομαδιαῖς ἢ καὶ τὶς καθημερινές.

Κατὰ τὸν δ’ αἰῶνα, μὲ τὴν κατάπαυσι τῶν διωγμῶν καὶ τὴν ἀναγνώρισι τοῦ χριστιανισμοῦ ὡς ἐπίσημης θρησκείας τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ἡ λειτουργικὴ αὐτὴ ἐξέλιξις διαδόθηκε μὲ ταχύτατο ρυθμό, διότι κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτὸ οἱ μάρτυρες θεωρήθηκαν ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ λαὸ ως «φωστῆρες τῆς οἰκουμένης» καὶ «οἱ μαργαρῖται τῆς Ἐκκλησίας», στὴν θυσία τῶν ὅποιων ἐπίστευαν ὅτι ὁφειλόταν ὁ θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας. Παντοῦ ἔκτιζαν μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς μὲ πλούσια διακόσμησι, ἀναπτύχθηκε ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποίησις, θεσπίσθηκαν ἔορτὲς τοῦ Κυρίου, τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν γνωστοτέρων ἀγίων. ”Ετσι, κάθε ἡμέρα τοῦ χρόνου ἀφιερώθηκε στὴν μνήμη ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἀγίων (μαρτύρων, ὅμολο-

γητῶν, ἀσκητῶν) τοπικῶν ἢ οἰκουμενικῶν. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Μαρτυρίου ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τοὺς λειτουργικοὺς ὕμνους καὶ τονίσθηκε ὁ μυστηριακὸς καὶ μυσταγωγικὸς χαρακτήρας τῆς λατρευτικῆς συνάξεως, ποὺ θεωρεῖται πλέον ὡς μυστικὴ παρουσία τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ οἰκουμενικὴ καὶ κοσμολογικὴ διάστασις τῆς Ἐκκλησίας ἐπεβλήθη στὸν τοπικό της χαρακτῆρα καὶ ἀντικατέστησε τὶς «τράπεζες ἀγάπης» τῶν πρώτων αἰώνων. Γ’ αὐτὸ καὶ καθ’ δλη τὴν διάρκεια τῆς βυζαντινῆς περιόδου τὰ διάφορα τοπικὰ μηνολόγια ἢ ἑօρτοιογια συνεχῶς ἔτειναν νὰ ἐνοποιηθοῦν μὲ τὸ μηνολόγιο τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (Ἄγιας Σοφίας), χωρὶς ὅμως νὰ χάσουν τὸν τοπικὸ τοὺς χαρακτῆρα. Κάθε μονὴ τῆς Κωνσταντινούπολεως ἐπὶ παραδείγματι εἴχε τὸ δικό της μηνολόγιο, τοῦ ὅποιου οἱ μνῆμες τῶν μεγαλυτέρων ἀγίων συνέπιπταν μὲ τὶς μνῆμες τοῦ ἑνιαίου μηνολογίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸν η’ καὶ θ’ αἰῶνα, ὅταν ἡ αὔρεσις τῆς εἰκονομαχίας ἀπέρριπτε ὅχι μόνον τὴν τιμὴ τῶν ἀγίων εἰκόνων ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀγίους καὶ γενικῶς τὴν παρουσία κάθε μεσίτου μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, οἱ ἄγιοι ὅμολογηταὶ τόνιζαν ἀκόμη περισσότερο τὴν τιμὴ τῶν ἀγίων ὡς τεκμήριον Ὁρθοδοξίας.

Μετὰ τὸν τελικὸ θρίαμβο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀναστήλωσι τῶν ἀγίων εἰκόνων στοὺς ναούς, οἱ πιστοὶ μὲ ζῆλο κατέγραφαν τοὺς βίους τῶν μαρτύρων καὶ ὅμολογητῶν τῆς Ὁρθοδοξίας. Μὲ τοὺς νέους αὐτοὺς μάρτυρες συμπληρώθηκαν τὸ μηνολόγιο καὶ οἱ ἐκκλησιαστικὲς ἀκολουθίες. Οἱ δσιοι ὑμνογράφοι τῆς Μονῆς τοῦ Στουδίου, Θεόδωρος, Ἰωσήφ καὶ ἄλλοι, ἔδωσαν στὶς ἀκολουθίες τὴν δριστική τους μορφή. Μετὰ τὴν ζ’ ὠδὴ τοῦ κανόνος τοῦ ὄρθρου ἀφέσαν λίγο χῶρο γιὰ τὴν ἀνάγνωσι ἐνὸς συνοπτικοῦ *Bίου* τῶν ἀγίων τῆς ήμέρας, ποὺ ὀνομάσθηκε *Συναξάριον*, κατάλοιπο τῶν πρώτων λατρευτικῶν συνάξεων. Ἀπὸ τὸν θ’ ἔως τὸν α’ αἰῶνα συμπληρώθηκε ἡ σύνταξις τῶν συγτόμων *Bίων* τῶν *Συναξαρίων*. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι συνήθως σύντομες περιλήψεις τῶν ἔκτενῶν βίων, ποὺ ἔγραψε ὁ ἄγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστής (ι’ αἰ.). Ἡ οἱ μεγάλοι ἐκκλησιαστικοὶ ἱστορικοὶ συγγραφεῖς (*Εὐσέβιος Καισαρείας*, *Σωκράτης*, *Σωζομενός*, *Θεοδώρητος Κύρου*, κ.ἄ.). Οἱ βιογραφικὲς αὐτὲς σημειώσεις τοῦ *Συναξαρίου*, ποὺ ἐντάχθηκαν ἀπὸ τότε στὰ *Μηναῖα*, δὲν εἶναι παρὰ ἀπλὰ ὑπομνήματα. Οἱ βίοι ὅμως τῶν ἀγίων, τὰ κατορθώματα καὶ τὰ θαύματά τους διαδίδονται ἀπὸ τοὺς ἔκτενεῖς *Bίους* καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν λαϊκὴ καὶ προφορικὴ παράδοσι.

Μὲ τὴν γραπτὴν προφορικὴν παράδοσιν τῶν πράξεων καὶ τῶν θαυμάτων τῶν ἀγίων μεταδίδεται ὁλόκληρη ἡ ὄρθοδοξὴ κληρονομία μὲ τρόπον ζωντανὸν καὶ ἐκλαϊκευμένον. Μὲ τοὺς Βίους τῶν ἀγίων διδασκόμεθα πῶς νὰ πολιτευώμεθα ως μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ σὲ κάθε περίστασι, ποιὰ εἶναι τὰ δόγματα τῆς πίστεώς μας, πῶς νὰ ὑπερασπιζόμεθα καὶ νὰ διακηρύττωμε τὴν ἀληθινὴν πίστιν, τί νὰ κάνωμε ὥστε νὰ βασιλεύση τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ στὶς σκέψεις μας, στὰ ἡθη μας, στὴν οἰκογενειακὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν μας ζωήν. Πῶς νὰ διαβάζωμε, πῶς νὰ προσευχώμαστε, πῶς νὰ φάλλωμε, πῶς νὰ κοιτάζωμε τὴν φύσιν δοξάζοντας τὸν Δημιουργό της, πῶς νὰ χρησιμοποιοῦμε τὶς τεχνικὲς ἐπιστῆμες γιὰ τὴν δόξαντον Θεοῦ. Οἱ Βίοι τῶν ἀγίων, προσφιλῆ ἀναγνώσματα στὴν διαχρονικὴν πορεία τῆς Ἑκκλησίας, δὲν συμβάλλουν μόνον στὴν πνευματικὴν οἰκοδομὴν τῶν μελῶν της. Εἴναι μία πραγματικὴ «ὄρθοδοξος ἐγκυροπαίδεια»⁶. Μεταδίδουν κάθε γηῶσι θεολογικήν, φιλοσοφικήν, ἡθικήν, ψυχολογικήν, πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ιστορίας, ἐκκλησιαστικῆς γεωγραφίας, ἀπολογητικήν, ἔξηγητικήν τῆς Ἅγιας Γραφῆς, κ.λπ., ποὺ πρέπει νὰ κατέχουν οἱ πιστοί. "Οχι μὲ τρόπον ἔντονος καὶ ἀκαδημαϊκός, ἀλλὰ ἀπλὰ καὶ συγκεκριμένα ἐμφανίζονται στὴν ζωὴν ιστορικῶν προσώπων, ποὺ ἐβίωσαν αὐτὲς τὶς ἀρετὲς καὶ τὶς γηῶσεις. Οἱ Βίοι τῶν ἀγίων ταυτίζονται μὲ τὴν Παράδοσιν τῆς Ἑκκλησίας. Εἴναι αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ Παράδοσις.

"Ἐνας Βίος ἀγίου δὲν εἶναι ἀπλῶς ἔνα λῆμμα βιογραφικοῦ Λεξικοῦ ἢ ἔνα κεφάλαιο ἐγγειοδίου Ἑκκλησιαστικῆς Ιστορίας. Εἴναι μία «προφορικὴ εἰκόνα» τοῦ ἀγίου, ποὺ πρέπει βέβαια νὰ ἀποδίδῃ πιστὰ τὴν πραγματικήν του ιστορίαν, νὰ ἀφήνῃ ὅμως νὰ διαφανῇ ἡ κεκρυμμένη διάστασις τῆς ἐνεργείας τῆς θείας χάριτος ἐν αὐτῷ. "Οπως μία εἰκόνα δὲν τιμᾶται παρὰ μὲ λειτουργικὸν τρόπο, μὲ κατάλληλη στάσι καὶ εὐλάβεια, κατὰ παρόμοιον τρόπο μία βιογραφία ἀγίου διαβάζεται μόνον «ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ», δηλαδὴ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πίστεως καὶ ὅχι μὲ κριτήρια τῆς κοσμικῆς ἐπιστήμης. Καὶ αὐτὸν δὲν σημαίνει ἀφελῆ εὐπιστία, ἀλλὰ ἐκδηλώνει μία πνευματικὴ αἰσθησία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἐν ἡμῖν ζῶντος Χριστοῦ.

"Ἐδῶ πρέπει νὰ θαυμάσωμε τὴν ἀρμονικὴν ισορροπίαν τῆς ὄρθοδοξού παραδόσεώς μας. Ἐνῶ, ὅταν πρόκειται γιὰ τὸ ἔργο τῆς νοερᾶς προσευχῆς, οἱ Πατέρες μᾶς προτρέπουν νὰ ἀποβάλλωμε κάθε μορφὴ φαντασίας,

6. Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, μν. ἔργ., σελ. 92.

έπειδη μπορεῖ νὰ γίνη πηγὴ διαιρέσεως καὶ περισπασμοῦ, παρὰ ταῦτα ἡ Ἐκκλησία, λαμβάνοντας ὑπ’ ὄψιν τὶς συνθῆκες τῆς πεπτωκυίας μας φύσεως, προσέλαβε αὐτὴν τὴν ψυχικὴ δύναμι τῆς ἀναπαραστάσεως, γιὰ νὰ τὴν μεταμορφώσῃ καὶ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ – τόσο στὴν ἀγιογραφία ὅσο καὶ στὴν ἀγιολογία – ώς αὐθεντικὴ καὶ δυναμικὴ ὁδὸς κοινωνίας μὲ τὸν Θεὸν «ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ». Αὐτὰ ποὺ περιφρονητικὰ ὀνομάζονται ἀπὸ μερικοὺς «ἀγιολογικὰ παραμύθια» εἶναι τελικὰ ἡ πραγματικὴ ἱστορία ἐνὸς ἀνθρώπου στὴν σχέσι του μὲ τὸν Θεό, ὅπως τὴν ἔχει ζήσει καὶ παραδώσει ἡ Ἐκκλησία μὲ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει.

2. Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Τὸ Συνναξάριον στὴν Ἐκκλησία μοιάζει μὲ ἔναν μεγάλο καὶ ὁρμητικὸ ποταμό, ποὺ μεταφέρει μὲ τὰ ταραχμένα νερά του λάσπη, πέτρες, κλαδιά καὶ ὅ,τι ἀλλο βρίσκει στὸν δρόμο του, χρήσιμο ἢ ἀχρηστό. Τὰ ὅδατα ὅμως εἶναι αὐτὰ ποὺ δίνουν τὴν ζωὴν. Κατὰ τὴν μαρτυρία τοῦ ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου († 1809), ὅπως καὶ ὅλων τῶν μελετητῶν ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν παράδοσι τῶν Συνναξαρίων, δὲν ὑπάρχει ἀλλο ἐκκλησιαστικὸ βιβλίο ποὺ νὰ ἔχῃ ἐκδοθῆ τόσο πλημμελῶς καὶ νὰ περιέχῃ τόσα λόγια.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰῶνος (1805) ὁ ὁσιος Νικόδημος κάνοντας ἀντιπαραβολὴ τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ χειρογράφων, ποὺ μπόρεσε νὰ ἔχῃ στὴν διάθεσί του τότε στὸ "Ἀγιον" Ὁρος, καὶ χρησιμοποιῶντας ὅσο ἦταν δυνατὸν καὶ ἴστορικὲς πηγές, μὲ σεβασμὸ πρὸς τὴν παράδοσι καὶ κριτικὸ πνεῦμα συνδυασμένο μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ του συνειδήσι, ἐπέφερε στὸν Συνναξαριστὴ σημαντικὲς διορθώσεις, χωρὶς ωστόσο νὰ ἐπιτύχῃ ριζικὴ ἀπάλειψι τῶν λαθῶν συμπλήρωσε ὅμως τὸν κατάλογο τῶν ἀγίων τῆς ἐκδόσεως τοῦ Συνναξαρίου τῆς Κωνσταντινοπόλεως δὶς τῆς προσθήκης 650 περίπου ἐπωνύμων ἀγίων καὶ 59.148 ἀνωνύμων (ἀναφερόμενος συνήθως σὲ πολυάριθμες ὁμάδες μαρτύρων).

Στὰ τέλη τοῦ ἰδίου αἰῶνος ὁ Δουκάκης (ἔκδ. 1896) ἐπλάτυνε τὸν Συνναξαριστὴ τοῦ ὁσίου Νικοδήμου ἀντικαθιστῶντας, ὅπου ἦταν δυνατόν, τοὺς σύντομους Βίους ἔκείνου μὲ τοὺς κατὰ πλάτος Βίους τοῦ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ ἀπὸ μεταφράσεις ποὺ εἶχαν γίνει ἐπὶ Τουρκοκρατίας (Παραδεισος, Ἐκλόγιον, Νέον Λειμωνάριον, κ.λπ.).

Στὰ νεώτερα χρόνια ὁ μητροπολίτης πρώην Λεοντοπόλεως Σωφρόνιος

Εύστρατιάδης († 1947), μετά ἀπὸ εὐρύτερη ἔρευνα τῶν χειρογράφων καὶ τῆς παραδόσεως τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, πρόσθεσε 274 ἀγίους. Οἱ ἔρευνες τῶν ἱστορικῶν καὶ τῶν ἐπιστημόνων ἀγιολόγων, ἰδιαίτερα τῶν Βολλανδιστῶν -λογίων ρωμαιικαθολικῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀρχίσει πρὶν ἀπὸ τρεῖς αἰῶνες μία μνημειώδη κριτικὴ ἔκδοσι δλων τῶν Βίων τῶν ἀγίων Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως⁷- φέρονταν στὸ φῶς συνεχῶς ἀγνωστα ἀγιολογικὰ κείμενα, ἀκόμη καὶ λησμονημένους ἀγίους. "Αν σὲ δλα αὐτὰ προσθέσωμε καὶ τοὺς ἀγίους ποὺ τιμῶνται στὶς διάφορες κατὰ τόπους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ τοὺς ὄρθιοδόξους ἀγίους τῆς Δύσεως, θὰ ἔπρεπε νὰ συμπληρώσωμε στὸ γνωστὸ Συναξάριον τῆς Κωνσταντινούπολεως ἀρκετές χιλιάδες ὄνομάτων, ὥστε νὰ ἔχωμε μία πλήρη εἰκόνα τῆς ὄρθιοδόξου ἀγιότητος.

Τέλος, ὁ πρόσφατος Μέγας Συναξαριστής τοῦ Βίκτωρος Ματθαίου (ἔκδ. 1950) καὶ ἡ ἐπηκτημένη τούτου ἔκδοσις ἀπὸ τὸν διάδοχό του Ματθαίο Λαργγῆ (1978) ποὺ χρησιμοποιεῖται συνήθως σήμερα, ἔχει ὡς βάσι τὸ ἔργο τοῦ ἀγίου Νικοδήμου καὶ τὴν ἔκδοσι τοῦ Δουκάκη. Οἱ ἔκδότες του συμπλήρωσαν τὴν ἀντικατάστασι μὲ τοὺς κατὰ πλάτος Βίους τοῦ Συμεὼν καὶ πρόσθεσαν τοὺς νεομάρτυρες καὶ τοὺς Βίους διαφόρων τοπικῶν ἀγίων τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀκολουθίες ποὺ κυκλοφοροῦν σὲ πανηγυρικὰ φυλλάδια.

"Οταν τὸ 1987 ἀρχίσαμε τὴν γαλλικὴ ἔκδοσι τοῦ Συναξαριστοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀνταποκρινόμενοι στὶς ἀνάγκες τῆς ἱεραποστολῆς τόσο στὴν Ἀφρικὴ ὅσο καὶ στὴν Δυτικὴ Εὐρώπη, ἀμέσως συναντήσαμε τὴν ἔξης δυσκολία. Εἴχαμε στὴν διάθεσί μας ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν Συναξαριστὴ τοῦ ἀγίου Νικοδήμου -ἔκδοσις πού, ἀν καὶ δὲν ἔπαινε νὰ τρέψῃ μέχρι σήμερα τὶς γενεὲς τῶν πιστῶν, εἶναι ὥστόσο ὑπερβολικὰ σύντομη καὶ ἀτελῆς-, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸν Μέγα Συναξαριστή, ἀξιέπαινη ἐργασία ἀλλὰ μᾶλλον ἔκτενῆς γιὰ τὸν σύγχρονο ἀναγνώστη.

Τολμήσαμε λοιπὸν νὰ ἐπιχειρήσωμε τὴν σύνταξι ἐνὸς Νέου Συναξαριστοῦ, ὁ ὅποιος, σεβόμενος τὴν δομὴ τοῦ Συναξαρίον τῆς Κωνσταντινούπολεως (κριτικὴ ἔκδοσι τοῦ H. Delehaye), θὰ παρουσίαζε μὲ τὸ πνεῦμα

7. Τὶς ἐργασίες αὐτὲς τὶς χρησιμοποιοῦμε μὲ κάποια ἐπιφύλαξι καὶ χωρὶς νὰ νιοθετοῦμε τὶς ὄρθιολογιστικὲς ἀρχὲς ποὺ ὀδήγησαν αὐτὸὺς τοὺς ἐπιστήμονες νὰ ἀπορρίψουν ὡς μυθώδεις, ἀγίους ποὺ ἔζησαν καὶ ζοῦν καὶ ἐνεργοῦν πραγματικὰ στὴν συνειδησι τῆς Ἐκκλησίας.

τοῦ ἀγίου Νικοδήμου ἔνα γενικὸ πανόραμα ὅλης τῆς ἀγιολογικῆς παραδόσεως τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

"Ετσι, στοὺς ἀγίους τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς προσθέσαμε τοὺς νεομάρτυρες, τοὺς τοπικοὺς ἀγίους, τοὺς πρόσφατα ἀπὸ τὶς ἐκκλησιαστικὲς ἀρχές ἀναγνωρισμένους ἀγίους, τοὺς ἀγίους ὅλων τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Ρωσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Γεωργίας, Βουλγαρίας, Τσεχίας, Ἀμερικῆς) καὶ, γιὰ πρώτη φορὰ σὲ μία δρθόδοξη ἀγιολογικὴ συλλογὴ, κατεβλήθη προσπάθεια συστηματικώτερης καταχωρίσεως καὶ τῶν πιὸ γνωστῶν ἀγίων τῆς Δύσεως, ποὺ ἔζησαν πρὸ τοῦ σχίσματος, βάσει τῶν αὐθεντικωτέρων πηγῶν.

Τὸ πρόβλημα ἐδῶ ἥταν λεπτό, διότι δὲν ἔχομε ἐπίσημο δρθόδοξο κατάλογο τῶν ἀγίων τῆς Δύσεως. Ἡ ἐποχὴ τοῦ σχίσματος (1054) εἶναι ἀρκετά ἀμφιβόλη γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς χρονικὸ ὄριο. Εἶναι ἐνδεικτικὸ δτὶ ἡ διδασκαλία ὠρισμένων ἀγίων ποὺ ἔζησαν στὴν Δύσι καὶ σὲ παλαιότερες ἀπὸ τὸ σχίσμα ἐποχές, δὲν παρέχουν ἰκανοποιητικὸ κῦρος Ὁρθοδοξίας, ἀφοῦ οἱ διαφορὲς στὴν θεολογία, στὴν θεώρησι τῆς ἀγιότητος καὶ στὴν πνευματικὴ ζωὴ ἐμφανίσθηκαν στὸν εὐρωπαϊκὸ χῶρο πολὺ πρὸ τοῦ σχίσματος. "Ετσι, ἀναγκασθήκαμε νὰ κινηθοῦμε ἐπιλεκτικὰ ὅσον ἀφορᾶ στὴν ἔνταξι τῶν δυτικῶν ἀγίων στὸν ἀνὰ χεῖρας Συναξαριστή. Λόγω τῆς ἀπουσίας ἀντικειμενικῶν κριτηρίων καὶ ἐπισήμων ἀποφάσεων τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε νὰ μποροῦμε γὰρ ἀποφανθοῦμε ἐὰν δὲ τάδε ἢ δὲ τάδε ἀγιος εἶναι «δρθόδοξος» ἢ ὅχι, περιορίσαμε τὴν ἐπιλογὴ στὴν ἐποχὴ πρὸ τοῦ Καρλομάγνου (θ' αἰ.). Διότι ἡ περίοδος αὐτὴ δείχνει, τόσο στὸν πολιτικὸ ὅσο καὶ στὸν ἐκκλησιαστικὸ τομέα, τὴν ἀρχὴ τῶν προσπάθειῶν τῆς Δύσεως νὰ καταπατήσῃ τὶς δικαιοδοσίες τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, προκειμένου νὰ ἰκανοποιήσῃ τὴν παγκόσμια φιλοδοξία τῆς.

"Ετσι, προσθέσαμε τοὺς πλέον ἀρχαίους δυτικοὺς ἀγίους, τῶν ὅποιων ἡ τιμὴ καὶ ἡ διδασκαλία ἥσαν σαφῶς ἀνεγνωρισμένες ἀπὸ τὴν ἀδιαίρετη Ἐκκλησία. Καὶ γιὰ νὰ μὴν ὑπερβοῦμε τὰ ὄρια ἐνὸς συνετοῦ καθημερινοῦ καταλόγου τῶν ἀγίων, κρατήσαμε μεταξὺ αὐτῶν μόνον τοὺς πιὸ γνωστούς, τῶν ὅποιων ἡ τιμὴ εἴχε ἐξαπλωθῆ εὐρέως στὴν Δύσι, καὶ ἐπισυνάψαμε μία ἐπιλογὴ ἀπὸ σημαίνοντας μοναχούς, ιεραποστόλους καὶ ἴδρυτας ἐπισκοπικῶν ἑδρῶν.

Παραδίδοντας λοιπὸν τὸ ἔργο στὶς πρεσβεῖες τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου καὶ τῶν λοιπῶν «ἀγιολόγων» ἀγίων, προσφέρομε σήμερα στὸ εὔσεβὲς κοινὸ αὐτὴν τὴν ἔκδοσι τοῦ Νέον Συναξαρι-

στοῦ. Ό σκοπός της εἶναι νὰ παράσχῃ στὸν κάθε πιστό, μικρὸ καὶ μεγάλο, ἀπλὸ καὶ μορφωμένο, μία καθημερινὴ πνευματικὴ τροφὴ καὶ προετοιμασία γιὰ προσευχή, μέσω τῆς συναντήσεως μὲ τοὺς ἀγίους τῆς ἡμέρας. Ή κατὰ τὸ δυνατὸν σύντομη βιογραφία τοῦ κάθε ἀγίου, βασισμένη στὶς πλέον ἀξιόπιστες διαθέσιμες πηγές⁸, προσπαθεῖ νὰ τονίσῃ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ καὶ χρήσιμα σημεῖα πρὸς διδασκαλία καὶ πνευματικὴ οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν. Γιὰ τὶς προσωπικότητες ποὺ ἔπαιξαν σημαντικὸ ρόλο στὴν ἴστορία τῆς Ἐκκλησίας χρησιμοποιήσαμε, πέροι ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες πηγές, καὶ σύγχρονες ἴστορικὲς μελέτες, προκειμένου νὰ τονισθῇ ἡ συμβολή τους στὴν οἰκοδομὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἐπὶ πλέον χρησιμοποιήσαμε αὐτὴν τὴν εὔκαιρία, γιὰ νὰ περιγράψωμε μὲ ἀπλὸν τρόπο τὶς ἴστορικὲς συνθῆκες ὑπὸ τὶς ὅποιες οἱ ἄγιοι ἔδωσαν τὴν μαρτυρία τους γιὰ τὴν ἀμετάβλητη ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου. Γιὰ τοὺς Πατέρες καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς προσπαθήσαμε νὰ δώσωμε μία ὅσσο τὸ δυνατὸν σύντομη περίληψι τῆς θεολογικῆς καὶ πνευματικῆς διδασκαλίας των. Ἐπίσης, δώσαμε κάποια ἔκτασι στὸν βίον τῶν ὁσίων μοναχῶν, τῶν ὅποιων ἡ ζωὴ ἀποτελεῖ αὐθεντικὴ πνευματικὴ διδασκαλία. Ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ὁσίων, τῶν ὅποιων ἡ Παράδοσις δὲν κράτησε συγκεκριμένες ἴστορικὲς πληροφορίες, σημειώσαμε μερικὲς χαρακτηριστικὲς λεπτομέρειες, ποὺ σταχυολογήσαμε ἀπὸ τὰ ἐγκώμια ἢ ἀπὸ ἀγιογραφικὲς καὶ πατερικὲς ἀναφορές, οὕτως ὥστε νὰ δώσωμε κάποια εἰδικὴ χροιὰ στὴν προσωπικότητά τους, κατὰ τὴν συνήθεια τῶν παλαιῶν ἀγιολόγων, ἀποφεύγοντας ὅμως τὰ ρητορικὰ σχῆματα. "Ολες αὐτὲς οἱ τροποποιήσεις καὶ προσθῆκες ἔχουν γίνει πάντα μέσα στὰ ὄρια τῆς διδασκαλίας τῶν ἀγίων Πατέρων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως.

Οἱ ἐπαναλαμβανόμενες παρακλήσεις τῶν πιστῶν κατὰ τὴν πορεία τῆς γαλλικῆς ἐκδόσεως σὲ ἔξι τόμους (1987-1996), μᾶς ἔπεισαν ὅτι καὶ μία ἐλληνικὴ ἐκδοσις αὐτοῦ τοῦ Νέου Συναξαριστοῦ δὲν θὰ ἥταν περιττή, δεδομένων τῶν συγκεκριμένων ἀναγκῶν τῶν συγχρόνων ὄρθιοδόξων πιστῶν

8. Διορθώσαμε ἡ ἀντικαταστήσαμε τὰ συντομώτατα ὑπομνήματα τοῦ Συναξαρίου τῆς Κωνσταντινούπολεως, χρησιμοποιῶντας τὰ πρωτότυπα κείμενα, ἀρχαῖα Μαρτύρια ἢ κατὰ πλάτος Βίον (κατάλογο τῆς Β.H.G.), τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἴστορικοὺς συγγραφεῖς (Εὐσέβιο, Σωκράτη, Σωζόμενό, Θεοφάνη, κ.λ.), τὶς ὁμιλίες καὶ τὰ ἐγκώμια τῶν Πατέρων, τὰ πρακτικὰ τῶν Συνόδων, κ.λπ.

καὶ τοῦ δόλο καὶ περισσότερο οἰκουμενικοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς. Τὰ μέσα ἐκδόσεως καὶ ἐνημερώσεως καθὼς καὶ οἱ συγνέες ἐπικοινωνίες μεταξὺ τῶν κατὰ τόπους ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν συνετέλεσαν, ὥστε νὰ υἱοθετηθῇ εὐρέως καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸ στὴν Ἐλλάδα καὶ ἡ τιμὴ ἀγίων τῶν τοπικῶν αὐτῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπως π.χ. τοῦ ἀγίου Σεραφείμ τοῦ Σαρώφ, τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τῆς Κρονστάνδης καὶ ἄλλων.

Τὴν ἐλληνικὴ ἔκδοσι τοῦ Νέου Συναξαριστοῦ ἀδελφὲς τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου, οἱ ὁποῖες ἔκαναν ὡρισμένες προσθήκες, ποὺ κρίθηκαν εὔλογες γιὰ τοὺς Ἐλληνες ἀναγνῶστες.

Προτοῦ ἀφήσωμε τὸν ἀναγνώστη νὰ περιπατήσῃ στὸν λειμῶνα τοῦ Συναξαριστοῦ, τολμᾶμε νὰ ἐπαναλάβωμε τὰ λόγια τοῦ ὁσίου Νείλου τῆς Σόρα:

«Προσεύχομαι ὑπὲρ τῶν ἀναγνωστῶν, διὰ νὰ εὕρουν ὄφελος. Διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἀς προσευχῆθούν καὶ αὐτοὶ δι' ἐμέ, διὰ νὰ εὕρω χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, διότι ἐκοπίασα σκληρά. Αὐτὴ εἶναι δι' ἐμὲ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον. Ἀναγινώσκοντας τοὺς Βίους τῶν ἀγίων, εἴθε νὰ πυρωθῶμεν ἀπὸ ζῆλον διὰ τὰ κατορθώματά των, ἵνα κληρονομήσωμεν μαζὶ μὲ αὐτοὺς τὴν αἰώνιον ζωήν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον: νὰ διεγείρωμεν τὴν συνειδήσιν τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν τήρησιν τῶν θείων ἐντολῶν, μιμούμενοι τὸν βίον καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀγίων Πατέρων. Ἔγὼ εἶμαι ἀμαρτωλὸς καὶ ἄθλιος καὶ ὀνίκανος διὰ κάτι καλό, ἀλλ’ ὅμως ἐπιθυμῶ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν μου».

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ¹

1. ΚΥΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

- AASS *Acta Sanctorum*, τ. 1-67, Antverpiae, Bruxellis, Venetiis,
Parisiis 1643-1940.
- Adrian archim. *Heiligenjaar Heiligenlevens voor elke dag*, τ. 1-13,
Hagen 1985-1995.
- Anal. Boll.* *Analecta Bollandiana*, Paris-Bruxelles 1882 εξ.
- Άγωνύμου *Bίοι Ρώσων ἀγίων* [ρωσικά], Bussy-en-Othe 1977.
- *Saint Herman Calendar*, Platina CA 1977 εξ.
- *Martyrologium Romanum*, Vaticanis 1956.
- *Μηνολόγιον Βασιλείου Β'*, PG 117, 19-614. Facsimile
τοῦ χειρ. Vat. Gr. 1613: *Il Menologio di Basilio II*
[Codices e Vaticanis selecti VIII], Turino 1907.
- *Tὸ Πατερικὸν τῶν Σπηλαίων τοῦ Κιέβου, Ὄρωπὸς*
Ἄττικῆς 1990.
- *Wondrous is God in His Saints! A Compendium of*
Saints and Feasts of the Orthodox Church, Alamo-
- gordo New Mexico 1985.
- Attwater D. *Dictionary of the Saints*, London 1958.
- Baudot J. & Chaussin *Vies des saints et des bienheureux selon l'ordre du cal-*
endrier, par les RR. PP. Bénédictins de Paris, τ. 1-13,
Paris 1931-1959.

1. Ειδική βιβλιογραφία γιὰ συγκεκριμένυς ἀγίους μπορεῖ νὰ βρεθεῖ στις εξῆς πηγές: BHG,
BSS, ΘHE, Baudot J. & Chaussin, κ.λπ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΕΠΕΣ

Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, τ. 1-73, Ἀθῆναι 1955-1994.

BHG

Fr. Halkin, *Bibliotheca Hagiographica Graeca*, τ. 1-3 [Subsidia hagiographica 8], Bruxelles 1957. *Supplement: Novum Auctorium* [Subsidia hagiographica 65], Bruxelles 1984.

BHL

H. Delehaye, *Bibliotheca Hagiographica Latina antiquae et mediae aetatis*, τ. 1-2 [Subsidia hagiographica 6], Bruxelles 1898-1901.

BHO

Bibliotheca Hagiographica Orientalis, Bruxelles 1910.

BSS

Bibliotheca Sanctorum, ἐκδ. A. Amore κ.ἄ. [Inst. Giovanni XXIII della Univ. Lateranense], τ. 1-13, Roma 1961-1970.

Butler A.

The Lives of the Saints (ἐκδ. νέα καὶ συμπλ. ἀπὸ H. Thurston κ.ἄ.), τ. 1-12, London 1926-1938.

Χρισταφακοπούλου Δ. (μτφρ.)

Μέθη Χριστοῦ, Μάρτυρες στὴν Περσία τοῦ Σαβωρίου, Θεσσαλονίκη 1989.

Κυριλλου Σκυθοπολίτου

Bίοι τῶν μοναχῶν τῆς Παλαιστίνης, ἐκδ. E. Schwartz, Λειψία 1939.

Demetrius of Rostov

The Great Collection of the Lives of the Saints (μτφρ. ἐκ τοῦ ρωσικοῦ T. Marretta), House Springs MO, 1994 ἔξ.

Δουκάκη Κ.

Μέγας Συναξαριστής πάντων τῶν ἀγίων, τ. 1-12, Ἀθῆναι 1889-1896.

Dubois J. (ἐκδ.)

Le Martyrologe d'Usuard [Subsidia hagiographica 40], Bruxelles 1965.

Εὐσεβίου Καισαρείας

'Ἐκκλησιαστικὴ Ἰστορία, PG 20, 48-636· 637-904 (ΒΕΠΕΣ 19, 197-384· 20, 11-105).

—

Περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Μαρτυροσάντων, PG 20, 1457-1520 (ΒΕΠΕΣ 20, 313-350).

Γαλανοῦ Μ.

Oἱ βίοι τῶν ἀγίων ὀλοκλήρου τοῦ ἔτονς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκριβεστέρων πηγῶν, τ. 1-12, Ἀθῆναι 1907 (ἀνατ. Ἀθῆναι 1985).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Garitte G. (έκδ.)
Le Calendrier Palestino-Géorgien du Sinaiiticus 34 (Xe siècle) [Subsidia hagiographica 30], Bruxelles 1958.
- Gurin P.
Les Petits Bollandistes, τ. 1-17, Paris 1874.
- Hamman A. (μτφρ.)
La Geste du Sang, Paris 1953.
- Hollingsworth P.
The Hagiography of Kievan Rus' [Harvard Library of Early Ukrainian Literature 2], Cambridge MA 1992.
- Ιωάννου Θ. (έκδ.)
Μημεῖα ἀγιολογικά, Βενετία 1884 (ἀνατ. Λειψία 1973).
- Δαργηῆ Ματθαίου
Ο Μέγας Συναξαριστής τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας, τ. 1-14, Ἀθῆναι 6¹⁹⁸⁰⁻¹⁹⁸⁴.
- Latyšev V.V. (έκδ.)
Hagiographica graeca inedita [Mémoires de l'Académie Impériale de St Pétersbourg VIII], XII, 2, Πετρούπολις 1914.
- *Menologii anonymi Byzantini, saeculi X*, τ. 1-2, Πετρούπολις 1911 (ἀνατ. Λειψία 1970).
- Μακαρίου Κορίνθου,
Νικοδήμου Ἅγιορείτου κ.ἄ.
Συναξαριστής νεομαρτύρων, Θεσσαλονίκη 1989.
- Musurillo H. (έκδ., μτφρ.)
The Acts of the Christian Martyrs, Oxford 1972.
- Νικοδήμου Ἅγιορείτου
Nέον Ἐκλόγιον, περιέχον βίονς ἀξιολόγονς διαφόρων ἁγίων ἐκλεχθὲν καὶ εἰς ἀπλῆν φράσιν μεταγλωττισθέν, Ἀθῆναι 3¹⁹⁷⁴.
- *Συναξαριστής τῶν δώδεκα μηνῶν*, τ. 1-2, Ἀθῆναι 1868 (Θεσσαλονίκη 2¹⁹⁸⁴).
- *Nέον Μαρτυρολόγιον*, Ἀθῆναι 3¹⁹⁶¹.
- Nilles K.
Kalendarium manuale utriusque Ecclesiae Orientalis et Occidentalis, τ. 1-2, Innsbruck 2¹⁸⁹⁶⁻¹⁸⁹⁷.
- Παλλαδίου Ἐλενοπόλεως
Η πρὸς Λαῆσον Ιστορία, περιέχονσα βίονς ὄσιων πατέρων, ἔκδ. C. Butler, Cambridge 1898-1904.
- Παπαδοπούλου-
Κεραμέως Ἄ. (έκδ.)
Ἀνάλεκτα ἱεροσολυματικῆς σταχνολογίας, τ. 1-5, Πετρούπολις 1891-1898 (ἀνατ. Βρυξέλλες 1963).
- *Συλλογὴ παλαιστινῆς καὶ συριακῆς ἀγιολογίας* [Praeoslavny Palestinskij Sbornik XIX, 3], Πετρούπολις 1907.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-
- *Varia graeca sacra* [Pravoslavny Palestinskij Sbornik], Πετρούπολις 1909 (ἀνατ. Λειψία 1975).
- PG *Patrologia Graeca*, ἐκδ. J.-P. Migne, τ. 1-161, Parisiis 1857-1866.
- Pielin P. *Supplément aux Vies des saints et spécialement aux Petits Bollandistes*, τ. 1-3, Paris ἡ. χρ.
- PL *Patrologia Latina*, ἐκδ. J.-P. Migne, τ. 1-221, Parisiis 1844-1864.
- PO *Patrologia Orientalis*, ἐκδ. R. Graffin κ.ἄ., Parisiis 1903 ἔξ.
- Popovic Justin *Bίοι ἀγίων (σερβικά)*, τ. 1-12, Βελιγράδι 1972-1977.
- Rogich D. M. *Serbian Patericon*, τ. 1-3, Platina CA 1994.
- Ruinart Th. (ἐκδ., μτφρ.) *Acta primorum martyrum sincera et selecta*, Parisiis 1689 [Ratisbonn 1859].
- SC *Sources Chrétiennes*, Paris 1940 ἔξ.
- Σωκράτους Σχολαστικοῦ *Ἐκκλησιαστικὴ Ἰστορία*, PG 67, 29-842.
- Σωζόμενοῦ *Ἐκκλησιαστικὴ Ἰστορία*, PG 67, 843-1630.
- Συμεὼν Μεταφραστοῦ *Bίοι τῶν ἀγίων*, PG 114-116.
- Σνναξάριον
Κωνσταντινουπόλεως *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae*, ἐκδ. H. Delehaye [Propylaeum ad Acta SS. Novembris], Bruxellis 1902.
- Θεοδωρήτου Κύρου *Ἐκκλησιαστικὴ Ἰστορία*, PG 82, 881-1280.
-
- Θεοφάνους Ὄμολογητοῦ *Φιλόθεος Ἰστορία ἢ Ἰστορία τῶν ἐν Σνοίᾳ μοναχῶν*, PG 82, 1284-1496 (= SC 234, 257).
- Tischendorf C. (ἐκδ.) *Xρονογραφία*, τ. 1-2, ἐκδ. De Boor, Λειψία 1883-1885.
- Τσάμη Δ. (ἐκδ.) *Εὐαγγέλια Ἀπόκρυφα*, Λειψία 1853 (ἀνατ. Ἀθῆναι ἡ. χρ.)
- *Μαρτυρολόγιον τοῦ Σινᾶ*, Θεσσαλονίκη 1989.
- *Γεροντικὸν τοῦ Σινᾶ*, Θεσσαλονίκη 1991.
- *Μητερικόν. Διηγήσεις καὶ βίοι τῶν ἀγίων μητέρων τῆς ἐρήμου, ἀσκητοῖῶν καὶ ὁσίων γυναικῶν τῆς Ορθοδόξου Ἐκκλησίας*, τ. 1-7, Θεσσαλονίκη 1990-1997.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Velimirović Nikolai

The Prologue of Ochrid: Lives of the Saints and Homilies for Every Day in the Year (μτφρ. ἐκ τοῦ σερβικοῦ Mother Maria), τ. 1-4, Birmingham 1985-86.

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

α'. Ελληνικά

Άλβιζάτου Ά.

Ἡ ἀνακήρυξις τῶν ἀγίων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ,
Θεολογία 19 (1948) 18-59.

Αναστασίου Ι.

Σχεδίασμα περὶ τῶν νεομαρτύρων, Ἐπιστημονικὴ
Ἐπετηροὶς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης 16
(1971) 9-61.

—

Βιβλιογραφία τῶν ἐπισκοπικῶν καταλόγων τοῦ
πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἐλλάδος, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηροὶς Θεολογικῆς
Σχολῆς Θεσσαλονίκης 22 (1979), παράρτημα 25.

Άκωνύμου

Ἡ Θηβαΐδα τοῦ Βορρᾶ (μτφρ. ἐκ τοῦ ἀγρίλικοῦ Π.
Μπότση), Ἀθῆναι 1981.

—

Κοητικὸν Ἅγιολόγιον (Μικρὸν Συναξάριον), Νεάπολις
Κρήτης 1993.

—

Οἱ βίοι τῶν ἀγίων. Τὰ συνναξάρια ὅλων τῶν ἀγίων
καὶ τῶν ἑορτῶν, ποὺ περιλαμβάνονται στὰ λειτουρ-
γικὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας, Ἀθῆναι 1973.

—

Προδρομάριον, Ἀγιος Ὁρος 1996.

Balfour D.

Ἄγιον Συμεὼν ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης (1416/
17-1429), Ἐργα Θεολογικά [Ἀνάλεκτα Βλατάδων 34],
Θεσσαλονίκη 1981.

Βαρβούνη Μ. Γ.

Ὀψεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν Βυζαντινῶν ἀπὸ
ἀγιολογικὰ κείμενα, Ἀθῆναι 1994.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βέλλα Β. Μ. *Θρησκευτικαὶ προσωπικότητες τῆς Παλαιᾶς Διαθή-κης*, τ. 1-2, Ἀθῆναι 21957-1963.
- Γεδεών Μ. *Bυζαντινὸν Εορτολόγιον. Μνῆμαι τῶν ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἐορταζομένων ἀγίων, Κωνσταντινούπολις* 1899.
- *Αγιοποιήσεις. Τὸ καθεστὼς τῆς ἐν ἀγίοις συναρι-θμήσεως, Θεσσαλονίκη* 1984.
- *Πατριαρχικοὶ πίνακες, εἰδήσεις ιστορικαὶ βιογραφι-καὶ περὶ τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου μέχρις Ἰωακεὶμ Γ' τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, 36-1884, ἐν Κωνσταντινουπόλει* ἀ.χρ.
- Γεραζούνη Χρ. *Νέον Χιακὸν Λειμωνάριον περιέχον μαρτύρια πα-λαιὰ καὶ νέα, βίονς ὁσίων, ἀσματικὰς ἀκολονθίας εἰς διαφόρους νεομάρτυρας*, Ἀθῆναι 41968.
- Γερασίμου Μιχραγιαννανίτου *Εὐρυτανικὸν Λειμωνάριον*, Ἀθῆναι 1978.
- *Χιακὸν Λειμωνάριον*, ἀ.χρ.
- Γιάγκου Θ. Ε. *Χειρόγραφα νεομαρτυρολογικὰ κείμενα στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκήτης τῆς Ἀγίας Ἄγνης, Θεολογία* 66 (1995) 471-510.
- Γιάγκου Θ. Ε. *Οἱ κύκλοι τῶν ἑορταζομένων ἀγίων καὶ οἱ Κύπροι ἀγίοι. Προσέγγιση τῆς τοξεως μὲ βάση τοὺς κανόνες καὶ τὰ Λεξι-νάρια, Κανόνες καὶ Δαπρεία, Θεσσαλονίκη* 2001, σσ. 93-162.
- Γκοραΐνωφ Εἰρήνης *Oι διὰ Χοιστὸν σαλοί (μπφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Μαρίας Λαγουροῦ-Κουμπέτσου καὶ Ἀ. Λαγουροῦ)*, Ἀθῆναι 1993.
- Γλαζίνα Ἅ. *Oι διωγμοὶ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας στὴν Προκωνσταν-τίνεια ἐποχή, Κατερίνη* 1992.
- *Oι νεομάρτυρες τῆς Τονοκονσατίας, Κατερίνη* 1997.
- Δετοράχη Θ. Ε. *Oι ἄγιοι τῆς πρώτης βυζαντινῆς περιόδου τῆς Κρή-της καὶ ἡ σχετικὴ πρὸς αὐτοὺς φιλολογία [Βιβλιοθήκη Σοφίας Ν. Σαριπόλου 11], Ἀθῆναι* 1970.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- (ἐπιμ.)
Εύστρατιάδου Σωφρονίου
——
Ζώτου-Μολοττοῦ Β. Δ.
Θέμελη Χρυσοστόμου,
Μητρ. Μεσσηνίας
- ΟΤΗΕ**
- Καλογήρου Ι.-Ο.
Κοντάκη Χρ. (ἐπιμ.)
Κοτσώνη Τερψινύμου
Κουρίλα Εύλογίου
Κρικώνη Χρ.
- Κωνσταντίνου,
Μητρ. Δέρκων
- Λαδιᾶ Έλένης
- "Ἐλληνες νεομάρτυρες 1453-1821 [Α' συνέδριο γιὰ τοὺς ἀγίους νεομάρτυρες (1453-1821)], Λιδωρίκι 1998.
- Ἄγιοι λόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1935 (ἀνατ. 1995).
- H Θεοτόκος ἐν τῇ ὑμνογραφίᾳ*, Παρίσι 1930.
- Τὸ Ἔορτολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξ ἐπό-
ψεως ἡμερολογιακῆς, Ἀθῆναι 1937.
- Λεξικὸν τῶν ἀγίων πάντων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλη-
σίας, τ. 1-2, Ἀθῆναι 1904, τ. 3-4, Ἀθῆναι 1909.
- Εὐθοϊκὴ Ἀγιολογία, Θεολογία 53, (1982) 346-416.
- Θρησκευτικὴ καὶ Ἡδικὴ Ἐγκυλοπαιδεία, τ. 1-12,
Ἀθῆναι 1962-1968.
- Ο χριστοκεντρικὸς χαρακτὴρ τῆς διακρίσεως ἀγίων εἰς τὴν
ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀποδόσεως τιμῆς
μὲ τὴν θείαν λατρείαν, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς Θεολο-
γικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης 27 (1992) 249-262.
- Μνήμη Νεομαρτύρων. Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συν-
εδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῶν Νεομαρτύρων (17-
19.11.1986), Θεσσαλονίκη 1988.
- Τὸ ἐνθουσιαστικὸν στοιχεῖον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν
μαρτύρων, Ἀθῆναι 1952.
- Περὶ τῶν ἀγίων μαρτύρων τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας, Θρα-
κικὰ 26 (1957) 63-213.
- Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πρωταγωνιστὴς τῆς ἐθνε-
γερσίας τοῦ 1821. Κληρικοὶ νεομάρτυρες-ἐθνομάρ-
τυρες, Θεσσαλονίκη 1995.
- Ἡ ἀναγνώρισις ἀγίων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, Ἐπι-
στημονικὴ Παρονσία Ἐστίας Θεολόγων Χάλκης 1
(1987) 225-232.
- Ἐξ Αἰγύπτου ἄγιοι τῶν Κοπτῶν*, Ἀθῆναι 1995.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μακαρίου, Ἀρχιεπ. Κύπρου
Κύπρος. Η ἀγία Νῆσος, Ἀθῆναι 1968 (Λευκωσία 21997).
- Μαραβᾶ-
Χατζηγιανολάου Ἀννας
Ο ἄγιος Μάμας [Ἐκδόσεις τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου
Ἀθηνῶν 57], Ἀθῆναι 1953.
- Ματθαίκη Τίτου,
Μητρ. Παραμυθίας
Θέματα Αγιολογίας, Ἀθῆναι 1987.
- Menthon B.
Tὰ μοναστήρια καὶ ἄγιοι τοῦ Ὁλύμπου τῆς Βιθυνίας
(μτφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Ναταλίας Βασιλοπούλου), Θεσσαλονίκη 1980.
- Μπαλατσούκα Σ.
Oι ἄγιοι καὶ τὸ φυσικὸ περιβάλλον (διδ. διατριβῆ), Θεσσαλονίκη 1996.
- Μπαλογιάνη Σ.
Tὸ μαρτύριον τῆς σαλότητος: Άναφορὰ εἰς τὸν ἄγιον Συμεῶνα τὸν διὰ Χριστὸν Σαλόν, Θεσσαλονίκη 1994.
- Νεκταρίου,
Μητρ. Πενταπόλεως
Μελέτη περὶ τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαθόδενον Μαρίας, Ἀθῆναι 1985.
- *Μελέτη περὶ τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ*, Ἀθῆναι 1904.
- Οἰκονόμου Φ.
Αγιολόγιον πάντων τῶν ἐν Ἡπείρῳ ἀγίων, Ἀθῆναι 1991.
- Παπαγαθαργελού
Παπασταύρου
Μορφὲς ποὺς ἀγίασαν τὴν Κύπρο, Κύπρος 41988.
- Παπαδοπούλου Ἄ.
Αγιολογία. Θέματα γενικά, εἰδικὰ καὶ ἔορτολογίον, Θεσσαλονίκη 1985.
- Παπαδοπούλου Στ.
Oι νεομάρτυρες καὶ τὸ δοῦλον γένος, Ἀθῆναι 1974.
- *Διαπίστωσις καὶ διακήρυξις τῆς ἀγιότητος τῶν ἀγίων*, Κατερίνη 1990.
- (ἐκδ.)
Ο ἄγιος καὶ ὁ μάρτυς στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1994.
- *Ἄγιοι καὶ μάρτυρες. Πῶς λειτουργοῦν στὴν Ἐκκλησία*,
Τιμητικὸς τόμος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κιτίου κ.α.
Χρυσοστόμου, Λάρνακα 1998, σσ. 721-742.
- Παπαδοπούλου Χρυσοστόμου
Περὶ τῆς ἀνακηρύξεως ἀγίων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ,
Ἐκκλησία 12 (1934) 331-335.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- —
—
—
—
Πάσχου Π. Β.
—
Περαντώνη Ι.
—
Σιαμάκη Κ.
Σοφιανού Δ.
Στεφανίδου Βασιλείου
Ταρνανίδου Ι.
Ταχιάνου Ά.-Αι.
—
Τρεμπέλα Π.
Τσάμη Δ. Γ.
Τσέτση Γ.
Φυτράκη Ά.
- Ιστορία της Εκκλησίας Αντιοχείας, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1951.
Ιστορία της Εκκλησίας Τεροσολύμων, Ἀθῆναι 1970.
Οἱ νεομάρτυρες, Ἀθῆναι 31979.
Ιστορία της Εκκλησίας Ἀλεξανδρείας, Ἀθῆναι 1985.
Νέον Μητερικόν, Ἀθῆναι 1990.
Ἐν δοκήσει καὶ μαρτυρίῳ, Ἀθῆναι 1997.
Λεξικὸν τῶν νεομαρτύρων, τ. 1-3, Ἀθῆναι 1994.
Κατάλογος τῶν νεομαρτύρων τῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινούπολεως μέχρι τοῦ ἔτους 1867 μαρτυρησάντων, Θεολογία 60 (1989) 157-166.
Τερωνύμον De viris illustribus. Πηγὲς καὶ πρότυπα. Κείμενο-μετάφραση-σχόλια, Θεσσαλονίκη 1992.
Οἱ βυζαντῖνοὶ ἄγιοι τοῦ ἡλλαδικοῦ χώρου μέσα ἀπὸ τίς πηγὲς καὶ τὰ κείμενα [Ὦψεις τῆς βυζαντινῆς κοινωνίας, 7], Ἀθῆναι 1993.
Ἐκκλησιαστικὴ Ιστορία, Ἀθῆναι 31970.
Ιστορία τῶν Σλαβικῶν Ὁρθοδόξων Εκκλησιῶν, Α.
Ιστορία της Βονλγαρικῆς Εκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1988.
Ἐπιδράσεις τοῦ ἡσυχασμοῦ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν πολιτικὴν ἐν Ρωσίᾳ, 1328-1406 (διατριβὴ ἐπὶ διδαχτορίᾳ), ἐν Θεσσαλονίκῃ 1962.
Ιστορία τῶν Σλαβικῶν Ὁρθοδόξων Εκκλησιῶν, Θεσσαλονίκη 1976.
Πηγὲς ἐκκλησιαστικῆς ιστορίας τῶν ὁρθοδόξων Σλάβων, τ. 1, Θεσσαλονίκη 1990.
Ἡ τιμὴ τῆς Θεομήτορος καὶ τῶν ἀγίων, Ἀθῆναι 1999.
Ἀγιολογία τῆς Ὁρθόδοξης Εκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1999.
Ἡ ἔνταξις τῶν ἀγίων στὸ ἑορτολόγιον, Κατερίνη 1991.
Λείψανα καὶ τάφοι μαρτύρων κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας, Ἀθῆναι 1955.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Χρήστου Π. κ.ά.
Tὸ Ἀγιολόγιον τῆς Θεσσαλονίκης, τ. 1, Θεσσαλονίκη 1996.
- Ψευτογράφ. B.
‘Ιωνᾶς ὁ Καυσοκαλυβίτης. Ὁ βίος καὶ τὸ ἔργο του, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτον Σάρδεων Μαξίμου, τ. 5 (Γενεύη 1989) 399-427.

β'. Εενόγλωσσα

- Aigrain R.
L'hagiographie. Ses sources, ses méthodes, son histoire, Paris 1953.
- Andreyev I.
Russia's Catacomb Saints. Lives of the New Martyrs, Platina CA 1982.
- Ανωνύμου
Illustrated Manuscripts of the Metaphrastian Menologion, Chicago 1990.
- —
Les saints et leurs sanctuaires à Byzance [Publications de la Sorbonne], Paris 1993.
- *Saints et sainteté dans la Liturgie* [Conférences de l'Inst. Saint-Serge. 33e Semaine d'Études Liturgiques, Paris 1986], Rome 1987.
- Attwater D.
Saints of the East, London 1963.
- Barnes T.
Pre-Decian acta martyrum, *Journal of Theological Studies* 19 (1968) 509-31.
- Baumeister T.
Genese und Entfaltung der altkirchlichen Theologie des Martyriums [Traditio Christiana 8], Bern 1991.
- Behr - Sigel E.
Prière et sainteté dans l'église russe, Paris 1950.
- Benz E. (ἐκδ.)
Russische Heiligenlegenden, Zürich 1983.
- Berardino A. (ἐκδ.)
Encyclopedia of the Early Church, τ. 1-2, Oxford 1992.
- Brown P.
The Rise and Function of the Holy Man in Late Antiquity,
The Byzantine Saint, Birmingham 1981.
- *The Cult of the Saints. Its Rise and Function in Latin Christianity*, Chicago 1981.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Society and the Holy in Late Antiquity*, Chicago 1982.
- *The Saint as Exemplar in Late Antiquity, Saints and Virtues*, ἐκδ. J. Hawley, Berkeley 1987, 3-14.
- *Arbiters of the Holy: The Christian Holy Man in Late Antiquity, Authority and the Sacred: Aspects of the Christianisation of the Roman World*, Cambridge 1995, 57-78.
- Chitty D. J. *The Desert a City: An Introduction to the Study of Egyptian and Palestinian Monasticism under the Christian Empire*, Oxford 1966 [ἀνατ. St Vladimir's Seminary Press, Crestwood NY ἀγρ.].
- Coleman N. The Use of Dialogue in the Vitae Sanctorum, *Journal of Theological Studies* 27 (1926) 388-395.
- Costa Louillet G. Saints de Constantinople aux VIIIe, IXe et Xe s., *Byzantion* 24 (1954) 179-263, 435-511.
- Saints de Sicile et d'Italie méridionale aux VIIIe, IXe et Xe s., *Byzantion* 29-30 (1959-60) 89-173.
- Saints de Grèce aux VIIIe, IXe et Xe s., *Byzantion* 31 (1961) 309-369.
- Coulson J. *The Saints. A Concise Biographical Dictionary*, New York 1958.
- Danielou J. κ.δ. *Nouvelle Histoire de l'Église*, τ. 1-5, Paris 1963-65.
- Delehaye H. Les Ménologes grecs, *Anal. Boll.* 16 (1897) 311-329
- Les versions grecques des actes des martyrs persans sous Sapor II, *PO* 2 (1905) 405-560.
- Saints de Chypre, *Anal. Boll.* 26 (1907) 161-301.
- Les femmes stylites, *Anal. Boll.* 27 (1908) 391-92.
- Saints de Thrace et de Mésie, *Anal. Boll.* 31 (1912) 161-300.
- Les Martyrs d'Égypte, *Anal. Boll.* 40 (1922) 1-154, 299-364.
- *Les Saints Stylites* [Subsidia hagiographica 14], Bruxelles 1923, (ἀνατ. 1962).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Les recueils antiques de miracles des saints, *Anal. Boll.* 43 (1925) 7-85.
- *Sanctus. Essai sur le culte des saints dans l'antiquité*, [Subsidia hagiographica 17], Bruxelles 1927.
- La méthode historique et l'hagiographie, *Bulletin de l'Académie Royale de Belgique* (1930) 218-231.
- *Les origines du culte des martyrs* [Subsidia hagiographica 20], Bruxelles 1933 (ἀνατ. 1977).
- *Les légendes hagiographiques*, Bruxelles 1955.
- *Les Passions des Martyrs et les genres littéraires*, Bruxelles 1966.
- *Mélanges d'hagiographie grecque et latine*, Bruxelles 1966.
- *Synaxaires byzantins, Ménologes, Typika*, London 1977.
- DHGE *Dictionnaire d'Histoire et de Géographie Ecclésiastiques*, ἐκδ. A. Baudrillart, A. de Meyel κ.ά., Paris 1912 等.
- DSpīr *Dictionnaire de spiritualité ascétique et mystique, doctrine et histoire*, ἐκδ. M. Viller, F. Cavallera κ.ά., Paris 1937-1995.
- Dujcev I. Les rapports hagiographiques entre Byzance et les Slaves, *Medioevo bizantino-slavo*, Rome 1971, τ. 3, σ. 267-278.
- Dvornik F. *The Making of Central and Eastern Europe*, London 1949.
- Ehrhard A. *Die griechischen Martyrien*, Strasbourg 1907.
- *Überlieferung und Bestand der hagiographischen und homiletischen Literatur der griechischen Kirche*, τ. 1-3, Leipzig 1936-39.
- Farmer D. *The Oxford Dictionary of Saints*, Oxford-New York 21987.
- Fedotov G. P. *The Russian Religious Mind* [Collected Works IV], Belmont MA 1975.
- Festugière A. J. *La sainteté*, Paris 1942.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-
- Collections grecques de Miracles: Ste Thècle, SS. Côme et Damien, SS. Cyr et Jean, S. Georges*, Paris 1971.
- Fliche-Martin
Histoire de l'Église, τ. 1-21, Paris 1950.
- Florovsky G.
Oi Βυζαντινοὶ ἁγιοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας ἀπὸ τὸν E' ἕως τὸν Z' αἰῶνα (ρωσικά), Παρίσι 1933.
- Flusin B.
Miracle et histoire dans l'œuvre de Cyrille de Scythopolis [Études Augustiniennes 96], Paris 1983.
-
- L'hagiographie monastique à Byzance au IXe et au Xe siècle, *Le monachisme à Byzance et en Occident. Aspects internes et relations avec la Société*, ἐκδ. Dierkens κ.α., *Revue Bénédictine* 103 (1993) 31-50.
- Follieri Enrica
Il culto dei santi nell'Italia greca, *La chiesa Greca in Italia dall'VIII al XVI secolo* [Italia Sacra 20-21], τ. 1-3, Padua 1973, τ. 2, 553-578.
- Franchii de' Cavalieri P.
Scritti agiografici I-II [Studi e Testi 221-222], Vaticano 1961.
- Frolow A.
La Relique de la vraie Croix. Recherches sur le développement d'un culte [Archives de l'Orient Chrétien 7], Paris 1961.
-
- Les reliquaires de la vraie Croix* [Archives de l'Orient Chrétien 8], Paris 1965.
- Grabar A.
Martyrium. Recherches sur le culte des reliques et l'art chrétien antique, τ. 1-2, Paris 1946.
- Griffe E.
Les persécutions contre les Chrétiens aux Ier et IIe siècles, Paris 1967.
- Hackel S. (ἐκδ.)
The Byzantine Saint (14th Symposium of Byzantine Studies. University of Birmingham), Oxford 1981.
- Halkin F.
Le Synaxaire grec de Christ Church à Oxford, *Anal. Boll.* 66 (1948) 74-90.
-
- Distiques et notices propres au Synaxaire de Chifflet, *Anal. Boll.* 66 (1948) 26-31.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Études d'épigraphie grecque et d'hagiographie byzantine*, London 1973.
- *Inédits byzantins d'Ochrida, Candie et Moscou* [Subsidia hagiographica 38], Bruxelles 1963.
- *Recherches et documents d'hagiographie byzantine* [Subsidia hagiographica 51], Bruxelles 1971.
- *Légendes grecques des Martyres romaines* [Subsidia hagiographica 55], Bruxelles 1973.
- *Saints Moines d'Orient*, London 1973.
- *Martyrs Grecs IIe-VIIIe s.*, London 1974.
- *Dix textes inédits tirés du Ménologe impérial de Koutloumous, éd. princeps et trad. française* [Cahiers d'Orientalisme 8], Genève 1984.
- *Le Ménologe impérial de Baltimore. Texte grec et traduction française* [Subsidia hagiographica 69], Bruxelles 1985.
- *Saints de Byzance et du Proche-Orient. Seize textes grecs inédits, dix Vies ou Passions sans nom d'auteur et six discours de Nicétas de Paphlagonie* [Cahiers d'Orientalisme 13], Genève 1986.
- *Hagiologie byzantine. Textes inédits* [Subsidia hagiographica 71], Bruxelles 1986.
- *Hagiographica inedita decem e codicibus* [Corpus Christianorum, Series Graeca, 21], Turnhout 1989.
- Harnack A. *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten*, Wiesbaden 1925.
- Head Th. (έξδ.) *Hagiography and the Cult of Saints* [Cambridge Studies in Medieval Life and Thought 14], Cambridge 1991.
- Holl K. Die schriftstellerische Form der griechischen Heiligenleben [*Gesammelte Aufsätze II*], Tübingen 1928, 249-269.
- Hussey J.M. *The Orthodox Church in the Byzantine Empire*, Oxford 1986.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Janin R. *La Géographie ecclésiastique de l'Empire byzantin, I: Le siège de Constantinople et le Patriarcat cuménique, tome 3: Les églises et les monastères*, Paris 1969.
- *Les églises et les monastères des grands centres byzantins, Bithynie, Hellespont, Latros, Galèsios, Trébizonde, Athènes, Thessalonique*, Paris 1975.
- Juvenaly,
Bishop of Kolomna On the Canonisation of Saints, *Journal of the Moscow Patriarchate* 2 (1990) 11 έξ.
- Kantor M. *Medieval Slavic Lives of Saints and Princes* [Michigan Slavic Studies 5], Ann Arbor 1983.
- Kazhdan A. Hermitic, Cenobitic and Secular Ideals in Byzantine Hagiography of the 9th Cent., *Greek Orthodox Theological Review* 30/4 (1985) 473-87.
- Kazhdan A. & Maguire H. Byzantine Hagiographical Texts as Sources on Art, *Dumbarton Oaks Papers* 45 (1991) 1-22.
- Kazhdan A.P. & Talbot A. M. *Dumbarton Oaks Hagiography Database of the 9th Cent.* [software], Washington 1995.
- Kologrivov I. *Essai sur la sainteté en Russie*, Bruges 1953.
- Kontzevitch I. M. *The Acquisition of the Holy Spirit in Ancient Russia*, τ. 1, Platina CA 1988.
- Lackner W. Die Gestalt des Heiligen in der byzantinischen Hagiographie des 9. und 10. Jahrhunderts, *The 17th International Byzantine Congress. Major Papers*, New York 1986, 523-536.
- Laiou-Thomadakis A. E. (έκδ.) Saints and Society in the Late Byzantine Empire, *Charanis Studies. Essays in Honor of Peter Charanis*, New Brunswick 1980, 84-114.
- Lang D. M. *Lives and Legends of the Georgian Saints*, London-Oxford 1976.
- Le Nain de Tillemont I. - S. *Mémoires pour servir à l'histoire ecclésiastique des six premiers siècles*, τ. 1-16, Paris 1693-1712.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Lucius E. *Die Anfänge des Heiligenkultes in der griechischen Kirche*, Tübingen 1904.
- Luzzi A. *Studi sul Sinassario di Costantinopoli*. [Testi e Studi Bizantino - Neoellenici 8], Roma 1995.
- Luzzi A.-Perria L. Un Sinassario-Tipico italogreco sui generis: il Vat. gr. 2046, *Calabria Bizantina. Civiltà bizantina nei territori di Gerace e Stilo* (Soveria Mannelli 1998) 155-164.
- Magoulas H. The Lives of Byzantine Saints as Sources of Data for the History of Magic in the 6th and 7th cent.: Sorcery, Relics and Icons, *Byzantium* 38 (1967) 228-267.
- Malamut E. *Sur la route des saints byzantins*, Paris 1993.
- Mandouze A. *Histoire des saints et de la sainteté Chrétienne*, τ. 1-8, Paris 1984-87.
- Maraval P. *Lieux saints et pèlerinages d'Orient. Histoire et géographie, des origines à la conquête arabe*, Paris 1985.
- Maraval P. *Les persécutions durant les quatre premiers siècles du Christianisme*, Paris-Tournai 1992.
- Martin J. *Atlas zur Kirchengeschichte*, Fribourg Br. 1987.
- Marx J. (ἐκδ.) *Sainteté et Martyre dans les religions du Livre* [Problèmes d'histoire du Christianisme 19], Bruxelles 1989.
- May H. G. (ἐκδ.) *Oxford Bible Atlas*, Oxford University Press 3rd 1990.
- McKay Ringrose K. *Saints, Holy Men and Byzantine Society, 726 to 843*, Ann Arbor 1984.
- Meinardus O. A Study of the Relics of Saints of the Greek Orthodox Church, *Oriens Christianus* 53-54 (1970) 225 εξ.
- Milovic P. *Μηρολόγιον. Εἰκονογραφικὲς μελέτες* [σερβικά], Beograd 1973.
- Munitiz J. Hagiographical Autobiography in the 13th Cent., *Byzantinoslavica* 53 (1993) 243-49.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Nesbitt J. W. A Geographical and Chronological Guide to Greek Saints Lives, *Orientalia Christiana Periodica* 35 (1969) 24-46· 443-489.
- Nestor, Mitropolit Craiovei (ἐξδ.) *Sfinti Români si Aparatori ai Legii Stramosesti*, Bucuresti 1987.
- Noble T. & Head T. (ἐξδ.) *Soldiers of Christ: Saints and Saints' Lives from Late Antiquity and the Early Middle Ages*, University Park, Pennsylvania State 1994.
- ODB *The Oxford Dictionary of Byzantium*, ἐξδ. A. P. Kazhdan κ.ά., τ. 1-3, Oxford-New York 1991.
- Ostrogorsky G. *History of the Byzantine State*, Oxford 1968.
- Pargoire J. Les saints iconophiles, *Échos d'Orient* 4 (1900-1901) 347-356.
- Patlagean E. Ancienne hagiographie byzantine et histoire sociale, *Annales ESC* 23 (1968) 103-124 [ἀντ. Structures sociales, famille, chrétienté à Byzance], London 1981].
- Sainteté et Pouvoir, *The Byzantine Saints*, ἐνθ. ἀν., σ. 88-105.
- Patlagean E., Riché P. (ἐξδ.) *Hagiographie, Cultures, Sociétés, IVe-XIIes.*, Paris 1981.
- Patterson-Sevcenko Nancy Canon and Calendar: the Role of a Ninth Century Hymnographer in Shaping the Celebration of the Saints, *The Byzantine World in the Ninth Century: Dead or Alive?* ἐξδ. L. Brubaker, Aldershot 1999, σ. 101-114.
- Peeters P. La canonisation des saints dans l'église russe, *Anal. Boll.* 33 (1914) 380-420.
- *Le tréfonds oriental de l'hagiographie byzantine*, Bruxelles 1950.
- Petit L. *Bibliographie des Acolouthies grecques* [Subsidia hagiographica 16], Bruxelles 1926.
- Pieralli L. Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae: La famiglia C. OCP 60 (1994) 399-470.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- PLP *Prosopographischen Lexikon der Palaiologenzeit*, τ. 1 έξι.
Wien 1976 έξι.
- PLR *The Prosopography of the Later Roman Empire*, έκδ.
A.-H. Jones κ.α., τ. 1-2, Cambridge 1971, 1980.
- Quentin H. *Les Martyrologes historiques du Moyen-Age*, Paris 1908.
- Ryden L. New Forms of Hagiography: Heroes and Saints, *The 17th International Byzantine Congress Major Papers*, New York 1986, 537-554.
- Saxer V. *Bible et hagiographie: Textes et thèmes bibliques dans les Actes des martyrs authentiques des premiers siècles*, Berne 1986.
- Schmitt J. C. (έκδ.) *Les saints et les stars. Le texte hagiographique dans la culture populaire*, Paris 1983.
- Seiber J. *The Urban Saint in Early Byzantine Social History* [British Archaeological Reports. Supplementary Series XXXVII], Oxford 1977.
- Sevcenko I. Hagiography of the Iconoclast Period, *Iconoclasm*, έκδ. A. A. Bryer & J. Herrin, Birmingham 1977, 120-126.
- Van der Meiren W. Précisions nouvelles sur la généalogie des Synaxaires byzantins, *Anal. Boll.* 102 (1984) 297-301.
- Van der Meer F. & Mohrmann Christine *Atlas de l'Antiquité chrétienne*, Paris-Bruxelles 2.
- Van Uytanghe M. Modèles bibliques dans l'hagiographie, *Le Moyen Age et la Bible*, έκδ. P. Riché κ.α. [Bible de tous les temps 4], Paris 1984, 449-488.
- Varvounis M. G. Les traditions populaires byzantines dans les textes hagiographiques, *Bvζαντιαζά* 18 (1998) 151-170.
- Vlasto A. P. *The Entry of the Slavs into Christendom*, Cambridge 1970.
- Ward Benedicta *Miracles and the Medieval Mind: Theory, Record, and Events, 1000-1215*, Oxford 1982.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ware T. The Communion of Saints, *The Orthodox Ethos*, ἐκδ. A. J. Philippou, Oxford 1964, σ. 140-149.
- Wilson S. (ἐκδ.) *Saints and their Cult. Studies in Religious Sociology, Folklore and History*, Cambridge 1986.
- Wood D. (ἐκδ.) *Martyrs and Martyrologies* [Studies in Church History 30], Oxford 1993.
- Zografos A. *Les Nouveaux Martyrs 15e-16e s. Essai sur l'expérience religieuse du peuple Orthodoxe sous domination ottomane* (διδ. Διατριβή), Strasbourg 1987.

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ*

- Απλή μνήμη ἀγίου χωρίς ἀκολουθία στὸ Μηναῖον.
- Μνήμη ἀγίου μὲ ἀκολουθία στὸ Μηναῖον.
- Εορτὴ μὲ μεγάλη δοξολογία στὸν ὄρθρο. Κατάλυσις οἴνου καὶ ἔλαιου, ἐὰν τύχει ἡμέρα νηστείας.
- Μεγάλη ἔορτὴ μὲ εἰσόδο καὶ ἀναγρώσματα στὸν ἑσπερινό, καὶ ἐωθινὸ Εὐαγγέλιο. Σὲ δρισμένες περιπτώσεις γίνεται ὀλονύκτιος ἀγρυπνία. Ἀργία καὶ κατάλυση οἴνου καὶ ἔλαιου, ἐὰν τύχει ἡμέρα νηστείας.
- Δεσποτικὲς ἢ θεομητορικὲς ἔορτές. Ἀγρυπνία καὶ ἀργία. Στὶς περισσότερες δεσποτικὲς ἔορτὲς καταλύουμε στὰ πάντα. Στὶς θεομητορικὲς ἔορτὲς γίνεται κατάλυση ἰχθύος, ἐὰν τύχει ἡμέρα νηστείας.

* Ἡ ὡς ἀνω διάχριση τῶν ἔορτῶν γίνεται μὲ βάση τὸ Μηναῖον καὶ τὸ Ὁρολόγιον μπορεῖ ὅμως νὰ ποικίλλει κατὰ τὴν τοπικὴ ἔορτολογικὴ πράξη. Ἡ τάξη τῆς νηστείας εἶναι αὐτὴ ποὺ ἀκολουθεῖται στὰ μοναστήρια.

Πρόλογος τοῦ ἐπιτόμῳ Συναξαρίου
(Κώδ. Paris gr. 1589, 12ος αἰ.).

Eνταῦθα νῦν σκόπησον ὁρθῶς ὁ βλέπων
Ἄριστον ἔργον ἐξ ἀρίστων πραγμάτων,
Ἐργον τὸ τέρατον πᾶσαν εἰκότως κτίσιν.
Ἄνω γὰρ αὐτὸς ὡς Θεὸς καὶ δεσπότης
Ἀστρων χορείας ζωγραφήσας τὸν πόλον,
Ὄν οὖτα δέρραινε ἐξέτεινε τῷ λόγῳ,
Κόσμον δαδουχεῖ πανσόφῳ προμηθείᾳ.
Κάτω δ' ὁ τοῦτον εἰκονίζων τοῖς τρόποις
Ἄναξ ὅλης γῆς, ἥμιος τῆς πορφύρας
Βασίλειος, τὸ θρέμμα τῆς ἀλονογύιδος,
Κράτιστος ἀμφοῖν, καὶ τροπαίοις καὶ λόγοις,
Ως ἄλλον ὄντως οὐρανὸν τεύξας βίβλον
Ἐκ δέρραινε ταθεῖσαν, ὡς ἔχει φύσις,
Φέρονταν ὡς φωστῆρας ὠραίοντας τύπονς
Πρῶτον μὲν αὐτοῦ τοῦ θεανθρώπου Λόγον,
Ἐπειτα Μητρὸς τῆς τεκούσης ἀσπόρως,
Σοφῶν προφητῶν, μαρτύρων, ἀποστόλων,
Πάντων δικαίων, ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων,
Τῶν ὀρθοδόξων πᾶσαν εὐφραίνει φρένα,
Τέρπει δὲ πᾶσαν τερπνότητι καὶ θέαν.
Ἄλλ' οὕσπερ εἰκόνισεν ἐκ τῶν χρωμάτων,
Εἴροι βοηθοὺς πάντας ἐκ τῶν πραγμάτων
Κράτους συνεργούς, συμμάχους ἐν ταῖς μάχαις.
Παθῶν λυτρωτάς, φρομακεντὰς τῶν νόσων,
Ἐν τῇ κρίσει πλέον δὲ πρὸς τὸν Δεσπότην
Θεομοὺς μεσίτας, προξένοντας καὶ τῆς ἄνω
Δόξης ἀφράστον καὶ Θεοῦ σκηπτονγίας.

Α΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

*Τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ἀρχὴ τῆς ΙΝΔΙΚΤΟΥ,
ἥτοι τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους¹.*

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἑορτάζει σήμερα τὴν ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου –ἀπὸ τὴν λατινικὴ λέξη «indictio», ἡ ὅποια σημαίνει ὄρισμός—, δηλαδὴ τὴν ἔναρξη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους. Ὁ δρός προῆλθε ἀπὸ τὴν συνήθεια τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων νὰ ὄριζουν μὲ θέσπισμα, γιὰ διάστημα δεκαπέντε χρόνων, τὸ ποσὸν τοῦ ἔτησίου φόρου, ποὺ εἰσέπρατταν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ γιὰ τὴν συντήρηση τοῦ στρατοῦ. Κατ’ ἐπέκταση καθιερώθηκε νὰ ὀνομάζονται ἵνδικτιῶνες καὶ οἱ δεκαπενταετεῖς αὐτοὶ κύκλοι ποὺ ἀρχίσαν ἐπὶ Καίσαρος Αὔγουστου, τρία χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ Σεπτέμβριος εἶναι ἐποχὴ συγκομιδῆς καρπῶν καὶ προετοιμασίας γιὰ τὸν νέο κύκλο βλαστήσεως, ταίριαζε νὰ ἑορτάζουν οἱ χριστιανοὶ τὴν ἀρχὴ τῆς γεωργικῆς περιόδου ἀποδίδοντας εὐχαριστίες στὸν Θεὸν γιὰ τὴν εὔνοιά του πρὸς τὴν κτίση. Εἶναι αὐτὸς ποὺ ἥδη ἔκαναν οἱ Ἰουδαῖοι σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολές τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου· τὴν πρώτη δηλαδὴ ἡμέρα τοῦ ἑβδόμου ἰουδαϊκοῦ μηνός, ἀρχὲς Σεπτεμβρίου, τελοῦσαν τὴν ἑορτὴ τῆς Νεομηνίας ἢ τῶν Σαλπίγγων², κατὰ τὴν ὅποια σχόλαζαν ἀπὸ κάθε ἐργασία, γιὰ νὰ προσφέρουν θυσίες ὀλοκαυτωμάτων εἰς ὁσμὴν ενωδίας τῷ Κυρίῳ (Δευτ. 23, 18).

1. Τὸ 1989 τὸ Οίκουμενικὸ Πατριαρχεῖο πρότεινε νὰ ὄρισθεῖ ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ὡς ἡμέρα προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ κάλεσε δόλον τὸν ὄρθιδοξο καὶ τὸν χριστιανικὸ κόσμο νὰ «ἀναπέμπῃ κατ’ ἔτος κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην δεήσεις καὶ ἴκεσίας πρὸς τὸν τῶν ὅλων Κτίστην, εὐχαριστηρίους μὲν διὰ τὸ μέγα δῶρον τῆς δημιουργίας, ἴκετηρίους δὲ διὰ τὴν προστασίαν καὶ σωτηρίαν αὐτῆς ἀπὸ παντὸς κακοῦ». Ἡ πρόταση υιοθετήθηκε ἀπὸ δλες τὶς Ὁρθιδοξεῖς Ἐκκλησίες στὴν πανορθιδοξή σύσκεψη τοῦ 1992.
2. Στὶς παλαιότερες πηγές (Ἄρ. 29, 1-6, Δευτ. 23, 24-25) ἀναφέρεται μόνον ἡ Νεομηνία τοῦ ἑβδόμου μηνός. Ἀργότερα ἑορτάζαν τὴν πρώτη ἡμέρα κάθε μηνός, ἀλλὰ ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ἔμεινε ὡς «ἡμέρα σημασίας», «μηνιμόσυνον σαλπίγγων».

‘Ο Χριστός, ὁ Γιὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ δημιουργὸς τοῦ χρόνου καὶ τοῦ σύμπαντος, ὁ προάναρχος Βασιλεὺς τῶν αἰώνων, ὁ ὅποιος ἐσαρκώθη, γιὰ νὰ ἀποκαταλλάξει τὰ πάντα εἰς Ἑαυτὸν καὶ νὰ συναγάγει Ἰουδαίους καὶ ἔθνικοὺς σὲ μία Ἔκκλησία, ἥθελε νὰ ἀνακεφαλαιώσει ἐν Ἑαυτῷ τὸν αἰσθητὸ κόσμο καὶ τὸν γραπτὸ Νόμο. “Ἐτσι, αὐτὴ τὴν ἡμέρα ποὺ ἡ φύση ἐτοιμάζεται νὰ διατρέξει ἔναν νέο κύκλο ἐποχῶν, ἐορτάζουμε τὸ γεγονός, κατὰ τὸ ὅποιο ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰσῆλθε στὴν Συναγωγὴ καὶ ἀνοίγοντας τὸ Βιβλίο τοῦ Ἡσαῖου ἀνέγνωσε τὸ χωρί, ὅπου ὁ Προφήτης ὅμιλει ἐπ’ ὄνόματι τοῦ Σωτῆρος: *Πνεῦμα Κυρίου ἐπ’ ἐμέ, οὐ εἶνεκεν ἔχοισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν* (Λουκ. 4, 18).

“Ολες οἱ Ἔκκλησίες, συναθροισμένες ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀναπέμπουν σήμερα δοξολογία πρὸς τὸν ἔνα τρισπόστατο Θεό, ὁ ὅποιος διαμένει στὴν αἰώνια μακαριότητα, διακρατεῖ τὰ πάντα ἐν τῇ ζωῇ καὶ στέλνει ἀφθονες τὶς εὐλογίες του κάθε ἐποχὴ στὰ κτίσματά του. Ὁ Ἰδιος ὁ Χριστὸς ἀνοίγει τὶς θύρες τοῦ νέου ἔτους καὶ μᾶς προσκαλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε, γιὰ νὰ γίνουμε μέτοχοι τῆς αἰώνιότητός του.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμῃ τοῦ ὄσιου πατρὸς ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ τοῦ ΣΤΥΛΙΤΟΥ τοῦ ἐν τῇ Μάνδρᾳ, τοῦ ἐπιλεγομένου Παλαιοῦ³.

[Eix. 6] Ο ὄσιος Συμεὼν γεννήθηκε στὸ χωρὶ Σισάν, στὰ μεθόρια Συρίας καὶ Κιλικίας, τὸ ἔτος 390, κατὰ τὸν χρόνον τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου Α' (379-395), ὅταν πατριάρχης Ἀντιοχείας ἦταν ὁ Φλαβιανὸς Α' (381-404).

Ἀπὸ τὴν νεανική του ἡλικία οἱ γονεῖς του συνῆθιζαν νὰ τὸν στέλνουν στὶς ἑρήμους, γιὰ νὰ βόσκει τὰ πρόβατα. Μία ἡμέρα, ποὺ εἶχε πέσει πολὺ

3. Ὁ *Βίος* του περιέχεται στὸ περίφημο ἔργο τοῦ Θεοδωρήτου Κύρου, *Φιλόθεος Ιστορία* (26, PG 82, 1464D-1484C), μία συλλογὴ *Βίων* Συρίων ἀσκητῶν. Ὄνομαζεται «Παλαιός», γιὰ νὰ μὴ γίνει σύγχυση μὲ τὸν ὄσιο Συμεὼν τὸν Στυλίτη τὸν Νέο (†596), ὁ ὅποιος εἶναι γνωστὸς περισσότερο ὡς Θαυμαστορέίτης καὶ τιμᾶται στὶς 24 Μαΐου. Στὴν Ἰδια συλλογὴ ὁ Θεοδώρητος μνημονεύει καὶ ἄλλον ὄσιο Συμεὼν Παλαιό, ὃχι ὅμως στυλίτη, ποὺ τιμᾶται στὶς 26 Ιανουαρίου. Τιάρχουν ἄλλοι δύο ἐκτενεῖς *Βίοι*: ὁ ἔνας στὰ συριακά, γραμμένος ἀπὸ τὸν μοναχὸν τῆς Μάνδρας, καὶ ὁ ἄλλος στὰ ἑλληνικά, ὁ ὅποιος ἀποδίδεται στὸν μαθητὴ τοῦ ὄσιου Ἀντωνίνο (BHG 1682-1684).

χιόνι καὶ ὁ νέος δὲν μποροῦσε νὰ βγάλει τὸ ποίμνιό του στὴν βοσκή, εἰσῆλθε σὲ ἔναν ναὸ καὶ ἀκούσει νὰ διαβάζουν: Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε· μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ... (Λουκ. 6, 21· Ματθ. 5, 8). Ρώτησε τότε τί ἔπρεπε νὰ κάνει γιὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς μεταξὺ τῶν μακαρίων, καὶ πῆρε τὴν ἀπάντηση ὅτι ὁ μόνος τρόπος εἶναι ἡ μοναχικὴ ζωὴ. Ἀμέσως ἐγκατέλειψε τοὺς δικούς του καὶ κάθε τι ποὺ τὸν κρατοῦσε στὸν κόσμο καὶ πῆγε σὲ ἔνα γειτονικὸ ησυχαστήριο, ὅπου ἔμεινε δύο χρόνια.

Ἐπειδὴ ὁ Συμεὼν ἐπιθυμοῦσε ζωὴ αὐστηρότερη ἀπὸ αὐτὴν ποὺ βρῆκε ἐκεῖ, μετέβη στὴν κωμόπολη Τελεδάν (σημ. Tell' Ada), κοντὰ στὴν Ἀντιόχεια, στὸν θαυμαστὸ ἥγονύμενο Ἡλιόδωρο, ὁ ὅποῖς καθισδηγοῦσε μὲ πολλὴ σοφία καὶ αὐστηρότητα ὄγδόντα μοναχούς⁴. Μαζί τους ἔμεινε δέκα χρόνια. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς διαμονῆς του ὑπερέβαλε δλους τοὺς συναγωνιστάς του στὴν τραχύτητα τῆς ἀσκήσεως. Ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἔτρωγαν κάθε δύο ἡμέρες, αὐτὸς ἔπαιρνε ἐλάχιστη τροφὴ μία φορὰ τὴν ἑβδομάδα. Ἡ ἐπιθυμία του νὰ ἀναπληρώσει στὴν σάρκα του τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ (Κολ. 1, 24) ἦταν τόση, ὥστε ἔδεισε κατάσαρκα σχοινὶ κατασκευασμένο ἀπὸ φύλλα φοινίκων καὶ τὸ περιέσφιξε τόσο δυνατὰ στὴν μέση του, ποὺ κατεπλήγωσε τὸ σῶμα του. Βλέποντας τοὺς σκληροὺς ἀγῶνες του οἱ γέροντες τῆς μονῆς, τὸν πρόσταξαν νὰ ἀπομακρυνθεῖ, γιὰ νὰ μὴ γίνει αἰτία βλάβης σὲ ὅσους θὰ ἥθελαν νὰ τὸν μιμηθοῦν ἐπιχειρώντας ἀσκήσεις ἀνώτερες τῶν δυνάμεων τους.

Ο Συμεὼν ἀνεχώρησε ἀπὸ τὸ μοναστήρι πρὸς τὰ ἐρημικότερα μέρη τοῦ γειτονικοῦ ὄρους καὶ ἔμεινε μέσα σὲ ἔνα ἔνοροπήγαδο, ὑμνολογώντας ἀπερίσπαστα νύκτα καὶ ἡμέρα τὸν Θεό⁵. Ὑστερα ἀπὸ πέντε ἡμέρες οἱ μοναχοὶ μετενόησαν ποὺ τὸν ἔδιωξαν καὶ ἥθελαν νὰ τὸν ἐπαναφέρουν κοντά τους. Μετὰ ἀπὸ πολλὲς ἔρευνες τὸν ἀνεκάλυψαν στὸν ἐγκαταλε-

4. Πρόκειται στὴν πραγματικότητα γιὰ τὸ μοναστήρι τοῦ «Εὔσεβίου», ἐξάρτημα τῆς Μονῆς Τελεδάν. Κατὰ τὸν συριακὸ Bio, ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς τοῦ Συμεὼν Σέμσι, τὸν ἀκολούθησε ἐκεῖ κατόπιν προτροπῆς τοῦ ἐπισκόπου Μάρ Μαρά. Ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ τὸ πέμπτο ἔτος τῆς παραμονῆς τοῦ ὄσιου στὸν πρῶτο στύλο.

5. Κατὰ τὸν συριακὸ Bio, ὁ Συμεὼν πέρασε δύο χρόνια θαυμάνος μέχρι τὸ στήθιος στὸν κῆπο, ἐκτεθειμένος στὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ στὸ κρύο τῆς νύκτας. Ἐπειτα κλείσθηκε στὴν νεκρικὴ κρύπτη τῆς μονῆς, ὅπου θεραπεύθηκε ἀπὸ τὴν τύφλωση ποὺ τοῦ προκάλεσε ὁ δάιμονας, καὶ μετὰ συνέχισε τὸν ἀγώνα κατὰ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων σὲ ἔνα ἄλλο ὑπόγειο.

λειμμένο αύτὸ τόπο, ὅπου μόνον οἱ δαίμονες εἶχαν τὸ θάρρος νὰ κατοικήσουν, καὶ ὁ Συμεὼν ὑπακούοντας ἐπέστρεψε μαζί τους στὸ μοναστήρι.

Ἄνικανοποίητος ὅμως ἀπὸ τὰ κοινὰ ἀσκητικὰ μέτρα, μετὰ ἀπὸ λίγο ἀνεχώρησε δριστικὰ καὶ πῆγε στὸ χωρὶς Τελάνισσο⁶. Ἐκεῖ, στοὺς πρόποδες τοῦ ὄρους, βρῆκε ἔνα παλαιὸ ἐγκαταλειμμένο κελλί, στὸ ὅποιο ἔμεινε ἐγκλειστος ἐπὶ τρία χρόνια. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Μωυσέως, τοῦ Ἡλιοῦ καὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐπιθυμοῦσε νὰ μείνει καὶ αὐτὸς ἐπὶ σαράντα ἡμέρες τελείως ἀσιτος καὶ ζήτησε ἀπὸ ἔναν πιστό, ὀνομαζόμενο Βάσσο, νὰ τοῦ κλείσει μὲ πηλὸ τὴν εἰσόδο τοῦ κελλιοῦ. Ἐκεῖνος δέχθηκε, ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ ἀφήσει στὸν ἀθλητὴ τοῦ Χριστοῦ δέκα ψωμὰ καὶ ἔνα σταυρὸν μὲ νερό, γιὰ νὰ τὰ ἔχει σὲ περίπτωση ἐσχάτης ἀνάγκης. Ἀφοῦ πέρασαν οἱ σαράντα ἡμέρες, ὁ Βάσσος βρῆκε τὰ ψωμὰ καὶ τὸ νερὸ ἀθικτα, τὸν δὲ Συμεὼν νὰ κείτεται κατὰ γῆς ἀφωνος καὶ ἀκίνητος ἀπὸ τὴν ἔξαντληση· συνῆλθε μόνον ὅταν ὁ Βάσσος τοῦ ἔφερε καὶ κοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ἀπὸ τότε, ἐνδυναμούμενος θείᾳ χάριτι, σὲ δλη τοῦ τὴν ζωὴν κρατοῦσε ἀλλεπάλληλες τεσσαρακονθήμερες νηστεῖες, κατὰ τὶς διποίες προσευχόταν καὶ μελετοῦσε τὰ θεῖα λόγια μὲ ἔξαιρετικὴ ἀγαλλίαση, μένοντας ὄρθιος, ἀσιτος, σχεδὸν σὰν ἀσαρκος.

Τρία χρόνια ἀγωνίσθηκε σ' αὐτὸ τὸ κελλὶ νὰ καταστολίσει τὴν ψυχὴ του μὲ θεῖες ἀρετὲς καὶ μετὰ ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους. Περιμάνδρωσε κάποιον χῶρο, ὅπου ἔμεινε ὑπαίθριος, καὶ ἔδεσε σὲ βράχο τὸ δεξί του πόδι μὲ βαρειὰ ἀλυσίδα εἴκοσι πήγεων, γιὰ νὰ μὴ μπορεῖ νὰ ἔξελθει ἀπὸ τὴν μάνδρα του. Ο σοφὸς ὅμως χωρεπίσκοπος⁷ Ἀντιοχείας Μελέτιος τοῦ ὑπέδειξε νὰ δέσει τὸν ἑαυτό του μὲ τὴν θέληση, διότι, ὅταν αὐτὴ χειραγωγεῖται ἀπὸ τὸ λογικό, εἴναι ἴσχυρότερη ἀπὸ δλες τὶς ἀλυσίδες καὶ ἐμποδίζει τὸν λογισμὸ νὰ περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ο Συμεὼν, ποὺ γνώριζε ὅτι ἡ ἀσκηση εἶναι ἐπαινετὴ μόνον ὅταν γίνεται μὲ μέτρο καὶ μὲ σκοπὸ νὰ ἐπαναφέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στὸ πρωτόκτιστο κάλλος της,

6. Κατὰ τὸν συριακὸ Bίο, ἔγινε τότε δεκτὸς στὴν μικρὴ Μονὴ του Μαρί, ὅπου ζοῦσαν μόνον ἔνας ἥλικιαμένος μοναχὸς μὲ ἔνα παιδί, καὶ ἐκεῖ πέρασε τὴν Τεσσαρακοστὴ κλεισμένος στὸ ὑπερῷ.

7. Βοηθὸς ἐπισκόπου μᾶς μεγάλης περιφερείας, ποὺ μεριμνοῦσε γιὰ τὶς θρησκευτικὲς καὶ πνευματικὲς ἀνάγκες τῶν χριστιανῶν τῶν ἐγκατεσπαρμένων στὰ χωρὶα καὶ στοὺς ἀγρούς.

ὑπάκουεις στὸν ἴεράρχη καὶ ἔλυσε τὶς ἀλυσίδες. Τὰ μεγάλα σκουλήκια, ποὺ βρῆκαν τότε ἀπὸ τὶς πληγές του, φανέρωσαν τὴν ὑπομονὴ ποὺ ἔδειχνε ὁ ἄγιος στὶς θλίψεις· ὑπομονὴ παρόμοια καὶ ἵσως ἀνώτερη ἀπὸ αὐτὴν τῶν μαρτύρων, ἀφοῦ ἐκουσίως ἐπέβαλλε στὸν ἑαυτό του αὐτές τὶς κακώσεις γιὰ τὴν ὀγάπη τοῦ Χριστοῦ⁸.

Ἡ φήμη τῆς ἀγιότητός του σύντομα διέτρεξε τὰ περίχωρα καὶ τὸν κατέστησε γνωστὸν ὡς τὶς πιὸ ἀπομακρυσμένες περιοχὲς τῆς Περσίας, Ἀρμενίας, Γεωργίας, Ἰταλίας, Γαλατίας⁹ καὶ Ἀγγλίας. Στὴν Ρώμη τὸν εὐλαβοῦνταν τόσο πολύ, ὅστε κρεμοῦσαν εἰκονίδιό του στὶς εἰσόδους τῶν σπιτιῶν καὶ τῶν ἐργαστηρίων γιὰ προστασία καὶ ἀσφάλεια. Κάθε δρόμος ποὺ ὁδηγοῦσε στὴν μάνδρα του ἔμοιαζε μὲν πολυάνθρωπη ἀγορὰ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ποικίλων ἀνθρώπων, ποὺ ἀσταμάτητα συνέρρεαν γιὰ νὰ πάρουν τὴν εὐλογία του. Ο Συμεὼν ὅμως ἀγαποῦσε καὶ ἐπιζητοῦσε τὴν μόνωση καὶ τὴν θεωρία. Γιὰ νὰ ἀποφύγει τὶς ἐνοχλητικὲς τιμές, ἐπενόησε -πρῶτος αὐτός- τὴν κατασκευὴν ἐνὸς στύλου, στὴν κορυφὴ τοῦ ὁποίου ἐγκαταστάθηκε μέσα σὲ μικρὸ κιγκλιδωμα. Πρῶτα ἔκανε ἔναν στύλο ὑψους ἔξι πήχεων¹⁰, ἔπειτα ἔναν δεύτερο δώδεκα πήχεων, ἔναν τρίτο εἴκοσι δύο πήχεων καὶ τέλος ἔζησε τριάντα χρόνια, ὡς τὴν κοίμησή του, σὲ ἔναν στύλο ὑψηλότερο ἀπὸ δεκαέξι μέτρα. Αὐτοὶ οἱ δύο καὶ ὑψηλότεροι στύλοι, τοὺς ὁποίους εἶχε ὡς κατοικία του, ἦταν σὰν ἔνα δρατὸ σημάδι τῶν ἀναβάσεων τῆς ψυχῆς του στὸ φῶς τοῦ Θεοῦ. Ἐκτεθειμένος στὴν θέα ὅλων, σὰν φωτεινὸς λύχνος ἐπάνω σὲ ὑψηλὸ λυχνοστάτη, ὁ δοσιος Συμεὼν εἶλκυε δύο καὶ περισσότερο πλῆθος ἀνθρώπων στὴν ἀνάβαση τῆς πνευματικῆς κλίμακος καὶ φώτιζε τοὺς ἐσκοτισμένους ἀπὸ τὴν εἰδωλομανία βαρβάρους, ποὺ ἔφθαιναν κατὰ ἀγέλες, γιὰ νὰ δοῦν αὐτὸ τὸ ξενοπρεπὲς θέαμα.

8. Κατὰ τὸν συριακὸ Βίο, μετὰ ἀπὸ ἔναν χρόνο στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους, ὁ Συμεὼν ζήτησε νὰ τοῦ κτίσουν μιὰ μάνδρα καὶ πέρασε ἐκεῖ τρία χρόνια σὲ πλήρη ἀπομόνωση, ἀγωνιζόμενος κατὰ τῶν δαιμόνων, τοὺς ὁποίους ἀπέκρουε μὲ τὴν πύρινη προσευχὴ του καὶ τὶς ἀναρίθμητες μετάνοιες. Σ' αὐτὸν τὸν Βίο ἀναφέρονται πολλὰ θαύματα ποὺ ἐπετέλεσε ὁ ἄγιος κατὰ τὴν δεκαετία ποὺ πέρασε σ' αὐτὴν τὴν μάνδρα, πρὶν νὰ ἀνέβει στοὺς διαδοχικοὺς στύλους του.

9. Βλ. μνήμη ἀγ. Γενοβέφας, 3 Ἰαν.

10. Στὸν συριακὸ Βίο, ὁ πρῶτος στύλος ἦταν μία πέτρα, περίπου ἑνὸς μέτρου ὑψους, ποὺ θύμιζε τὸν λίθο στὸν ὁποῖο ἐκοιμήθη ὁ πατριάρχης Ἰακώβ καὶ δέχθηκε τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στὴν Βαθήλ (Γέν. 28, 11-22).

Ἐπάνω ἀπὸ τὸν στύλο του, εὐρισκόμενος ὁ ἄγιος μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, δὲν ἔπαινε νὰ εἶναι ὅργανο τοῦ θείου ἐλέους. Ἀπὸ τὴν γῆ μὲν ἀνέφερε πρὸς τὸν Θεὸ τὶς προσευχές του ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου, ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δὲ κατεβίβαζε διαρκῶς τὸ θεῖο ἔλεος. "Οταν ἔδυε ὁ ἥλιος, ὑψώνε τὰ χέρια του καὶ ὅρθιος ὅλη τὴν νύκτα προσευχόταν ἀπερίσπαστος ὡς τὸ πρωΐ. Τὴν ἡμέρα διδασκε στὸν συναθροισμένο λαὸ τὸν θεῖο λόγο καὶ ἔπειτα, ἀνάλογα μὲ τὸ αἴτημα τοῦ καθενός, παρεῖχε τὶς ιάσεις, ἔδιδε τὴν γνώμη του στὰ διάφορα ζητήματα, προέλεγε τὶς θεομηνίες καὶ τελοῦσε ἀπειρα θαύματα. Γιὰ ὅλους ἦταν λιμὴν σωτηρίας καὶ παρακλήσεως.

Μολονότι μὲ τόσους κόπους, τόσα κατορθώματα καὶ πλήθιος θαυμάτων εἶχε ὑπερβεῖ τὸ ὅριο κάθε ἀρετῆς, ἐν τούτοις ἦταν τόσο μετριόφρων καὶ ταπεινός, γλυκὺς καὶ εὐχάριστος, ὡστε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μονίμως κατατύγαζε τὴν ὄψη του καὶ ἦταν ἀρκετὴ ἡ θέα τοῦ προσώπου του, γιὰ νὰ μαλάξει καὶ τὴν σκληρότερη καρδιὰ ἡ νὰ συμφιλιώσει τὶς ἀγριες καὶ ἀνυπότακτες φυλὲς τῶν Ἰσμαηλιτῶν.

"Αν καὶ γινόταν τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, σύμως δὲν δίσταζε νὰ ὑπερασπισθεῖ μὲ ίερὸ ζῆλο τὰ δόγματα τῆς Ἔκκλησίας, ἀποβλέποντας στὴν σωτηρία τῶν αἱρετικῶν. Ἔγραψε ἐπιστολὲς γιὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο Β', ὁ ὅποιος μαζὶ μὲ τὶς ἀδελφές του τὸν σέβονταν καὶ τὸν ἀποκαλοῦσαν «πανάγιον καὶ ἀέριον μάρτυρα»¹¹. Πρὸς δὲ τὸν αὐτοκράτορα Λέοντα Α' ἀπηρθυνε ἐπιστολὲς κατὰ τοῦ μονοφυσιτισμοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἐσταυρωμένος ὡς πρὸς τὸν κόσμο, χωρὶς νὰ ἀποκρύπτει τίποτε ἀπὸ τὴν ζωὴ του, θέατρον τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλους καὶ ἀνθρώποις (Α' Κορ. 4, 9), ὁ σελασφόρος αὐτὸς ἥλιος ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ τὸ 459, σὲ ἥλικα ἔξήντα ἐννέα ἑτῶν, μετὰ ἀπὸ πενήντα ἔξι χρόνια ἀνδρείων ἀγώνων, ἐνῶ βρισκόταν βυθισμένος σὲ προσευχή¹². Τρεῖς ἡμέρες πρόσμεναν τὰ πλήθη γο-

11. Ο Θεοδόσιος ὁ Μικρὸς τοῦ εἶχε στειλει ἐπιστολή, ζητώντας νὰ χρησιμοποιήσει τὴν ἐπιφρονί του στὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἰωάννη Ἀντιοχείας, γιὰ νὰ δεχθεῖ τὶς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῆς Ἐφέσου. (Bλ. E. Schwartz, *Acta Conciliorum Oecumenicorum*, τ. 1.1.4 Βερολίνο 1928, σσ. 518-520).

12. Κατὰ τὸν συριακὸ Βίο, μετὰ ἀπὸ ἐννέα χρόνια στὸ μοναστήρι πέρασε δέκα χρόνια στὴν μάνδρα, ἔπειτα ἐπτὰ χρόνια στὸν δύο πρώτους στύλους, καὶ τελικὰ τριάντα χρόνια στὸν ἀνώτερο στύλο. Ἐνῶ στὸν ἐλληνικὸ Βίο ἀναφέρεται ὅτι πέρασε 47

νατιστὰ κάτω ἀπὸ τὸν στύλο νὰ τὰ εὐλογήσει ὁ ὅσιος, ὅπως εἶχε συνήθεια. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἐπάνω, σκυφτὸς σὲ στάση προσκυνήσεως, δὲν ἐκινεῖτο. Τὴν τρίτη ἡμέρα ὁ μαθητής του Ἀντωνίνος ἀνήσυχος ἀνέβηκε στὸ κιγκλιδωμα καὶ εἶδε τὸ πρόσωπό του λαμπρὸ σὰν τὸν ἥλιο καὶ δῆλο του τὸ σῶμα νὰ ἀναδίδει εὐωδία. Τοῦ ζήτησε νὰ εὐλογήσει τὸν λαό, ἀλλὰ ὁ ὅσιος δὲν ἀπαντοῦσε. Τότε τὸν ψηλάφησε καὶ κατάλαβε ὅτι ἀνεπαύθη. Τὴν ἐπομένη ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας Μαρτύριος (459-468) μὲ πολλοὺς ἐπισκόπους τοποθέτησαν τὸν πάνσεπτο νεκρὸ σὲ ἄμαξα καὶ ἔκεινησαν γιὰ τὴν Ἀντιοχεία συνοδεύομενοι ἀπὸ ἀναρίθμητα πλήθη πιστῶν, ποὺ ἀκολουθοῦσαν μὲ λαμπάδες καὶ θυμιάματα, ὀδυρόμενα γιὰ τὴν στέρηση τοῦ ὁσίου. Τὴν πομπὴ φρουροῦσε ὁ στρατηλάτης τῆς Ἀνατολῆς Ἀρδαβούριος μὲ ἔξι χιλιάδες στρατιῶτες, γιὰ νὰ μὴ ὀρμήσουν στὸ ἱερὸ λείψανο οἱ γύρω κωμοπόλεις τῶν Ἀράβων χριστιανῶν καὶ τὸ ἀρπάξουν -ὅπως καὶ σκέπτονταν νὰ κάνουν φιλονεικώντας ποιὰ θὰ τὸ κληρονομήσει. Φθάνοντας στὴν Ἀντιοχεία, δῆλη ἡ πόλη βγῆκε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ μὲ κεριὰ καὶ ὕμνους λέγοντας: «Ὕπαλθε ὁ ποιμένας μας. Ἄνοιξτε, πύλες, νὰ δεχθῆτε τὸν φύλακα τῆς πόλεως μας». Τὸ ἱερὸ λείψανο ἐναπετέθη ἀρχικὰ τὴν 1η Σεπτεμβρίου τοῦ 459 στὸν ναὸ τοῦ ἀγίου Κασσιανοῦ, μέχρις ὅτου ἔκπισαν δικό του, ὅπου τὸν μετέθεσαν.

Ο αὐτοκράτορας Λέων Α' ὁ Μακέλλης (457-474) θέλησε νὰ μετακομίσει τὴν σορὸ τῶν τιμίων λειψάνων στὴν Βασιλεύουσα, ἀλλὰ οἱ Ἀντιοχεῖς μὲ δεήσεις καὶ ἴκεσίες τὸν ἔπεισαν νὰ τοὺς ἀφήσει τὸν ἄγιο, γιὰ νὰ τὸν ἔχουν ὡς τεῖχος καὶ ὀχύρωμα τῆς πόλεως τους. Τελικῶς ὅμως, τὸ 467 ὁ Λέων διενήργησε τὴν μετακομιδὴ, χάρη σὲ αἴτημα τοῦ ὁσίου Δανιὴλ τοῦ Στυλίτου [11 Δεκ.], ἐφάμιλλου τοῦ Συμεών. Κοντὰ στὸν δικό του στύλο ἀνηγέρθη ναὸς γιὰ τὴν κατάθεση τῶν λειψάνων, τὰ ὅποια ἀμέσως ἀρχισαν ιάσεις καὶ θαύματα.

Στὴν Συρία, γύρω ἀπὸ τὸν στύλο τοῦ ὁσίου Συμεών, τὸ 480 κτίσθηκαν τέσσερις βασιλικὲς σὲ σχῆμα σταυροῦ. Στὸ μέσον ὑπῆρχε ὀκταγωνικὴ ὑπαίθριος αὐλή, ὅπου ἦταν ὁ στύλος, ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὅποιο κάθε χρόνο τὴν ἡμέρα τῆς μνήμης του ὑπερμεγέθης ἀστὴρ περιέλαμπε ὅλον τὸν χῶρο. Ό ἐσωτερικὸς περίβολος ἦταν ἀβατος γιὰ τὶς γυναικεῖς· ἐφθαναν ὡς τὰ ἔξωτερικὰ κατώφλια καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, μέσῳ τῶν θυρίδων, ἐβλεπαν τὸν ἀστέρα

χρόνια ὡς στυλίτης: ἐπτὰ χρόνια στὸν πρῶτο στύλο, δεκαπέντε στὸν στύλο τῶν 30 πήγεων καὶ τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του στὸν στύλο τῶν 40 πήγεων.

ἡ προσεύχονταν στραμμένες πρὸς τὸν στύλο. Τὸ μεγάλο αὐτὸ προσκυνηματικὸ κέντρο¹³ ἀρχικὰ περιῆλθε στὰ χέρια τῶν μονοφυσιτῶν καὶ ἀργότερα (638) καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Ἀραβεῖς.

† *Μνήμη τῆς ἁγίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΡΘΑΣ, μητρὸς τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Στυλίτου, ἐλδούσης πρὸς συνάντησιν αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ¹⁴.*

“Οταν ἡ μητέρα τοῦ ἀγίου Συμεὼν πληροφορήθηκε μετὰ ἀπὸ εἴκοσι χρόνια ὅτι ὁ υἱὸς τῆς βρισκόταν στὴν Τελάνισσο, μετέβη γιὰ νὰ τὸν δεῖ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ πρόσβαση στὴν Μάνδρα ἀπαγορεύεται γιὰ τὶς γυναικεῖς, οἱ μαθηταὶ του τῆς ἀρνήθηκαν τὴν εἰσοδό της παρὰ τὰ δάκρυα καὶ τὶς ἵκεσίες της. Αὐτὴ μὲ τὴν βοήθεια μιᾶς σκάλας ἀνέβηκε τὸν τοῖχο καὶ ἔπεισε στὸ ἔδαφος. Ὁ Συμεὼν ἀντελήφθη τὴν παρουσία της καὶ τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι σύντομα θὰ τὴν συναντοῦσε στὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Λίγο ἀργότερα ἐκείνη παρέδωσε τὴν ψυχή της στὸν Θεό, στηριγμένη στὴν ἀκρη τοῦ τοίχου. Οἱ μοναχοὶ τὴν βρῆκαν ἐκεῖ καὶ ἥλθαν νὰ ἀναγγείλουν τὸ γεγονός στὸν Συμεών, ὁ διποῖος τοὺς ζήτησε νὰ φέρουν τὸ σῶμα της στὴν βάση τοῦ στύλου του. Βλέποντας ὁ ἄγιος τὴν μητέρα του, ἀνέπειψε μὲ δάκρυα στὰ μάτια μιὰ προσευχὴ στὸν Κύριο. Μόλις ἡ προσευχὴ ὀλοκληρώθηκε, τὸ σῶμα τῆς μητέρας του σάλεψε καὶ ἡ ὄψη της φωτίσθηκε ἀπὸ ἔνα χαμόγελο, πρὸς θαυμασμὸ διλων ἐκείνων ποὺ ἦσαν παρόντες. Κατόπιν, μὲ ἐντολὴ τοῦ ἀγίου, ἐνταφιάσθηκε μπροστὰ στὸν στύλο.

† *Μνήμη τοῦ δικαίου ΙΗΣΟΥ τοῦ ΝΑΥΗ.*

[Eix. 5] Ὁ Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τοῦ Ναυῆ, καταγόταν ἀπὸ τὴν φυλὴ τοῦ Ἐφραίμ,

13. Τὰ ὀγκώδη ἐρείπια τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ἔνεγκλων, τοῦ βαπτιστηρίου καὶ τῶν μοναστηριακῶν συγκροτημάτων, τὰ ὅποια σώζονται σήμερα τόσο στὴν Τελάνισσο (σημ. Ντέρ Σαμάν) ὅσο καὶ γύρω ἀπὸ τὸν στύλο του στὴν Καλαάτ Σαμάν, στὴν βόρεια Συρία, μαρτυροῦν τὴν διάδοση ποὺ εἶχε κατὰ τὴν βυζαντινὴ ἐποχὴ ἡ τιμὴ τοῦ ἀγίου Συμεὼν.

14. Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ ἀναφέρεται στὸν *Bίο* ποὺ συνέγραψε ὁ Ἀντωνίνος, ὃπου δὲν μνημονεύεται τὸ ὄνομα τῆς μητέρας τοῦ ἀγίου. Τὸ ὄνομα τῆς Μάρθας πιθανῶς νὰ εἴναι δάνειο ἀπὸ ἐκεῖνο τῆς μητέρας τοῦ Συμεὼν τοῦ Στυλίτου τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ Ὅρει [24 Μαΐου] ποὺ μνημονεύεται στὶς 4 Ἰουλίου.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ*

* Τὰ ὀνόματα τῶν ἀγίων, τῶν ὁποίων ὁ βίος ἀναφέρεται στὴν παροῦσα ἔκδοση, σημειώνονται μὲ δῆθια στοιχεῖα μὲ πλάγια δὲ ὅσων ἀναφέρεται μόνον ἡ μνήμη.

Συντημήσεις:

ἀπόστολος: ἀπ., ἀρχιεπίσκοπος: ἀρχιεπ., βασιλεὺς/βασίλισσα: βασ., ἐπίσκοπος: ἐπ., ἡγούμενος: ἡγ., ἵερομάρτυς: ἵμ., ἴσαπόστολος: ἴσαπ., λειψάνων εὑρεσίς ἢ μετακομίδη: λείψ., μάρτυς: μ., μητροπολίτης: μητρ., μεγαλομάρτυς: μμ., νεομάρτυς: γμ., διοικητής: διμ., ὁσία: ὁσ. ὁσιος: ὁσ., ὁσιομάρτυς: ὁσμ., πατριάρχης: πατρ., πρίγκιπας: πρίγκ., προφήτης: προφ.

	ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.
΄Αβδᾶς, ἐπ. Όρμιζδα, ἵμ.	5	109	΄Αλφείός, συν. Μάρκου, μ.	28	341
΄Αβράμιος ἐν Μιρόζα, ὅσ.	24	280	΄Αμμιανὸς Κανδαύλης, μ.	4	100
΄Αγαθόκλεια, μ.	1	70	΄Αμμοὺν Θράκης, μ.	2	79
΄Αγαθόκλεια, μ.	17	224	΄Αμμοὺν ὁ διάκονος, μ.	1	68
΄Αγάπη, θυγ. Σοφίας, μ.	17	223	΄Αμφιλόχιος, ὅσ.	7	127
΄Αγάπιος, μ.	20	243	΄Αναστάσιος ὁ Ἀλαμᾶνος, ὅσ.	17	229
΄Αγγελῆς, νημ.	1	73	΄Αναστάσιος ὁ ἀποκρισιάριος, ὅμ.	20	246
΄Αειθαλᾶς Θράκης, μ.	2	79	΄Αναστάσιος ὁ μοναχός, ὅμ.	20	246
΄Αθανάσιος, ἡγ. ἐν Μπρέστ-Λιτόβσκ, ἵμ.	5	111	΄Ανδρέας ὁ κουρεύς, μ.	6	117
΄Αθανάσιος Κουλακιᾶς, νημ.	8	133	΄Ανδρέας, πρεσβύτερος, ὅμ.	20	248
΄Αθανάσιος ὁ Νέος ἐν Βυσότσκ, ὅσ.	12	172	΄Ανδρέας Σικελίας, μ.	23	272
΄Αθανάσιος ὁ Πρεσβύτερος ἐν Βυσότσκ, ὅσ.	12	172	΄Ανδρόνικος Ἀτρώας, ὅσ.	12	170
΄Ακάκιος, ἐπ. Μελιτηνῆς, λειψ.	15	204	΄Ανδρόνικος ὁ στρατιώτης, μ.	6	117
΄Ακυλίνα, νημ.	27	328	΄Ανδροπελαγία ἡ παρθένος, μ.	6	117
΄Αλέξανδρος, μ.	28	342	΄Ανθημος, ἑπ. Νικομηδείας, ἵμ.	3	81
΄Αλέξανδρος, συν. Μάρκου, μ.	28	341	΄Ανθημος, μητρ. Οὐγγροβλαχίας, ἵμ.	27	332
΄Αλέξιος Βοροσίν, νημ.	12	174	΄Ανθημος ὁ Τυφλός, ὅσ.	4	102
΄Αλέξιος τοῦ Ζοσιμόβσι, ὅσ.	19	241	΄Αννα, μήτηρ Θεοτόκου, σύναξις ...	9	137
΄Αλκίσων, ἐπ. Νικοπόλεως	28	342	΄Αντωνῖνος Σικελίας, μ.	23	272
			΄Απελλῆς, ἐπ. Σμύρνης, ἀπ.	10	149

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΗΜ.	ΣΕΛ.	ΗΜ.	ΣΕΛ.		
'Αριάδηνη, μ.	18	234	<i>Bάσσα Τύρον, μ.</i>	21	261
'Αριστάκης, πατρ. 'Αρμενίας	30	337	Βασσιανὸς ἐν Τίκσνα, ὅσ.	12	173
'Αρίσταρχος, ἐπ. 'Απαμείας, ἀπ. ...	27	327	Βεντσεσλάβος, βασ. Τσέχων, μ.	28	345
'Αριστείδης ὁ φιλόσοφος	13	179	Βησσαρίων Β', μητρ. Λαρίσης	15	199
'Αριστίων, ἐπ. 'Αλεξανδρείας, ἴμ.	3	84	Βίβος ὁ ἱεροδιάκονος, μ.	6	117
'Αρκάδιος, ἐπ. Νόβγκοροντ	18	236	Βίδζιν, πρίγκ. Γεωργίας, μ.	18	237
'Αρσένιος, καθολικὸς τῆς Γεωργίας	25	299	Βίσκορος, μ.	25	299
'Αρσένιος Καλαβρίας, ὅσ.	11	161	Βλαδισλάβος, βασ. Σερβίας	24	286
'Αρσένιος, πατρ. Κων/λεως	30	362	<i>Bυζατήρος, μ.</i>	25	299
'Αρτεμίδωρος, μ.	8	133			
'Αρτεμίδωρος, μ.	20	250	<i>Γαβριὴλ τοῦ Σεντμιοζέρναγια, ὅσ.</i>	24	291
'Αρχοντίων, μ.	3	85	Γαϊανή 'Αρμενίας, μ.	30	361
Αὐξέντιος ὁ 'Αλαμᾶνος. ὅσ.	28	343	Γαϊανή, μ.	27	325
Αύτόνομος, ἴμ.	12	167	Γαλακτίων ἐν Βολογκντά, ὅσμ.	24	283
Βαβύλας, ἐπ. 'Αντιοχείας, ἴμ.	4	90	Γεδεών, δίκαιος	26	315
Βαβύλας, μ.	4	97	Γεμινιανός, μ.	17	225
Βαλεριανός, μ.	13	181	Γεράσιμος Σουρβίας, ὅσ.	15	202
Βαλεριανὸς τὸ νήπιον, μ.	14	192	Γερμανὸς ἐν Βαλαάμι, ὅσ., λείψ.	11	65
Βαρούχ, προφ.	28	340	Γερμανός, ἐπ. Καζάν, λείψ.	25	308
Βαρτάν, πατρ. 'Αρμενίας	30	357	Γορδελαᾶς, μ.	29	351
Βαρυψαβᾶς, μ.	10	148	Γορδίδος, ἐπ. Βοημίας καὶ Μοραβίας, ἴμ.	4	105
Βασίλισσα, μ.	3	84	Γορδιανός, μ.	13	181

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

	ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.
Γρηγόριος ἐν Πελσμα, ὅσ.	30	367	<i>Εἰρήνη, μ.</i>	18	234
Γρηγόριος ὁ Φωτιστὴς τῆς Ἀρμενίας	30	355	'Ἐλεάζαρ, δίκαιος	2	79
Δαβίδ, πρίγκ. Γιαροσλάβλ	19	239	'Ἐλιζαρίδης, πρίγκ. Γεωργίας, μ.	18	237
Δαβίδ, πρίγκ. Σερβίας	24	286	'Ἐλπίς, θυγ. Σοφίας, μ.	17	223
Δάδας, μ.	29	351	'Ἐπίχαρις, μ.	27	325
Δανιὴλ ἐν Θασίῳ, ὅσ.	12	171	'Ἐπολόνιος, μ.	4	90
Δανιὴλ ἐν Σουζγκόρσκ, ὅσ.	21	262	'Ἐρμιόνη, θυγ. Φιλίππου	4	99
Δανιὴλ, ἐπ. Οὐαλίας	11	166	'Ἐρμογένης, μ.	1	70
Δημητριανός, σνδ. Κορυνηλίου	13	177	<i>Eναρθία, ὁσ.</i>	1	70
Δημήτριος, μητρ. Ροστώφ, λεύψ.	21	262	Εὐανθία, σνδ. Κορυνηλίου	13	177
Δημήτριος, σνδ. Κορυνηλίου	13	177	<i>Eνγένιος, μ.</i>	25	298
Δίδνυμος Λαοδικείας, μ.	11	160	Εὐδοκία ἡ Νέα	10	152
Διόδωρος Λαοδικείας, μ.	11	160	Εὐδόξιος, μ.	6	115
Διομήδης Λαοδικείας, μ.	11	160	Εὐμένιος, ἐπ. Γορτύνης	18	233
Διομήδης Λαοδικείας, μ.	11	160	Εὐοδος, ἐπ. Ἀντιοχείας, ἀπ.	7	121
Διονύσιος, ὁσ.	13	186	Εὔοδος, μ.	1	70
Διονύσιος ὁ ἀναγνώστης, μ.	6	117	Εὐπρέπιος, ὁμ.	20	246
Δορυμέδων, μ.	19	238	Εὐσέβιος Γάζης, μ.	21	259
Δοσιθέα Κιέβου, ὁσ.	25	306	Εὐσέβιος Φοινίκης, μ.	21	259
Δοσίθεος ἐκ Τιφλίδος, ἴμ.	12	174	Εὐστάθιος, ἀρχιεπ. Θεσ/νίκης	20	250
			Εὐστάθιος-Πλακίδας, μμ.	20	243
			<i>Eνστάθιος, μ.</i>	28	342

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.	
<i>Ἐνστόχιος, πατρ.</i> Τεροσολύμων	15	205	Ἡλιόδωρος, συν. Μάρκου, μ.	28	341
<i>Ἐντυχιανός, μ.</i>	2	79	Ἡρακλείδιος, ἐπ. Ταμασοῦ, ἦμ.	17	228
<i>Ἐντύχιος, μ.</i>	2	79	Ἡρωδίων ἐν Ἐλοζέρσκ, ὅσ.	28	344
<i>Ἐντυχίς, μ.</i>	4	100	Ἡσύχιος, μ.	2	79
Εὐφημία, μμ.	16	207			
Εὐφροσύνη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁσ.	25	294	Θαλλός, μ.	20	250
Εὐφροσύνη ἐν Σουζντάλ, ὁσ.	25	305	Θέκλα ἡ πρωτομάρτυς, ἵσαπ.	24	276
Εὐφρόσυνος ὁ Μάγειρος, ὁσ.	11	158	Θέκλα (Θεοθέκλα), μ.	6	117
Εὐφρόσυνος ὁ Νέος, ὁσ.	10	152	Θεοδόσιος, ἀρχιεπ.		
Εὐψύχιος Καισαρείας, μ.	7	122	Τσέρνηγκαφ, λεῖψ.	9	144
Ἐφραίμ, ἡγ. ἐν Περεκόπ, ὁσ.	26	323	Θεοδότη, μ.	17	226
			Θεόδονλος, δήμιος	4	100
			Θεόδονλος, μ.	12	169
<i>Ζαχαρίας, πατὴρ</i>			Θεοδώρα ἐν Βάστᾳ, ὁσ.	11	155
Προδόρου, προφ.	5	107	Θεοδώρα, μ.	18	234
Ζήνων, ἀπ.	27	327	Θεόδωρος Κανδαύλης, μ.	4	100
Ζήνων, μ.	6	115	Θεόδωρος, ἀρχιεπ.		
Ζήνων, μ.	21	259	Καντερβουρίας	19	239
Ζώσιμος, συν. Μάρκου, μ.	28	341	Θεόδωρος, ἐπ. Ἀλεξανδρείας, ἦμ.	12	168
Ζωτικός, μ.	13	181	Θεόδωρος, ἡγεμὼν Γιαροσλάβλ	19	239
Ἡλίας, μ.	13	181	Θεόδωρος ὁ βογιάρος, μ.	20	253
Ἡλίας ὁ Σπηλαιώτης, ὁσ.	11	161	Θεόδωρος, μ.	5	110
Ἡλίας, ὁ πρεσβύτερος, ἦμ.	17	227			

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

	ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.
Θεόδωρος, ὁμ.	20	246	Ἰουλιανὸς ἐν Γαλατίᾳ, ὁμ.	12	169
Θεοκλῆς, μ.	14	192	Ἰουλιανὸς Κανδαύλης, μ.	4	100
Θεόκτιστος ὁ ναύκληρος, μ.	6	117	Ιονιανός, μ.	2	78
Θεόκτιστος, ὅσ.	3	82	Ισαὰκ ἐν Γεωργίᾳ, μ.	16	216
Θεοπίστη, μ.	20	243	Ισαάκ, μ.	22	265
Θεόπιστος, μ.	20	243	Ισαάκ, πατρ. Ἀρμενίας	30	357
Θεότυμος, δήμιος	4	100	Ισαάκιος, ἐπ. Σιτης, ὅσ.	21	261
Θεοτόκος, Γενέθλιον	8	130	Ιωακεὶμ ἐν Ὀπότσκα, ὅσ.	9	143
Θεοτόκος Μιασηνῶν, εἰκὼν	1	73	Ιωακείμ, πατὴρ Θεοτόκου, σύναξις	9	137
Θεοτόκος Μυρτιδιώπισσα, εἰκὼν	24	280	Ιωακείμ, πατρ. Ἀλεξανδρείας	17	229
Θεοφάνης, ὁμ.	9	139	Ιωάννης, ἀρχιεπ. Νέβγκοροντ	7	125
Θεοφάνης Σπηλαιών Κιέβου, ὅσ.	22	268	Ιωάννης Δ' Νηστευτής, πατρ. Κων/λεως	2	77
Θεόφιλος, μητρ. Ἐφέσου, ὁμ.	25	299	Ιωάννης ἐν Βραχωρίῳ, νημ.	23	274
"Ια (Βιολέττα), μ.	11	159	Ιωάννης ἐν Πρισλόπ, ὅσ.	13	185
"Ιγνάτιος, ὅσ.	27	326	Ιωάννης Κρήτης, νημ.	15	203
"Ιερόθεος ὁ Νέος, ὅσ.	13	182	Ιωάννης Κρήτης, ὅσ.	20	249
"Ιερουσαλήμ Βεροίας, μ.	4	101	Ιωάννης ὁ Αἰγύπτιος, μ.	20	245
"Ιησοῦς υἱὸς Ναυῆ, δίκαιος	1	66	Ιωάννης ὁ Δασύτριχος, σαλὸς	3	89
"Ιλαρίων Κρήτης, νημ.	20	252	Ιωάννης ὁ Θεολόγος, ἀπ.	26	309
"Ινδίκτου Ἀρχὴ	1	59	Ιωάννης Προδρομος, Σύλληψις	23	270
			Ιωάννης Σικελίας, μ.	23	272

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.
<i>Ίωάννης Χρυσόστομος,</i>			<i>Κασσιανὸς τοῦ Κουμπένσκοε, ὅσ.</i>	10 153
<i>Κοίμησις</i>	14	189	<i>Κάστωρ, μ.</i>	18 234
<i>Ίωαννίκιος, πατρ. Σερβίας</i>	3	87	<i>Κεντυρίων Κανδαύλης, μ.</i>	4 100
<i>Ίωάσαφ ἐν Κουμπένσκοε, ὅσ.</i>	10	154	<i>Κετεβάν, βασ. Γεωργίας, μμ.</i>	13 183
<i>Ίωάσαφ, ἐπ.</i>			<i>Κήγορος, μ..</i>	4 101
<i>Μπέλγκοροντ, λεύφ.</i>	4	104	<i>Κίαραν Ίρλανδίας, ὅσ.</i>	9 144
<i>Ίωνᾶς ἐν Γιασέρα, ὅσ.</i>	22	267	<i>Κλήμης, ἀπ.</i>	10 149
<i>Ίωνᾶς ὁ Σαββαΐτης, ὅσ.</i>	21	260	<i>Κοδράτος Μαγγησίας, ἀπ.</i>	21 256
<i>Ίωνᾶς, προφ.</i>	21	256	<i>Κόπρις, ὅσ.</i>	24 279
<i>Ίωσήφ ἐν Γεωργίᾳ, μ.</i>	16	216	<i>Κορνήλιος, ὅσ.</i>	13 186
<i>Ίωσήφ ἐν Ζανίκιεφ, ὅσ.</i>	21	261	<i>Κορνήλιος ὁ Ἐκατόνταρχος</i>	13 177
<i>Ίωσήφ, ἡγ. ἐν Ἀλαβέρντ, ὅσ.</i>	15	206	<i>Κοσμᾶς ὁ Ζωγραφίτης, ὅσ.</i>	22 265
<i>Ίωσήφ, ἡγ. ἐν Βολοκόλάμσκ, ὅσ.</i>	9	140	<i>Κούκσα, ὅσ.</i>	16 221
<i>Ίωσήφ, μητρ. Τεμισθάρ</i>	15	205	<i>Κουρνοῦτος, ἐπ. Ἰκονίου, ἴμ..</i>	12 168
<i>Καλλίνικος, μ.</i>	28	342	<i>Κρονίδης, μ..</i>	13 180
<i>Καλλίστη, μ.</i>	1	70	<i>Κυπριανὸς ἐν Ούστιουγκ, ὅσ.</i>	29 353
<i>Καλλίστρατος, μ.</i>	27	324	<i>Κυπριανός, ἐπ. Καρχηδόνος, ἴμ..</i>	16 217
<i>Καλοδότη, μ.</i>	6	117	<i>Κυπριανός, μητρ. Κιέβου, ὅσ.</i>	16 213
<i>Κάρπος, ἴμ..</i>	24	292	<i>Κυριακός, μαθ. Φαύστου, μ..</i>	6 117
<i>Κασδόα, μ..</i>	29	351	<i>Κυριακὸς ὁ Ἀναχωρητής, ὅσ.</i>	29 349
<i>Κασδόος, μ..</i>	29	351	<i>Κυριακὸς ὁ δημότης, μ..</i>	6 117
<i>Κασσιανὴ ἡ Ὑμνογράφος, ὅσ.</i>	7	124	<i>Κυριακὸς τοῦ Τασλάου</i>	9 146

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.	
Κύριλλος, ὁσ.	28	345	<i>Μάξιμος, μ.</i>	25	298
Κωνσταντῖνος Γκολοῦμπεφ, ἴμ.	19	241	<i>Μάξιμος Σάντοβιτς, ἴμ.</i>	6	117
<i>Κωνσταντῖνος ὁ Νέος, βασ.</i>	3	85	<i>Μάρθα, μήτηρ Συμεών, ὁσ.</i>	1	66
Κωνσταντῖνος, πρίγκ.			<i>Μαρία, ὁσ.</i>	28	345
Γιαροσλάβλ	19	239	<i>Μᾶρκος, ἀπ.</i>	27	327
 			<i>Μᾶρκος, μ.</i>	28	341
Λαμβέρτος, ἐπ. Μαιστρίχτης	17	231	<i>Μαρτῖνος, μ.</i>	22	265
Λεόντιος, μ.	13	180	<i>Μάρτυρες 2 ἀνώνυμες γυναῖκες</i>	30	362
Λεωνίδης, μ.	2	79	<i>Μάρτυρες 6 ὑπασπισταὶ</i>	21	261
Λουκᾶς, ἀπ.	10	149	<i>Μάρτυρες 15 ἐν πλοίῳ πνιγέντες</i>	27	328
Λουκᾶς, ὁσ.	7	123	<i>Μάρτυρες 26 Ζωγραφῆται, ὁσμ.</i>	22	266
Λουκία, μ.	17	225	<i>Μάρτυρες 30, συν. Ἀλεξάνδρον</i>	28	342
Λουκιανὸς ἐν Περεγιασλάβλ, ὁσ.	8	136	<i>Μάρτυρες 32 γυναῖκες, συν. Ριψιμίας</i>	30	361
Λουκιανός, μ.	13	181	 		
Λουντιμίλα, βασ. Τσέχων, μ.	16	209	<i>Μάρτυρες 39, συν. Ἰωάννου Αἰγυπτίου</i>	20	245
 			<i>Μάρτυρες 40 γυναῖκες, μαθ. Ἄμμουν</i>	1	68
Μακάριος ἐν Θεσ/νίκη, ὁσμ.	14	192	<i>Μάρτυρες 49, συν. Καλλιστράτου</i>	27	324
Μακάριος ἐν Κάνεφ, ὁσμ.	7	127	<i>Μάρτυρες 50 ἐκ Παλαιστίνης, συν. Πηλέως</i>	17	227
Μακάριος, μ.	6	115	<i>Μάρτυρες 70, συν. Ριψιμίας</i>	30	361
Μακάριος ὁ πολιτικός, μ.	6	117	<i>Μάρτυρες 80 ἐν Νικομηδείᾳ</i>	5	110
Μακεδόνιος, μ.	12	169			
Μακρόβιος, μ.	13	181			
Μάμας, μ.	2	75			

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

	ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.
Μάρτυρες 84 παιδες, μαθ. Βαβύλα	4	97	Μύρων, ἐπ. Ταμασοῦ, ἦμ.	17	228
Μάρτυρες 100 ἐξ Αἰγύπτου, συν. Πηλέως	17	227	Μωυσῆς, προφ.	4	93
<i>Μάρτυρες 150 ἐν Παλαιστίνῃ</i>	29	351	Ναρσῆς, πατρ. Ἀρμενίας	30	357
Μάρτυρες 546, συν. Παφνουτίου ...	25	295	Νεῖλος, ἐπίσκοπος, ἦμ.	17	227
<i>Μάρτυρες 1.000 ἀνώνυμοι</i>	30	362	Νεῖλος ὁ Καλαβρός, ὅσ.	26	317
Μάρτυρες 1.104 στρατιῶτες, συν. Εὐδοξίου	6	115	<i>Νεκτάριος Πενταπόλεως, λειψ.</i> ...	3	86
Μάρτυρες 6.628 ἐν Νικομηδείᾳ	2	78	Νέσταβος, μ.	21	259
<i>Μάρτυρες οἱ ἐν Στροφάσιν</i>	29	353	Νέστωρ, ὅμ.	21	259
Μέδιμνος, μ.	5	110	Νέων, συν. Μάρκου, μ.	28	341
<i>Μελάνιππος, μ.</i>	2	79	Νίκανδρος ἐν Πσκώφ, ὅσ.	24	281
<i>Μελέτιος, ἐπ. Κύπρου</i>	20	250	<i>Νικήτας, ἐπ. Χύτρων</i>	15	205
Μελέτιος Κιθαιρῶνος, ὅσ.	1	70	Νικήτας ὁ Γότθος, μ.	15	193
<i>Μελέτιος, ὅσ.</i>	15	204	Νικόλαος ἐν Κουρταλιώτη, ὅσ.	1	72
Μελιτηνή, μ.	16	209	<i>Νικόλαος, μ.</i>	22	265
Μηνοδώρα, μ.	10	147	Νικόλαος ὁ Παντοπώλης, γμ.	23	273
Μητροδώρα, μ.	10	147	Νίκων, συν. Μάρκου, μ.	28	341
Μισαήλ, ὅσ.	13	186	Νίνιαν, ἐπ. Οὐίθορν	16	220
<i>Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος ἐν Χώναις</i>	6	114	Νυμφοδώρα, μ.	10	147
<i>Μιχαὴλ, ἡγεμὼν Κιέβου, μ.</i>	20	253	<i>Ξανθίππη</i>	23	271
<i>Μιχαὴλ, μητρ. Κιέβου, μ.</i>	30	365			

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.	
"Ολεγκ, πρίγκ. Μπριάνσκ, ὅσ.	20	255	Πέτρος Σικελίας, μ.	23	272
'Ομέρ, ἐπ. Τερουάννης	9	145	Πετρωνία, μ.	29	351
'Ονησιφόρος, ἀπ.	7	121	Πετρώνιος, μ.	4	100
'Ονούφριος Καραγκέλι	29	353	Πηλεύς, ἐπίσκοπος, ἴμ.	17	227
Οὐρβανός, μ.	4	90	Πίστις, θυγ. Σοφίας, μ.	17	223
Οὐρβανός, μ.	5	110	Πλακίλλα, βασ.	14	190
 			Πολύδωρος, νημ.	3	86
<i>Παντολέων</i> , μ.	17	228	Πολυζένη	23	271
<i>Πάπας</i> , μ.	14	191	Πορφύριος ὁ μῆμος, μ.	15	195
<i>Παρασκενή</i> , ἡ διὰ Χριστὸν σαλή, ὁσ.	22	269	Πουλγερία, βασ.	10	150
<i>Παρθαγάπη</i> , μ.	2	79	Πριλιδιανός, μ.	4	90
Παρθένιος, ἡγ. ἐν Κιζιτασκόγκ, ἴμ.	4	105	Πρίσκος, μ.	21	261
Πατερμούθιος, μ.	17	227	Προκόπιος ἐν Σάζαβα, ὁσ.	16	210
<i>Παῦλος</i> , μ.	25	298	 		
Παῦλος Σπηλαίων Κιέβου, ὁσ.	10	153	<i>Ραΐς</i> , μ.	23	270
Παψνούτιος ὁ Ἀναχωρητής, ὁσμ.	25	295	Ραφαήλ, ἡγ. ἐν Σισάτοβατς, ἴμ.	3	89
<i>Παρνούτιος, πατήρ</i> <i>Ἐνδροσύνης</i> , ὁσ.	25	295	Ραχήλ τοῦ Μποροντίνο, ὁσ.	27	334
Πέτρος, μητρ. Νικαίας, ὁμ.	11	160	Ριψιμία, μ.	30	361
Πέτρος ὁ Ειλαβής, ὁσ.	7	123	Ρονφιανός, μ.	8	132
Πέτρος Πολυάνσκυ, ἴμ.	27	333	Ροῦφος, μ.	8	132
			Ροῦφος, μ.	25	298
			Ρωμύλος, μ.	6	115
			Ρωμύλος, ὁσ.	18	234

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΗΜ.	ΣΕΛ.		ΗΜ.	ΣΕΛ.	
Σαββάτιος ἐν Σολοφκί, ὅσ.	27	330	Στρατόνικος, μ.	30	362
Σαββάτιος, μ.	19	238	Στράτων, μ.	13	180
Σαβέλ, πρίγκ. Γεωργίας, μ.	18	237	Συμεών, ἀρχιεπ. Θεσ/νίκης	15	196
Σαβινιανός, μ.	25	298	Συμεών ὁ Στυλίτης, ὅσ.	1	60
Σαραπάβων ὁ βουλευτής, μ.	6	117	Συμεών, ὅσ.	7	127
Σάροβηλος, μ.	4	100	Σύνοδος Οἰκουμενικὴ Γ'	9	138
Σεβηριανός, μ.	9	137	Σύνοδος Οἰκουμενικὴ ζ'	14	189
Σεβῆρος, μ.	8	132	Σώζων, μ.	7	120
Σεκένδικος, μ.	4	101	Σωφρόνιος, ἐπ. Ἀχταλείας	8	134
Σέκενδος, μ.	4	101	Σωφρόνιος, ἐπ. Βράτσης, ὅσ.	22	268
Σέλευκος μ.	13	180			
Σεραπίων ἐν Πσκώφ, ὅσ.	8	135	Τατιανός, μ.	12	169
Σεραπίων, μ.	13	180	Τάττα, μ.	25	298
Σέργιος ἐν Βαλαάμ, ὅσ., λειψ.	11	165	Τρισάγιος Ὑμνος, θαῦμα	25	297
Σέργιος ἐν Ραντονέζ, ὅσ.	25	300	Τρόφιμος, μ.	19	238
Σιγιβέρτος, βασ. Ἀνατολικῆς Ἀγγλίας, μ.	27	335			
Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης, ὅσ.	24	287	Τυπάτιος, ἐπίσκοπος, ὁμ..	20	248
Σοφία	17	223	Τύψωσις Τιμίου Σταυροῦ	14	187
Σοφία, μ.	18	234			
Στέφανος Β' ὁ Πρωτοστεφῆς, βασ. Σερβίας	24	284	Φαῦστος, ἐπ. Ριέζ	28	346
Στέφανος ὁ Πρωτομάρτυρς, λειψ.	15	204	Φαῦστος ὁ πρεσβύτερος, μ.	6	117
			Φιλάδελφος, μ.	2	79

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

HM.	ΣΕΛ.		HM.	ΣΕΛ.	
<i>Φιλήμων, ἐπίσκοπος, ἵμ.</i>	27	327	<i>Χαριτίνη, μ.</i>	4	100
<i>Φιλόθεος ὁ πρεσβύτερος, θαυμ..</i>	15	194	<i>Χαρίτων ἐν Σιανζέμσκ, ὅσ.</i>	28	344
<i>Φινέές, δίκαιοις</i>	2	79	<i>Χαρίτων, μ.</i>	3	85
<i>Φοίβη, διακόνισσα</i>	3	85	<i>Χαρίτων, μ.</i>	9	140
<i>Φουρτοννιανός, μ.</i>	27	327	<i>Χαρίτων ὁ Ὁμολογητής, ὅσ.</i>	28	337
<i>Φωκᾶς, ἵμ.</i>	22	263	<i>Χήρα, μ.</i>	26	317
<i>Φωκᾶς ὁ Κηπουρός, μ.</i>	22	264	<i>Χουσσίκ, πατρ. Ἀρμενίας</i>	30	357
<i>Χάιδω ἐκ Στανοῦ, ὅσ.</i>	1	74	<i>Ωκεανὸς Κανδαύλης, μ.</i>	4	100
<i>Χαράλαμπος, μ.</i>	17	228	<i>Ωκεανός, μ.</i>	12	170

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πατριαρχική εὐλογία	7	Χάιδω ἐκ Σταυροῦ, ὁσ.	74
Πρόδοιος	9		
Πρόδοιος γαλλικῆς ἐκδόσεως	13		
Εἰσαγωγὴ	17	Μάμας, μ.	75
Βιβλιογραφία	35	Ιωάννης Δ' Νηστευτής, πατρ. Κ/Π	77
Διαχριτικὰ σημεῖα	55	Ἐξέχιλιαδες ἔξακόσιοι εἰκοσι ὀκτὼ μάρτυρες ἐν Νικομηδείᾳ	78
Πρόδοιος τοῦ ἐν ἐπιτόμῳ Συναξαρίου	59	Διομήδης, μ.	78
		Ιονιλιανός, μ.	78
Α΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ		Ἐντνγιανός, μ.	79
Ἄρχὴ τῆς Ἰνδίκτου	59	Ησύχιος, μ.	79
Συμεὼν ὁ Στυλίτης, ὁσ.	60	Λεωνίδης, μ.	79
Μάρθα, μήτηρ Συμεών, ὁσ.	66	Ἐντύχιος, μ.	79
Ἴησοῦς νὺὸς Ναυῆ, δίκαιος	66	Φιλάδελφος, μ.	79
Ἄμμοὶν καὶ οἱ τεσσαράκοντα γυναικεῖς, μ.	68	Μελάνιππος, μ.	79
Ἄγαθόκλεια, Εὔδος, Καλλίστη καὶ Ἐρμογένης, μ.	70	Παρθαγάση, μ.	79
Ἐνανθία, ὁσ.	70	Ἄμμοὶν καὶ Ἀειθαλᾶς ἐν Θράκῃ, μ.	79
Μελέτιος Κιθαιρῶνος, ὁσ.	70	Ἐλεάζαρ καὶ Φινέές, δίκαιοι	79
Νικοδαος ἐν Κουρταλιώτῃ, ὁσ.	72		
Ἐύρεσις τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου τῶν Μιασηγῶν	73	Γ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	
Ἄγγελης, νη.	73	Ἄνθιμος, ἐπ. Νικομηδείας, ἵμ.	81
		Θεόκτιστος, ὁσ.	82

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βασίλισσα, μ.	84	Όκεανός, Κεντυρίων, Θεόδωρος, Άμμιανος καὶ Ἰουλιανὸς
Ἀριστίων, ἐπ. Ἀλεξανδρείας, ἴμ.	84	ἐκ Κανδαύλης, μ. 100
Φοίβη, διακόνισσα	85	Περιουσαλήμ ἐν Βεροίᾳ καὶ οἱ νῖοι ἀπῆς, Σέκενδος, Σέκενδικος
Χαρίτων, μ.	85	καὶ Κήγορος, μ. 101
Ἀρχοντίων, μ.	85	Ἄνθιμος ὁ Τυφλός, ὅσ. 102
Κωνσταντῖνος ὁ Νέος, βασ.	85	Ιωάσαφ, ἐπ. Μπέλγκοροντ, λείψ. 104
Νεκτάριος Πενταπόλεως, λείψ.	86	Παρθένιος, ἡγ. ἐν Κιζίλτασκόγκ, ἴμ. 105
Πολύδωρος, νμ.	86	Γοράζδος, ἐπ. Βοημίας καὶ Μοραβίας, ἴμ. 105
Ίωαννίκιος, πατρ. Σερβίας	87	
Ίωάννης ὁ Δασύτριχος, διὰ Χριστὸν σαλὸς	89	Ε΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
Ραφαὴλ, ἡγ. ἐν Σισάτοβατς, ἴμ.	89	Ζαχαρίας, πατὴρ Προδρόμου, προφ. 107
Βαβύλας, ἐπ. Ἀντιοχίας, ἴμ. καὶ τρεῖς παιδες, Οὐρβανός, Πριλιδιανὸς καὶ Ἐπολόνιος, μ.	90	Ἄβδᾶς, ἐπ. Ὁρμιζδα-Ἀρδασίρ, ἴμ. 109
Μωυσῆς, προφ.	93	Μέδιμνος, Οὐρβανός, Θεόδωρος καὶ ὄγδοήκοντα ἱερεῖς καὶ διάκονοι, μάρτυρες ἐν Νικομηδείᾳ 110
Βαβύλας καὶ ὄγδοήκοντα τέσσερεις παιδες, μάρτυρες ἐν Νικομηδείᾳ	97	Ἐμφάνισις ἀπ. Πέτρου εἰς Ἰουστινιανὸν 111
Ἐρμιόνη, θυγ. Φιλίππου	99	Ἀθανάσιος, ἡγ. ἐν Μπρέστ-Λιτόβσκ, ἴμ. 111
Θεότιμος καὶ Θεόδονλος, δήμοι	100	ΣΤ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
Χαριτίνη, Εὐτυχίς καὶ Πετρώνιος, μ. 100		Θαῦμα ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἐν Χώναις 114
Σάροβηλος, μ.	100	Ρωμύλος, Εὐδόξιος, Ζήνων, Μακάριος καὶ χήλιοι ἑκατὸν τέσσερεις στρατιώτες, μ. 115

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φαῦστος, Βίβος, Διονύσιος, Κυριακός,
 Ἀνδρόνικος, Θεόκτιστος, Μακάριος,
 Ἀνδρέας, Σαραπάβων, Κυριακός,
 Ἀνδροπελαγία, Θέκλα καὶ Καλοδότη, μ. . 117

Μάξιμος Σάντοβιτς, ἥμ. 117

Ζ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Σάρζων, μ. 120
 Εὔοδος καὶ Ὄνησιφόρος, ἀπ. 121
 Εὐψύχιος Καισαρείας, μ. 122
 Πέτρος ὁ Εὐλαβῆς καὶ Λουκᾶς, ὅσ. 123
 Κασσιανὴ ἡ Γυνογράφος, ὁσ. 124
 Ἰωάννης, ἀρχιεπ. Νόβγκοροντ 125
 Μακάριος ἐν Κάνεφ, ὁσμ. 127
 Συμεὼν καὶ Ἀμφιλόχιος, ὁσ. 127

Η' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Τὸ Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου 130
 Ροῦφος καὶ Ρονφιανός, μ. 132
 Σεβῆρος, μ. 132
 Ἀρτεμίδωρος, μ. 133
 Ἀθανάσιος Κουλακιᾶς, νμ. 133
 Σωφρόνιος, ἐπ. Ἀχταλείας 134
 Σεραπίων ἐν Πισκώφ, ὁσ. 135
 Λουκιανὸς ἐν Περεγιασλάβλ, ὁσ. 136

Θ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Σύναξις Ἰωακεὶμ καὶ Ἀννης 137
 Σεβηριανὸς Σεβαστείας, μ. 137
 Ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος 138
 Θεοφάνης, ὁμ. 139

Χαρίτων, μ. 140
 Ἱωσήφ, ἡγ. ἐν Βολοκολάμσκ, ὁσ. 140
 Ἱωακεὶμ ἐν Ὄπότσκα, ὁσ. 143
 Θεοδόσιος, ἀρχιεπ.
 Τσέρνιγκαφ, λεῖψ. 144
 Κίαρκαν Ἰρλανδίας, ὁσ. 144
 Ὁμέρο, ἐπ. Τερουάννης 145
 Κυριακὸς τοῦ Τασλάσου, ὁσ. 146

Ι' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Μηνοδώρα, Μητροδώρα,
 Νυμφοδώρα, μ. 147
 Βαρυψαβᾶς, μ. 148
 Ἀπελλῆς, Λουκᾶς καὶ Κλήμης, ἀπ. 149
 Πουλχερία, βασ. 150
 Εύδοκία ἡ Νέα 152
 Εύφροσυνος ὁ Νέος, ὁσ. 152
 Παῦλος Σπηλαίων Κιέβου, ὁσ. 153
 Κασσιανὸς τοῦ Κουμπένσκοε, ὁσ. 153

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ίωάσαφ τοῦ Κουμπένσκοε, ὅσ.	154	Δανιὴλ ἐν Θασῷ, ὅσ.	171
ΙΑ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ			
Θεοδώρα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅσ.	155	Βασσιανὸς ἐν Τίκσνα, ὅσ.	173
Εὐφρόσυνος ὁ Μάγειρος, ὅσ.	158	Δοσίθεος ἐκ Τιφλίδος, ἡμ..	174
"Ια (Βιολέττα), μ..	159	Ἀλέξιος Βοροσίν, γημ..	174
<i>Διόδωρος, Διομήδης καὶ Δίδυμος, μ..</i>	160	ΙΓ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	
Πέτρος, μητρ. Νικαίας, ὁμ..	160	Ἐγκαίνια Ἡ. Ν. Ἀναστάσεως	176
Ἡλίας ὁ Σπηλαιώτης καὶ Ἀρσένιος, ὅσ.	161	Κορνήλιος ὁ Ἐκατόνταρχος καὶ ἡ συνοδία αὐτοῦ, Δημήτριος, Εὐανθία καὶ Δημητριανὸς	177
Θεοδώρα ἐν Βάστᾳ, ὅσ.	165	"Ἄριστείδης ὁ φιλόσοφος	179
Σέργιος καὶ Γεοργανὸς ἐν Βαλαάμ, λείψ.	165	Κρονίδης, Λεόντιος, Σεραπίων, Σέλευκος καὶ Στράτων, μ..	180
Δανιὴλ, ἐπ. Οὐαλίας	166	Μακρέβιος, Γορδιανός, Ἡλίας, Λουκιανός, Ζωτικὸς καὶ Βαλεριανός, μ..	181
ΙΒ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ			
Αὐτόνομος, ἡμ..	167	Ἑρόθεος ὁ Νέος, ὅσ.	182
Κουργοῦτος, ἐπ. Ἰκονίου, ἡμ..	168	Κετεβάν, Βασ. Γεωργίας, μμ..	183
Θεόδωρος, ἐπ. Ἀλεξανδρείας, ἡμ..	168	Ἴωάννης ἐν Πρισλόπ., ὅσ.	185
Ἰουλιανὸς ἐν Γαλατίᾳ, ἡμ..	169	Κορνήλιος, Διονύσιος καὶ Μισαῆλ, ὅσ.	186
Μακεδόνιος, Θεόδουλος καὶ Τατιανός, μ..	169	ΙΔ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	
Ωκεανός, μ..	170	"Ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ	187
Ἀνδρόνικος Ἀτρώας, ὅσ.	170	Κοίμησις Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου	189

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

·Η ζ' Οἰκουμενική Σύνοδος	189	IΣΤ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	
Πλακίλλα, βασ.	190	Εύφημία, μμ.	207
Πάπας, μ.	191	Μελιτηγή, μ.	209
Θεοκλῆς, μ.	192	Λουντιλα, βασ. Τσέχων, μ.	209
Βαλεριανὸς τὸ νήπιον, μ.	192	Προκόπιος ἐν Σάζαβα, ὅσ.	210
Μακάριος, ὁσμ.	192	Κυπριανός, μητρ. Κιέβου, ὅσ.	213
<i>Ίωσήφ καὶ Ἰσαὰκ ἐν Γεωργίᾳ, μ.</i> 216			
ΙΕ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ			
Νικήτας ὁ Γότθος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, μ.	193	Κυπριανός, ἐπ. Καρχηδόνος, ἴμ.	217
Φιλόθεος ὁ πρεσβύτερος, θαυμ.	194	Νίνιαν, ἐπ. Ούθορη	220
Πορφύριος ὁ μῆμος, μ.	195	Κούκσα, ὅσ.	221
Συμεών, ἀρχιεπ. Θεσ/νίκης	196	ΙΖ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	
Βησσαρίων Β', μητρ. Λαρίσης, θαυμ.	199	Σοφία, Πίστις, Ἐλπίς καὶ Ἀγάπη, μ.	223
Γεράσιμος Σουρβίας, ὅσ.	202	Ἀγαθόκλεια, μ.	224
Ίωάννης Κρήτης, νμ.	203	Λουκία καὶ Γεμινιανός, μ.	225
Ἀκάκιος, ἐπ. Μελιτηγῆς, λείψ.	204	Θεοδότη, μ.	226
Στέφανος ὁ Πρωτομάρτυρς, λείψ.	204	Πηλεύς, Νεῖλος, Ἡλίας, Πατερμούθιος καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς, μ.	227
Μελέτιος, ὅσ.	204	Χαράλαμπος, Παντολέων	
Νικήτας, ἐπ. Χύτρων	205	καὶ ἡ συνοδία αντῶν, μ.	228
Ἐνστόχιος, πατρ. Ἰεροσολύμων	205	Ἡρακλείδιος καὶ Μύρων, ἐπ. Ταμασοῦ, ἴμ.	228
Ίωσήφ, μητρ. Τεμισβάρ	205	Ἀραστάσιος ὁ Ἀλαμᾶνος, ὅσ.	229
Ίωσήφ, ἡγ. ἐν Ἀλαβέρντ, ὅσ.	206	Ἴωακείμ, πατρ. Ἀλεξανδρείας	229

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λαμβέρτος, ἐπ. Μαιστρίχτης	231	'Αναστάσιος ὁ ἀποκρισιάριος, Θεόδωρος, Εὐπρέπιος καὶ Ἀναστάσιος ὁ μοναχός, ὁμ.	246
IΗ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ			
Εύμενιος, ἐπ. Γορτύνης	233	Τύπατιος καὶ Ἀνδρέας, ὁμ.	248
'Αριάδνη, μ.	234	Ιωάννης Κρήτης, ὁσ.	249
Σοφία καὶ Εἰρήνη, μ.	234	Ἄρτεμιδωρος καὶ Θαλλός, μ.	250
Κάστωρ καὶ Θεοδώρα, μ.	234	Μελέτιος, ἐπ. Κύπρου	250
Ρωμύλος, ὁσ.	234	Εὔσταθιος, ἀρχιεπ. Θεσ/νίκης	250
'Αρκάδιος, ἐπ. Νόβγκοροντ	236	Πλαρίων Κρήτης, νυμ.	252
Βίδζιν, Ἐλιζαβήρ καὶ Σαβέλ, μ.	237	Μιχαήλ, ἡγεμῶν Κιέβου, καὶ Θεόδωρος ὁ βογιάρος, μ.	253
"Ολεγκ, πρίγκ. Μπριάνσκ, ὁσ. 255			
IΘ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ			
Τρόφιμος, Σαββάτιος καὶ Δορυμέδων, μ.	238	ΚΑ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	
Θεόδωρος, ἡγεμῶν Γιαροσλάβλ, καὶ οἱ νιὸι αὐτοῦ, Δαβΐδ καὶ Κωνσταντῖνος	239	Κοδρᾶτος Μαγησίας, ἀπ.	256
Θεόδωρος, ἀρχιεπ. Καντερβουρίας	239	Ιωνᾶς, προφ.	256
'Αλέξιος τοῦ Ζοσιμόβοι, ὁσ.	241	Εὔσέβιος Φοινίκης, μ.	259
Κωνσταντῖνος Γκολούμπεφ, ἰμ.	241	Εὔσέβιος, Νέσταβος καὶ Ζήνων, μ.	259
K΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ			
Εύσταθιος-Πλακίδας, Θεοπίστη καὶ οἱ νιὸι αὐτῶν, Ἀγάπιος καὶ Θεόπιστος, μ.	243	Νέστωρ, ὁμ.	259
'Ιωάννης ὁ Αἰγύπτιος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, μ.	245	Ιωνᾶς ὁ Σαββαΐτης, ὁσ.	260
Bάσσα Τύρου, μ. 261			

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

'Ιωσήφ ἐν Ζαονίκιεφ, ὁσ.	261 ΚΔ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
Δανιὴλ ἐν Σουζγκόρσκ, ὁσ.	262 Θέκλα ἡ πρωτομάρτυς, ἵσαπ.
Δημήτριος, ἐπ. Ροστώφ, λεῖψ.	262 Κόπρις, ὁσ.
Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα 280		
ΚΒ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ		
Φωκᾶς, ἴμ.	263 'Αθράμιος ἐν Μιρόζα, ὁσ.
Φωκᾶς ὁ Κηπουρός, μ.	264 Νίκανδρος ἐν Πσκώφ, ὁσ.
'Ισαάκ, Μαρτῖνος καὶ Νικόλαος, μ.	265 Γαλακτίων ἐν Βολογκντά, ὁσμ.
Κοσμᾶς ὁ Ζωγραφίτης, ὁσ.	265 Στέφανος Β' ὁ Πρωτοστεφής, βασ. Σερβίας
Εἴκοσι εἴτε Ζωγραφίτες, ὁσμ.	266 Βλαδισλάβος, βασ. Σερβίας, καὶ Δαβΐδ, πρίγκ. Σερβίας
'Ιωνᾶς ἐν Γιασέρα, ὁσ.	267 Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης, ὁσ.
Θεοφάνης Σπηλαίων Κιέβου, ὁσ.	268 Γαβριὴλ τοῦ Σεντμιοζέρναγια,
Σωφρόνιος, ἐπ. Βράτσης, ὁσ.	268 Κάρπος, ἴμ.
Παρασκενή, ἡ διὰ Χριστὸν σαλή, ὁσ.	269
ΚΕ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ		
ΚΓ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ		
Σύλληρψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου	270 Εὐφροσύνη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁσ.
Ραις, μ.	270 <i>Παφνούτιος, πατήρ</i> Εὐφροσύνης, ὁσ.
Ξανθίππη καὶ Πολυξένη	271 Παφνούτιος ὁ Ἀναχωρητής, ὁσμ., καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, μ.
'Ανδρέας, Ἰωάννης, Πέτρος καὶ Ἀντωνῖνος ἐκ Σικελίας, μ.	272 'Ανάμνησις σεισμοῦ καὶ θαῦμα Τρισαγίου "Τύμνου
Νικόλαος ὁ Παντοπάλης, νμ.	273
'Ιωάννης ἐν Βραχωρίῳ, νμ.	274 <i>Παῦλος, Τάττα καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν,</i> Σαβινιανός, Μάξιμος, Ροῆφος καὶ Εὐγένιος, μ.
294 295 295 297 298		

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<p><i>Bυζατῆρος καὶ Βίσκορος, μ.</i> 299 <i>Θεόφιλος, μητρ. Ἐφέσου, ὁμ.</i> 299 <i>Ἄρσενιος, καθολικὸς τῆς Γεωργίας</i> 299 <i>Σέργιος ἐν Ραντονέζ, ὁσ.</i> 300 <i>Εὐφροσύνη ἐν Σουζντάλ,</i> ὁσ. 305 <i>Δοσιθέα Σπηλαίων Κιέβου, ὁσ.</i> 306 <i>Γερμανός, ἐπ. Καζάν, λείψ.</i> 308</p> <p>ΚΣΤ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ</p> <p><i>Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, ἀπ.</i> 309 <i>Γεδεών, δίκαιος</i> 315 <i>Χήρα, μ.</i> 317 <i>Νεῖλος ὁ Καλαβρός, ὁσ.</i> 317 <i>Ἐφραίμ, ἡγ. ἐν Περεχόπ, ὁσ.</i> 323</p> <p>ΚΖ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ</p> <p><i>Καλλίστρατος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, μ.</i> 324 <i>Γαιανή, μ.</i> 325 <i>Ἐπίχαρις, μ.</i> 325 <i>Ἴγνατιος, ὁσ.</i> 326 <i>Μᾶρκος, Ἀρίσταρχος καὶ Ζήνων, ἀπ.</i> 327 <i>Φιλήμων καὶ Φοντονιανός, μ.</i> 327 <i>Δέκα πέντε μάρτυρες</i> 328</p>	<p><i>Ἀκυλίνα, νη.</i> 328 <i>Πατέρες τῆς Μονῆς τῶν Στροφάδων, μ.</i> 329 <i>Σύναξις τῶν πατριαρχῶν τῆς Τερονσαλῆμ</i> 329 <i>Σαββάτιος ἐν Σολοφοκί, ὁσ.</i> 330 <i>Ἄνθιμος, μητρ. Οὐγγροβλαχίας, ἰμ.</i> 332 <i>Πέτρος Πολυάνσκυ, ἰμ.</i> 333 <i>Ραχὴλ τοῦ Μποροντίνο, ὁσ.</i> 334 <p>ΚΗ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ</p> <p><i>Σιγιβέρτος, βασ.</i> <i>Ἀνατόλικῆς Ἀγγλίας, μ.</i> 335</p> <p><i>Χαρίτων ὁ Ὁμολογητής, ὁσ.</i> 337 <i>Βαρούχ, προφ.</i> 340 <i>Μᾶρκος, Ἀλέξανδρος, Ἀλφείος, Ζώσιμος, Νίκων, Νέων, Ἡλιόδωρος καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς, μ.</i> 341</p> <p><i>Καλλίνικος καὶ Εὐστάθιος, μ.</i> 342 <i>Ἀλέξανδρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, μ.</i> 342 <i>Ἀλκίσων, ἐπ. Νικοπόλεως</i> 342 <i>Αὐξέντιος ὁ Ἀλαμᾶνος, ὁσ.</i> 343 <i>Ἡρωδίων ἐν Τιοζέρσκ, ὁσ.</i> 344 <i>Χαρίτων ἐν Σιανζέμσκ, ὁσ.</i> 344 <i>Κνόιλλος καὶ Μαρία,, ὁσ.</i> 345</p> </p>
---	--

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βεντσεσλάβος, βασ. Τσέχων, μ.	345	'Αριστάκης, Βαρτάν, Χουστίκ, Ναρσῆς καὶ Ἰσαάκ, πατρ. Ἀρμενίας	357
Φαῦστος, ἐπ. Ριέζ	346	Ριψιμία, Γαϊανὴ καὶ αἱ σὺν αὐταῖς, μ.	361
ΚΘ΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ		Στρατόνικος, μ.	362
Κυριακὸς ὁ Ἀναγωρητής, ὅσ.	349	Δύο γυναῖκες παρθενομάρτυρες	362
'Ἐκατὸν πενήντα μάρτυρες ἐν Παλαιστίνῃ	351	Χῖλοι μάρτυρες	362
Πετρωνία, μ.	351	'Αρσένιος, πατρ. Κων/λεως	362
Γοβδελαᾶς, Δάδας, Κασδόος καὶ Κασδόα, μ.	351	Μιχαὴλ, μητρ. Κιέβου	365
Oi ἐν Στροφάσιν μάρτυρες	353	Γρηγόριος ἐν Πέλσμῃ, ὅσ.	367
Κυπριανὸς ἐν Οδστιουγκ, ὅσ.	353	ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	369
'Ονούφριος Καραγκέλι, ὅσ.	353		
Α΄ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ			
Γρηγόριος ὁ Φωτιστὴς τῆς Ἀρμενίας ...	355		

Ο ΜΗΝΑΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΥΠΟ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΣΙΜΩΝΟΥ ΝΟΠΕΤΡΙΤΟΥ ΣΕ ΔΙΑΣΚΕΥΗ
ΑΠΟ ΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΙΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΕΝ
Η ΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΕΥΣΤΡΑΤΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟ ΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟ ΔΕΔΕ ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 2011 ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΙΝΔΙΚΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ-ΟΡΜΥΛΙΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΜΕ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΗ ΒΕΛΤΖΑΝΙΔΗ

Άριθμός Έκδόσεως: 344

Α' Έκδοση: Ιούλιος 2001
Άντίτυπα Α' Έκδόσεως: 3.000
Β' Έκδοση: Φεβρουάριος 2011
Άντίτυπα Β' Έκδόσεως: 3.000